

کتابتون

اطلاعات و جستجو

Ketabton.com

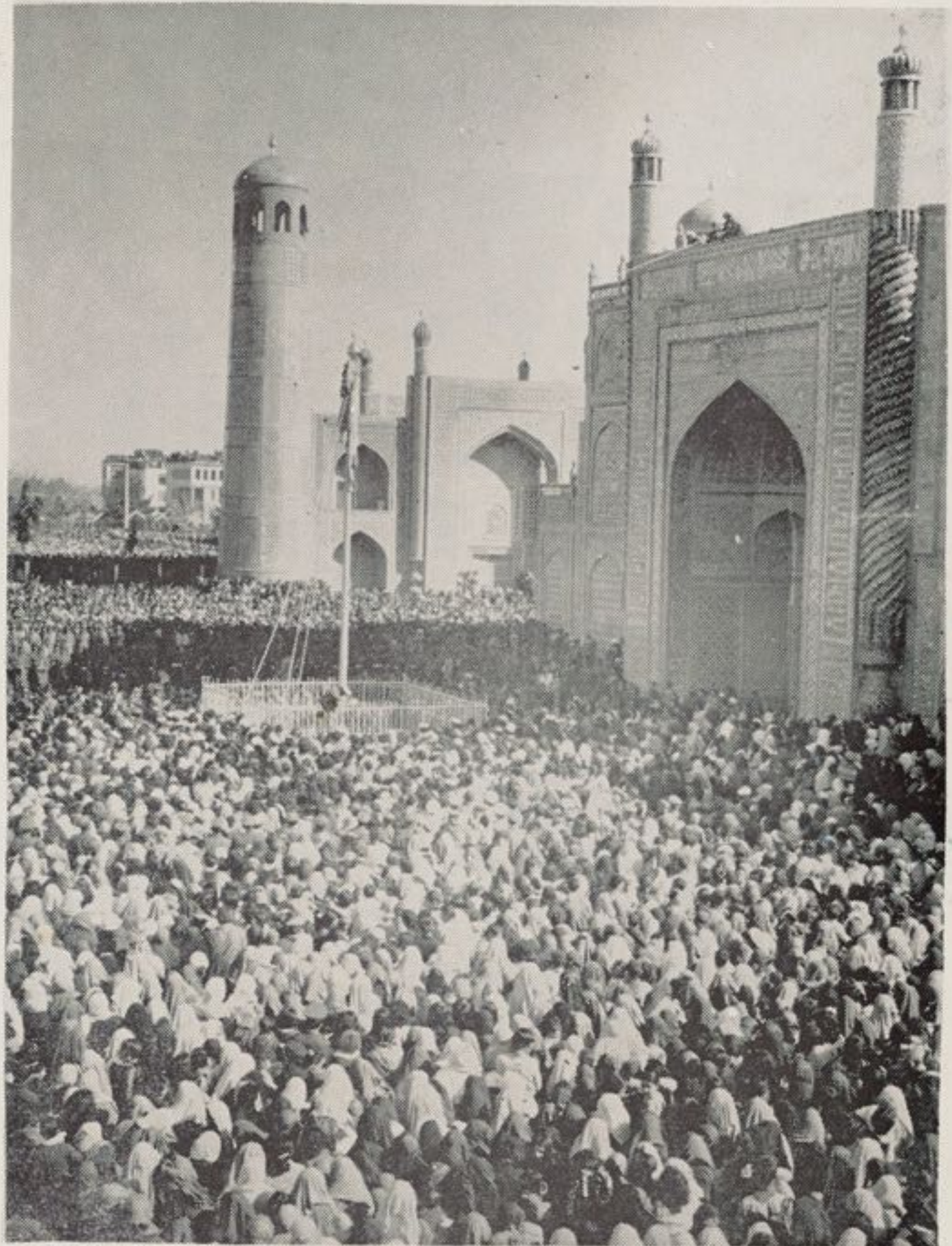
اختصار و قايده

دشاه و لايتماآب حضرت علي كرم الله و جبهه د پاكي رو ضي مبارك علم د حمل به لمړي نيټه له نمر مي مخكي ز موز د زرگونو تنو پتمنو او مسلمانو هيواد وا لو له و لو نه د ډكو احساساتو په څپو كي د هرواد د تر قى او لو پتيا او د شور انقلاب دلازيات برياليتوب په د عاپورته شو او له هغه سره جوخت د گل سرخ لرغونى او عنعنوى مينه پيل شوه.

• • •

دا فغانستان د خلك دموكراتيك گوند د مركزى كمىټې د عمومي منشي دا فغانستان د دموكراتيك جمهوريت دا انقلابى شورا د رئيس او صدراعظم له خوا د نوروزدا ختر له امله اميران ته دايران د جمهور رئيس جلالتماب بنى صدر په نامه د مباركى ټيلگرام مخابره شويدي

• • •

دشاه ولايتماآب دمباركى رو ضي دعلم دپورته كولو دپرتمينو مراسمو يوه منظره .

ببرك كارمل كله چي دانقلابى شورا نوبتى غونډې ته د ۱۳۵۹ كال په دويمه نيمايي كي دانقلابى شو را

جبهی او د عسکری مکلفیت د نوی
قانون د تایید او ملاتړ په غرض
د هغی قو ماندانی د عسکر ننداری
په تالار کی شوی وه .

***

دا افغانستان د خلك د مو كراتيك
گونډ د مركزي كمیټې د سیاسي
بیرو غړی او د مركزي كمیټې منشي
او د افغانستان دد مو كراتيك
جمهوریت دا انقلابی شورا د رئیس
هیات غړی ډاکتر صالح محمدزیری
او دافغانستان د خلك د مو كراتيك
گونډ دمر كزی كمیټې غړی
او د مركزي كمیټې دبین المللی
اړیکو مسوول محمود بریا لسی د
بلغاریا د خلكو د جمهوریت د کمونست
گونډ د مركزي كمیټې په بلنه د هغه
هیواد د کمونست گوند په دو لسمه
کنگره کی د گډون له پاره د حمل
صوفی تهروان شول .

ببرك كارمل كله چی یوه ځوان افسر ته بری لیک ورکوی .

دافغانستان ددمو كراتيك

گونډ دمر كزی كمیټې دسیاسی بیرو
غړی د انقلابی شورا غړی دافغانستان
دشخو ددمو كراتيك سازمان رئیس
دافغانستان ددمو كراتيك جمهوریت
دسولی پیوستون او دوستی سازمان
رئیس ډاکتره اناهیته راتب زاد
ددغه سازمان په نمایندگی د یو
هیات په مشری د آسیا، افریقا
دخلكو دپیوستون سازمان په
عمومی جرگه کی دبرخی اخیستو له
پاره چی دمارچ له شلمی څخه تر
شپږویشتمی پوری دیم د خلكو
ددمو كراتيك جمهوریت په مر كز
کی جوړیږی عدن ته روانه شوه .

دا افغانستان د خلك د مو كراتيك
گونډ د مركزي كمیټې غړی دمر كزی
كمیټې د عدل او دفاع د څانگی
رئیس او د انقلابی شورا د رئیس
هیات غړی جنرال عبدالقا درد گوند
د مركزي كمیټې غړی د صدرا عظم
مرستیال عدلیه وزیر اولوی خانونوال
عبدالرشید آرین او دافغانستان
د خلك د مو كراتيك گوند د مركزي
كمیټې علی البدل غړی سید اکرام
پیکیر د حمل ۵ په هغی غونډه کی
گډون وکړ چی د بلخ د عسکری پوځ
دقو ماندانی دا فسرانو او سر تیرو
له خوا د پراخی پلاروطني منسی

دا افغانستان د خلك د مو كراتيك
گونډ د مركزي كمیټې د سیاسي
بیرو غړی او منشي او دافغانستان
دد مو كراتيك جمهوریت دا انقلابی
شورا د رئیس هیات غړی نور احمد
نور د فلسطین د آزاد دی له پاره د خلكو
د جبهی د مركزي كمیټې د سیاسي
بیرو غړی او د بین المللی اړیکو
د کمیسوون له مسوول باتی سیر-
قبعه سره د حمل ۵ له غړی وروسته
د مركزي كمیټې په مقر کی وکتل .

دا انقلابی شورا نو بتی غونډه
دا افغانستان د خلك د مو كراتيك
گونډ د مركزي كمیټې د عمومی
منشي ببرك كارمل په مشرۍ
د پنجشنبی په ورځ له غړی وروسته
په دریوبجو دا انقلابی شورا په مقر
کی وشوه .

***

دا . خ . د . گ . د . مركزي كمیټې
عمومی منشي ، د انقلابی شورارئیس
او صدراعظم ببرك كارمل د حمل ۳
له غړی نه مخکی د حربی پوهنتون ،
هوانی پوهنتون ، د تخنیک د اكاډمی
او حربی ښوونځی د فارغ التحصیلانو
دبری لیکو نو دویشلو په مراسمو کی
گډون وکړ او دوسله وال پوځ د
ځوانو افسرانو بری لیکونه یی پر
هغوی باندي وویشل .

***

از طرف ببرك كارمل منشي عمومی
كمیټه مركزي حزب د مو كراتيك
خلق افغانستان، رئیس شورا ی
انقلابی و صدراعظم تیلگرام تبریکه
په مناسبت او لین پرواز مشترک
و فغانه فضا نور دان شوروی و
فلسطین عنوانی تسد نبال منشي
د ل کمیته مركزي حزب انقلابی
ردم مغلستان و صدر هیات رئیس
وزال بزرگ جمهوری مردم مغلستان
چیم بت موگ رئیس شورا وزیران
کشور به اولاً نیا تور مخا بسره
دیده است .

ډاکتر صالح محمدزیری او محمود بریالی بلغاری ته له روانیدو نه مخکینی د کابل په بین المللی هوا یی
ډگر کی .

«طی سالیکه گذشت ماتمام کوشش های خود را درجهت بسیج همه نیرو های سالم و شریف وطن بخاطر تامین و تحکیم فضای نو، فضای قابل-نوینیت دموکراتیک، فضای اعتماد و همکاری بین نیرو های مختلف اجتماعی و ملی و فضای کار صلح آمیز و خلاق توده های زحمتکش کشور معطوف ساختیم»
بیرک کارمل

شنبه ۸ حمل ۱۳۶۰ ۲۸ مارچ ۱۹۸۱

سال نو، سال برکت و فراوانی

آغاز سال نو شروع رستن و شگفتن و تحرک و پویایی است و موسم تصمیم گیری و فعالیت و سازندگی

با آمدن بهار کره خاکی ما یکبار دیگر زندگی جدید خود را بعد از یک دوره رکود، انجماد، زوال و خاموشی آغاز می کند و جان تازه ای در کالبد سرد آن می دمدمو جوید. ات روی زمین نیز همزمان با این رویش و تپش و رستن و شگفتن طبیعت فعالیت های جدیدی را آغاز مینمایند و پس از گذشت یکسال بانرژی تازه و پلان نو به زندگی آتیه خود شروع می کنند.

مردم زحمتکش ما طبق رسوم نیاکان خود شروع سال نو را با خوشی و شادی استقبال نموده و روز اول آنرا بنام نو روز جشن می گیرند. و این روز خجسته را بابر گزاری محافل خوشی، میله ها و نمایشات و مراسم دهقان گرامی میدارند چون با شروع نو روز یک سال راپشت سر گذاشته و به سال جدید گام می گذارند بناء در همین مرزبین دو سال است که مردم، کار و فعالیت های گذشته خود را محاسبه و ارزیابی نموده و با تجربه جدید برای یکسال دیگر تصمیم می گیرند و پلان و پروگرام کار شانرا برای فعالیت در سال آینده تنظیم مینمایند.

سالی که گذشت سال رزمندگی و سازندگی و کار و پیکار انقلابی برای مردم مابود که طی آن مردم زحمتکش مادر دو جهت عمده مبارزات خود را شدت بخشیدند یکی درجهت دفاع از انقلاب و دست آوردهای آن در مقابل ضد انقلاب و تجاوزات

مسلحانه دشمنان داخلی و باند های مزدور و اجیر ارسال شده از خارج و دوم درجهت مبارزه به خاطر اعمار جامعه نوین و فارغ از قید هر نوع ظلم و ستم و استعمار و استثمار. که خوشبختانه درین نبرد و در این مبارزات مردم شجاع و قهرمان مایروز گردیدند و در حالیکه فعالیت های خرابکارانه دشمنان انقلاب ادامه داشت مردم مادست از کار صلح آمیز و فعالیت های تولیدی خود نکشیدند چنانچه نتیجه کار و محصولات تولیدی مردم مادر بسا سکتور های ملی قناعت بخش بوده و نسبت به سالهای ماقبل یک رقم قابل ملاحظه ای را در آن مشاهده نموده میتوانیم طوریکه بیرک کارمل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان طی پیام سال نو شان میفرمایند: ((ما تاکنون به پیروزی های معینی در زمینه رشد اقتصادی نایل آمده ایم هرگاه فعالیت های خرابکارانه امپریالیزم جهانی و ارتجاع و اجیران و باند های خائن به مردم افغانستان وجود نمی داشت بدون شک این دست آورد ها و پیروزی ها بیشتر می بود))

همچنان طی سالیکه گذشت تمام کوشش های دولت مردمی ما درجهت بسیج تمام نیرو های ملی و مترقی به منظور تامین و تحکیم فضای اعتماد و همکاری بین نیرو های مختلف اجتماعی و ملی و فضای کار صلح آمیز و خلاق توده های زحمتکش کشور معطوف گردید. و پلان های محاسبه

شده دشمنان ما که آرزو داشتند کشور ما را در منجلا ب بحران عمیق اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی سقوط دهند خشتی گردید. به همین قسم در سال گذشته دولت مترقی ما یک سلسله کار های اساسی و ضروری را درجهت اتحاد و همبستگی کلیه نیرو های ملی و مترقی کشور انجام داد و مساعی خود را درجهت تاسیس جبهه وسیع ملی پدر وطن که در آن از لحاظ سازمانی وحدت تمام نیرو های ملی، مترقی و وطنپرست و همه اقوام، ملیت ها و قبایل ساکن افغانستان تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان تامین خواهد شد، بصورت پیگیر و جدی بکار برد. ایجاد سازمان های اجتماعی به خصوص ایجاد اتحادیه های روشنفکران اعم از ژورنالیستان - نویسندگان و شعرا - هنرمندان و همچنان تدویر اولین کنفرانس اتحادیه های صنفی جمهوری دموکراتیک افغانستان که مبره های اساسی ستون فقرات جبهه وسیع ملی پدر وطن را تشکیل میدهد، از جمله اقدامات و کار های عمده ای است که طی سال گذشته صورت گرفت.

اینک که در آستانه سال نو قرار داریم آرزو مندیم که سال ۱۳۶۰ سال پیروزی های بزرگ مردم زحمتکش ما بر دشمنان و ضد انقلاب باشد و فضای کار صلح آمیز و زمینه کار و پیکار انقلابی درجهت اعمار جامعه شگوفان مبتنی بر عدالت اجتماعی - رفاه و برابری و برادری برای مردم ماهر چه بیشتر مساعد گردد.

درین شماره

بهار واقعی

...

نوشخند ها و نیشخندهایی با هنر مندان.

...

بهار امسال بهاریست که از زانی و فراوانی در پی دارد.

...

نوروز، روز پر شکوه و خجسته در فرهنگ و ادبیات افغانستان.

...

سخن دراصل و بیدایش نوروز

...

اتللو

...

رابطه تیاتر با ادبیات

...

دام بهتر برای اخذ انرژی

...

میله های بهاری نوروز

...

انجیلا دیوس

...

سال نو سال دختر است

...

شرح روی جلد و پشتی چهارم:

چندتن از هنر مندان محبوب را در تلویزیون کشور.

عکاسی روی جلد، پشتی چهارم و متن از مسعود شمس

بهار واقعی

بهار واقعی

می داشت آنهم با هزاران محنت ورنج و تو هین و تحقیر یکجا بود .

ولی پیروزی انقلاب شکوهمند نور که به پایمردی مردم دلیر و زحمتکش مایه پیروزی رسید . به سینه همه آن شرايط مشقت زد . مردم ما برای اولین بار قدرت سیاسی را خود بدست گرفتند ، ولی طعم مفت خوری و پاداری ،

مفت خواران و پاداران را آرام نگذاشت و آنها با دستیاری دوستان مرتجع خارجی خویش یکبار دیگر چون باد سرد پاییزی بر بهار جاودان مردم ما وزیدند ، آری آنها امین جاسوس و باندها سدش را موظف ساختند تا غنچه های امید مردم ما را بیرحمانه بریزد و بژمرده سازد ، امین سفاک خائنانه و ظالمانه و برخلاف خواست مردم قدرت حزبی و دولتی را غصب نمود و آن چنان بیدارگری های رابر مردم ما روا داشت که حتی ظلم های گذشته هارا به فرا موشی سپرد او ببلبلان بوستان وطن را سر برید و به قفس افکند و گل های این بوستان را از گل بوته ها برکنند و پر پرویز مرده ساخت .

امین و پاداران امپریالیستی اش فکرمی کردند که می توانند با اعمال و جنایات خویش جلو آمدن بهاران خرم را به بوستان وطن بگیرند و درین جا سرمای همیشگی رامستولی سازند ولی این خیالی بیش نبود ، باغبانان دلسوز و بلبلان بوستان وطن یکبار دیگر از آزمون مشکل تاریخ سر فراز بدرآمدند و باراندن

زاغها و جغد هایی چون امین و یا رانش یکبار دیگر بوستان وطن از لوث وجود آن اهریمنان پاک ساختند و بهار جاودان و شاداب را به بوستان وطن برگرداندند .

پیروزی مرحله نوین انقلاب نور این پیام آور بهاران جاویدانه تنها شکست ناپذیری مردم را به اثبات رسانید بلکه در عمل ثابت ساخت که ارتجاع و امپریالیزم با وجود آنکه ظاهرا قدرت و جبروت زیاد داشته باشند به مقابل سیل خشم خلق برکاهی بیش نیستند اینک که مردم مایه بهار جاودان دست یافته اند دومین بهار مرحله نوین انقلاب نور را در حال بدرقه میکنند که همه دشمنان نابکار و زلفان سیاهکار بوستان وطن ماتارو مار شده اند و آنانیکه خیره سرانه و مذبحخانه هنوز هم در تلاش هستند آخرین نفس های خود را می کشند ، مردم ما تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان پله های خوشبختی و بهروزی را یکی یکی دیگر طی می کنند و در آینده ای نه چندان دور وطن این مادر واقعی ما به حیث کشور معمور ، بهروز و پیشرفته در صف کشورهای جهان قد خواهد افراشت و یکجا با کشورهای صلح دوست در راه بهروزی همه بشریت تکان می کند . زنده باد طلیعه و بهار جاودان کشور ما یعنی مرحله نوین و تکان ملی انقلاب نور .

افغانستان قدرت سیاسی را خود شان بدست دارند . یعنی اگر در زمانه های قبل برای پر شکوه شدن محافل شاهان و فئودالان و دیگر مفت خواران جدو جهد می کردند حالا سرخوان همه محافل خود شان هستند .

آری مردم غیور و حماسه آفرین میهن ما تا قبل از پیروزی انقلاب نور و بخصوص مرحله نوین و تکاملی آن هرگز بهار واقعی نداشتند چه اگر می کاشتند برای دیگران میکاشتند اگر زمین را به گلزار تبدیل می کردند خود شان از زیبا بی و نعم آن برخوردار نبودند و تنها مشتکی از مفت خواران و درباریان لذت همه جانبه را از نتیجه کار خلاق مردم بدست میاورند بیاد داریم بهارانی را که هرگز بهاری نداشته ایم . فرزندان رنجبران و زحمت کشان در بیغو له ها ، در خاکروبه ها ، در کوچه ها بس می بردند در حالیکه قصر ها ، باغ ها و سبزه زار هادر نتیجه کار خود شان شاداب و سرسبز ساخته می شد .

بیاد بیاوریم بهارانی را که طبیعت به همه جا شادابی و طراوت می آورد ولی تنها صاحبان زر و زور از آن متمتع می شدند . بیاد بیاوریم بهارانی را که دهقانان ماقبله می کرد ، کشت می کرد آبیاری می کرد و لسی هرگز برای خود جمع نمی کرد و اگر سهم بخورد و نمیری از آن بر

کشور مردخیز و باستانی مادارای تاریخ پر شکوه و طولانی است که در طی همین عمر طولانی حوادث و واقعات بی شماری را از سر گذرانده است یکی از عنعنات پسندیده مردم ما همانا نوروز و رسوم و عنعنات مربوط به آنست که از نسلی به نسل دیگر تا امروز به حیث یک سنت والا به میراث رسیده است . اگر به تاریخ باستانی کشور نظر اندازی کنیم خواهیم دید که حتی تاریخ تقریبا کشف شده کشور ما از دو تانه هزار سال قبل از میلاد می رسد . به اثر کاوش باستان شناسان این حقیقت برملا شده است در سال ۱۹۶۵ در کتر (لویی دوپری) در نتیجه حفريات خویش که در ((آق کپرک)) واقع در جنوب شهر مزار شریف و در کنار دریای بلخ صورت گرفت آثار ی از قبیل آئینه برنجی ، انگشتر و دست بند ، اسلحه و قیزه اسپ و نگین لاجوردین انگشتر و غیره بدست آورد که متعلق دوره جدید حجر (از دو تانه هزار سال قبل از میلاد) می رسد .

نوروز از جمله باستانی ترین سنت مردم کشور باستانی ما محسوب میشود و همه وقت با شور و شوق و شکوه از طرف مردم برگزار می شود .

از زمانه های قدیم تا امروز این جشن باستانی باشکوه خاصی تجلیل شده و می شود ولی شکوه مندی این جشن باستانی پس از پیروزی انقلاب نور از آنجهت شکوه مند تر است که مردم ما در تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق

سلطانعلی کشتمند معاون شورای انقلابی و معاون صدراعظم هنگامی که به سوالات خبر نگار مجله ژوندون پاسخ میدهند.

گزارش از: ر. طنین
ژوندون تقدیم میدارد:

عاید ملی در سال ۱۳۵۹ به پیمانها ۹۱۶ میلیارد افغانی ارتقاء گرفته است

این گفت و شنود کاملاً اختصاصی با سلطانعلی کشتمند ، معاون شورای انقلابی ، معاون صدراعظم که خاص هفتگی نامه ژوندون تهیه شده است به تمامی پرسش های همه خانواده های عزیز در زمینه های پلانهای دولتی در سکتور های اقتصاد ، اجتماعی ، فرهنگی و صحتی پاسخ می دهد.

* اینکه شایعه می پراگند که عاید ملی در سال های بعد از انقلاب کاهش یافته است دروغی بیش نیست ، عاید ملی ما در سال ۱۳۵۹ به مقایسه سال ۱۳۵۶ یک فیصد افزایش یافته است .
* اینک و ظایف پلانی در مو ردرشد و توسعه سکتور دو لتسی خصوصیت رهبری رابه خود می گیرد .
* آیا انکشاف سریع سکتور دولتی ، سکتور های خصوصی را صدمه می زند ؟

...

و اینک در آغاز سال ، در آغازیکه پرنده ها پیک آ و زان شا دیهای دیر پا اند و سرود خوان امید های بیشمار ، در این لحظات که زمین بارور رویش سبز است و درختان جشن شگوفه دارند تا پیشوازی نیکو داشته باشند برای بهاری که از زیر نبض سر ما زده زمان سر بیرون آورده است و قصه ای نوید بخش برای من و تو ، برای ما ، ماکه گام گذار راه پیروزی حق بر باطل هستیم و چیرگی رو شنایی بر تیرگی و ظلمت ، یکبار دیگر در رخشندهگی این آذرخش پر شکوه که امید آفرین و نیرو بخش است و به انسان درود می فرستیم که که امید آفرین و نیرو بخش است و به انسان درود می فرستیم که

خواستن را توانستن و توانستن را رسیدن به هدف و آرمان تو جیه میکند آری انسان ، انسان دوران ما ، این رزمنده سال ها خفته در اندرون تیرگی های انسانیت کش و بهره کش که اینک به باز شناسی و خود آگاهی رسیده است و دیگر نه برده داری را دوست دارد و نه برده منشی را ، اهریمن را نفرین می فرستد ، شب ، را و عصر شب را نکوهش میکند ، با فریاد عصیان خود همه خفتگان و در ابهام ماندگان را ندا می دهد و به بیداری و آگاهی دعوت میکند تا آزادی را فریاد کنند و در توفان هورای خود همه زبانه های دروغ کیش را و تفاله های عمر استثمار را بدور ریزند ، تا آنچه می ماند جز صفای انسان و رفاه انسان نباشد و در این رستاخیز انسان زنجیر شکن اسارت کش به مرز خود آگاهی رسد ، هر آنچه را نباید بماند و یران کند و هر آنچه را که برابری و برادری رانیکوست بجای نهد و باز سازدش ، و با این

ها همه شگوفه امید را در دلها پیروانند و بهارنیک را در زندگی اجتماعی جامعه ای جا و دانه سازد که دهه ها و سده های فراوان غریب ابر های بهاری را شنیده است و باران رحمت آنرا ندیده ، چنان که بهار را با این امید و ارمان چشم اندازی داریم به شیوه های پلان و پلانگذاری در جهت اعمار افغانستان نوین و چه بهتر که پرسش ها را در این زمینه با معاون شورای انقلابی و معاون صدر اعظم به طرح می آوریم که ریاست کمیته پلانگذاری دولتی را نیز به عهده دارد که گفته اند سال نیکو از بهارش پیداست .

گوشی تلفون را می گیرم ، نمره را دایر می سازم ، صدایی در گوشی طنین می اندازد :
- بلی دفتر صدارت است بفرمائید!
- از دفتر ژوندون صحبت می-کنم ، می خواهم با رفیق کشتمند صحبت کنم .
- گوشی را داشته باشید ، لطفاً !

چند لحظه بعد صدای معا و ن صدارت در گوش می پیچید :
- بلی - بفرمائید !
- موضوع را فشرده به بیان می آورم :

ژوندون این مجله همه خانواده های کشور آرزو دارد گفت و شنودی پیرامون مسایل پلان گذاری و تغییرات کیفی آن در سال های بعد از انقلاب با شما داشته باشد لطفاً کمی از وقت خود را در اختیار ما قرار دهید !

- لحظه ای سکوت برقرار می-گردد و بعد باز هم صدای گرم و پر طنین معاون شورای انقلابی در گوش می آید ، من و قلم کم و مصروفیتم زیاد است ، با آنهم خواهش شمارا رد نمی کنم ، فردا ساعت هفت شام چطور است ؟
- متشکرم در خدمت شما خواهم بود .

و ساعت هفت شام فردا در دفتر انتظار معاون صدارت نشستام ، رفیق کشتمند باجمعی از اعضای کابینه مجلس مشورتی دارد و این جلسه به صورت پیش بینی نشده ای دیر دوام آورده است ، در اتساق انتظار هم جمعی دیگر با دوسیه های قطوری که پیش روی و یا در دست دارند ، منتظر ختم جلسه هستند

تا امور را گزارش کنند و یا در مسایل هدایت بگیرند .
 دقایقی دیگر می گذرد ، جلسه ختم می گردد ، چند تن از حاضران به نوبت وارد اتاق کار معاون صدراعظم می کردند و لحظاتی بعد دیریا زود خارج می شوند و نوبت خود را به دیگری می دهند و من به این میاندمیشم که در سال های سیاه گذشته چگونه این عمارت محل توطئه های سری بود ، چگونه همه چیز و همه کس در حالی از ابهام پیچیده شده بود ، چگونه آدم ها ما سگ داشتند و ماسکهای تظا هر ، واقعیت چهره ها را در خود پنهان می داشتند ، چه تزویر ها بود و چه ریا و رزی ها ، صمیمانه در آغوش گرفتن ها و در همان حال نفرت را در زیر پوشش لبخندی نمکین پنهان داشتن ، زد و بند ها و همه امتیازات را برای خود و طبقه خود خواستن ، و در همین جاست که قسمتی از یک شعر فروغ فرخزاد بیاد می آید :
 ((. . . و آنان ، هم چنان که ترا میبوسند ،
 طناب دار ترا هم ،
 در ذهن خود ،
 میبافند))

و اما اکنون در دگر گونی شرایط در درهم ریزی ارزش ها ، در تغییر ضوابط همه سخن بر این است که چگونه همه امتیازات خاص از میان برداشته شود و آن تضاد عمیق طبقاتی در ساحه یک نظام مرفعی از میان برود تا همه بتوانند استعداد ها و نیرو ها و توانایی های خود را در خدمت مردم و جامعه خود قرار دهند .

معاون صدارت از جایش می خیزد ، بعد با لبخندی که به لب دارد با چهره ای که میکوشد هیچ حالتی از خستگی ساعتها کار را در خود انعکاس ندهد ، آماده پاسخگویی به پرسش هایی می گردد که آید به طرح آورم ، به عنوان نخستین سوال می پرسم :

* لطفاً به صورت فشرده تغییرات عمده سیستم پلاننگذاری کشور را در جهت اعمار افغانستان و استحکام زیر بنای اقتصادی کشور ، بعد از پیروزی انقلاب کوهمند نور ، به صورت مقایسوی ابعاد کیفی آن ، با سیستم

پلاننگذاری پیش از انقلاب بیان کنید؟
 * انقلاب شکوهمند نور و با الخصوص مرحله نوین تکاملی آن فصل جدیدی را در امر تکامل اقتصادی و اجتماعی کشور ما آغاز نهاد و امکانات فراوانی را برای تحقق دگر گونی زمینه های وسیع اقتصادی فراهم آورد .
 حزب دموکراتیک خلق افغانستان که با رهبری آن انقلاب نور به پیروزی رسید ، وظایف و اهداف خویش را به وضاحت و آشکار اعلام نمود که عمده ترین موارد آن را میتوان چنین خلاصه کرد :
 لغو عنا سبب فیودالی و ماقبل فیودالی ، انجام اصلاحات ارضی به نفع دهقانان کم زمین و بی زمین ، تقویت اقتصاد ملی ، ارتقای سطح زندگی مردم ، توسعه تعلیم و تربیه و محور بیسوادی ، تکامل فرهنگ مردمی ملیت ها و اقوام مختلف افغانستان ، دموکراتیزه کردن همه حیات اجتماعی و سیاسی کشور .
 امپریا لیزم بین المللی و ارتجاع

تربیه ، صحت عامه ، کلتور و دیگر ساحات اجتماعی وابسته به رشد اقتصادی کشور ، و ایجاد پایه های مستحکم اقتصادی افغانستان میباشد ، گرچه دشمنان انقلاب خساراتی را بر اقتصاد ما وارد آوردند ، اما ما توانستیم حیات اقتصادی جامعه را ثابت نگه داریم .
 عاید ملی کشور در سال ۱۳۵۶ یعنی سال قبل از پیروزی انقلاب ۹۰٫۴ میلیارد افغانی سنجشش گردیده بود ولی در سال ۱۳۵۹ به اساس محاسبات مقد ماتی ۹۱٫۸ میلیارد افغانی میباشد که این رقم یک افزایش ۱۵ فیصد را نشان میدهد .
 شاخص های استفاده شده از عاید ملی یعنی مبالغ حقیقی استفاده شده مصرف و ذخیره با نظر داشت تولیدات داخلی ، تجارت خارجی و کمک های کشور های دوست قابل توجه میباشد ، اگر عاید ملی استفاده شده در سال ۱۳۵۶ به اندازه ۱۰۴٫۵ ملیارد افغانی بوده باشد در سال ۱۳۵۹ این عاید به پیمان ۱۱۶٫۹ میلیارد افغانی

* در سال ۱۳۶۰ تعداد بسترهای شفاخانه ها در مرکز و ولا یات کشور بیش از ۴۱ فیصد افزایش خواهد یافت و به همین ترتیب به منظور تصمیم صحت در کشور و به وجود آوری توازن در تاسیسات صحتی در شهر و ده پیش از یکصد مرکز صحتی اساسی و یکصد ده مرکز صحتی فرعی در روستا های کشور گشایش خواهد یافت .
* در سال روان مشکل کمبود وسایل ترانسپورتی بار پری حل می گردد .

منطقه ، در راس امپریا لیزم امریکا ، جنگ اعلام نشده ای را علیه افغانستان آغاز نموده و دست به ترور ، تخریب ، دروغ پراکنی و وحشت افکنی میزنند و در کار ساختمان صلح آمیز کشور ما یک سلسله موانع ایجاد می نمایند اما تمام سعی و تلاش آنها که میخواهند کار و پیکار خلاقانه ما را در جهت اعمار افغانستان نوین ، عملی ساختن دگر گونیهای اقتصادی و فرهنگی به کنده مواجه سازند ، نقش بر آب شده است ، زیرا همه مردم ترقی خواه و صلح دوست افغانستان برای دفاع از انقلاب خویش بپا خواسته اند و این یک امر مسلم است که مردم را نمیتوان شکست داد .
 به شما روشن است که در نهایت امر اجرای موفقانه وظایف انقلابی ما در عرصه های تعلیم و

یعنی ۱۱٫۹ فیصد ارتقا کرده است در کشور ما منابع بزرگ طبیعی و هم چنان نیرو های انسانی مستعد به کار وجود دارد ، نیرو های مرفعی و صلح دوست جهان و در راس اتحاد شوروی بزرگ با همکاری نموده و از ما پشتیبانی میکنند ، حزب دموکراتیک خلق افغانستان رهبری جامعه و اقتصاد کشور را در دست دارد ، اینها عوامل مساعد برای رشد و تکامل آینده کشور ماست .
 ما ایمان کامل داریم وظایف خویش را که عبارت است از محور عقب ماندگی اقتصادی و تسریع آهنگ رشد اقتصادی ، ایجاد زیر بنای مستحکم تکامل مادی و تخنیکی افغانستان موفقانه اجرا خواهیم نمود .
 * ممنون میشوم اگر توضیح دهید که با پیروزی مرحله نوین

تکاملی انقلاب در سیستم پلاننگذاری دولتی چه دگر گونیهای کیفی و کمی رونما گردیده است ؟
 * بعد از انقلاب نور و بخصوص مرحله نوین آن پلاننگذاری در عرصه های اقتصادی و اجتماعی جمهوری دموکراتیک افغانستان از لحاظ کیفی شکل تازه ای بخود گرفته است .
 پلاننگذاری رشد اقتصادی و پیش از همه سکتور دولتی ، جزء اصلی سیاست حزب دموکراتیک خلق افغانستان و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان را تشکیل میدهد ، نخستین اقدامی که دولت بعد از پیروزی انقلاب نور به عمل آورد ، طرح و ترتیب خطوط اساسی انکشاف اقتصادی و اجتماعی جمهوری دموکراتیک افغانستان طی سال های ۱۳۵۸ - ۱۳۶۲ و پیشبینی آن تا سال ۱۳۶۷ میباشد که به منظور تحقق همه جانبه آن بر مبنای اسناد متذکره و با نظر داشت اوضاع موجود ، پلان های یکساله ترتیب گردیده است ، چنانچه به تاریخ ۲۸ حوت ۱۳۹۵ شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان پلان رشد اقتصادی و اجتماعی سال ۱۳۶۰ را منظور و به تصویب رسانید .
 حزب دموکراتیک خلق افغانستان و دولت جمهوری دموکراتیک افغانی تکامل پلاننگذاری ، توجه زییادی میبذول میدارند ، در سال گذشته وزارت پلاننگذاری به کمیته دولتی پلاننگذاری تبدیل شد که در مورد رهبری علمی اقتصادی کشور از صلاحیت های بیشتر برخوردار گردیده است .
 یک سلسله تدابیر در امر بهبود وضع ساز ماندهی ، پلاننگذاری گسترش تعداد شاخص های پلانی ، استقرار کنترل مداوم در مورد تطبیق و تحقق پلان بر مبنای طرز محاسبه گزارش دهی ، ترتیب وزیر اجرا قرار گرفت و چنین فیصله به عمل آمد که از آغاز سال ۱۳۵۹ وزارت خانه ها ، دوایر و موسسات در یک دور معین ، راپور خویش را پیرامون جریان اجرای پلان به حکومت ارا نه نمایند این خود نمایانگر آن است که وظایف پلانی در مورد رشد و توسعه سکتور

گویی و کمیدی چه را میخواهی؟
میگوید :

- به چیزی که مایه طنز و خنده
آمیز را در قالبی نو و ابتکاری و
بیشتر با حرکت و نه بادیا لوگهای
پرزگوه بریزاند و موضوع را از
جهتی تازه و خنده دار به شناخت
آورد و سخن هم در این باب فراوان
است ...

کلامش را قطع میکنم و میگویم
که باین توضیح خودت را هم از
قطار کمیدین های خوب بیرون
کشیدی .

گیم را تائید میکند و در حالیکه
میگوید قیافه جدی داشته باشد
میافزاید که : متاسفانه ما تاکنون
نه کمیدین خوب داریم و نه هم
شناختی کافی از کمیدی .

میپرسم : و امید چطور ؟
جواب میدهد : امیدش را داریم
که در آینده هر دو را داشته باشیم
و «نوجو» و «ضیاء همایون» د و
اکتوری استند که استعدادی خوب
و قابل باروری دارند .

به او خاطر نشان مساز ، که
خودش در این اواخر کار ناب کم
داشته است و ناگهان فریادش
بلند می گردد که :
- ای بابا ، مرا از دست این آدم
زبان نفهم برها نید .

از ترس جگر خونی زود دست
برایش تکان میدهم و خدا حافظ
گفته براه می افتم در حالیکه صدایش
راهنوز هم میشنوم که شکایت
میکند .

حاجی کا مران را دو ستان بنام
مرد شماره يك «امیبی» می شناسند
و بیشتر شوخیها با او نیز بر همین
محور میچرخد که حال و احوال امیب
هایش را از او می پرسند و به
خشمش می آورند ، من هم که از
بس د نبالش گشته و او را نیافته ام
همینکه با او رو برو می گردم می-
پرسم :

- چطوری ، امیب ها چطور رند ،
تو میکشیشان یا آنها خون ترا می-
خورند ؟
برای اولین بار می بینم که در
برابر این پرسش واکنشی شوق
آلود نشان داد . خنده غرور آمیز

نوشخندها

و نیشخندهایی

با هنر مندان

تفاهم « آبر کا مو یکی از آثاری
است که زبده ترین نقشم را در آن
به ایفا گرفته ام ، هم چنین نقش
هایم را در «گناهکاران بی گناه»
«ازدواج اجباری» و «مفتش» به تائید
می گیرم ...

برایش یاد آوری می کنم که گفت
و شنود را دایرکت نکند و جوا بش
این است که پس تا یادم نرفته است این
را هم علاوه کن که نمایشنامه
«عاطفه» را که هم در داخل و هم در
خارج از کشور مورد توجه تماشا-
گران قرار گرفت این حقیر فقیر
سراپا تقصیر دایرکت کرده است .
میگویم : « لطفاً کمیدی بسازی
نگن» بر افروخته می گردد که
من کی و کجا ترا د شنام دادم و
چرا بمن دوست افترا می بندی ؟
کم کم عصبی میشوم و برافروخته تر
از خودش اعتراض میکنم که کمیدی
بازی کردن تو در این لحظه چه
ارتباطی به د شنام گویی دارد ؟

قاه قاه می خندد و میگوید : « چه
بگویم بتو که مایه هنری نداری »
و بی آنکه مجال اعتراض تازه ای
را برایم بدهد ، میافزاید :
- آخر عزیز ، دوست ، رفیق ،
کمیدی حالا از نظر خیلی از دردانه
های تازه کار و یا قدیم کار فقط
این است که پرزه های کهنه کلامی
را بهم تحویل بدهند و اگر
ضرورت افتد از اهانت و نثار
دشنام های صریح و پو شیده بهم
ابا نورزند تا شتونده و بیننده به
خنده افتد و ...

میگویم :
- پس تو کمیدین بچه کسی می-

هدف بیماری « برو و بیا» گرفته است .
حاجی کا مران کمیدین امیب زده فریاد می زد: ای مردم ای پرودیوسر
ها ، ای دایرکتر ها و جنرال دایرکتر ها مرا از دست این آدم
زبان نفهم برها نید .

* حمید جلیا مرد گریز پایی که به کله نمی افتد و قضایای دیگر .
* زلمی غوث و باد دادن گاه بیدانه و نمایش های جالب دیگر .
* ظاهر هویدا آواز خوان دو متره ورقابت هنری او با مرده یک هنر-
مند دیگر .

* گورن وفاجعه یاد فراموشی های او .
* ذکیه کبیراد واسرار سن و سال او .

در مطبوعات جهان رسم بر این است که در آغاز هر سال راپور های
طنز گونه ای دارند با هنر مندان کشور خود ، ژوندون هم به پیشواز
سال ۱۳۶۰ که امیدواریم سال خوشی برای همه باشد گفت و
شنود های با مزه و بی مزه ای دارد با چند تن از هنر مندان کشور که
با مرچ و نمک شوخی و طنز آلوده شده است در صورتی که خواننده
ژوندون را این شوخی ها خوش آید ما باز هم آنرا دنبال
می کنیم و سخن آخر هم اینکه امید داریم هنر مندان عزیز از شوخی
های ما که صرفاً شوخی محض است نرنجند .

عزیز الله هدف را همه میشناسیم ،
یکی از چهره های آشنای « تیا تر
ورادیو تلویزیون کشور ، وی به
قول برخی از همکارانش در این
روزها بیماری « برو و بیا» گرفته
است و از صبح وقت تا نا وقت
شام از این استودو یو به آن استودیو
سرگردان است و هنوز کار یک
پرودیو سر را به انجام نیاورده که
دومی وی را برای تمثیل می خواند
و سومی خواهش دایرکت فلان پارچه
تمثیلی را از او دارد .
وقتی او را می بینم خسته می -
نماید و در حالیکه عرق سروروش
را تر ساخته است سلامتی می کند
و می خواهد غزل خدا حافظی را
بخواند که جلوش می ایستم و از او
می خواهم که به چند پرسش چرند
گونه پاسخ گوید ، میگوید :
- اگر قصد مصاحبه داری از
قولم بنویس که مردی ام چهل و پنج
ساله بابیست و دو ساله فعالیت
هنری - از خود را کیمیا هر چیز
خوردنی را دوست دارم ، رنگ
مورد علاقه ام ...
میگویم سوء تفاهمی پیش آمده
است و ...
- پس نوشته کن که « سوء

تحو یلم میدهد و شاد مانانه می - گوید :

- برای ابد از شر شان آسوده شدم ، در همین سفر اخیرم معالجه اش کردم و حالا جو یسا شدن از حال امیب ها قصه مفت است .

به او میگویم :

- شتونده رادیو و بیننده تلویزیون به همان پیمانانه از پرزه های بی مزه پارچه های تکراری و شو خیمهای ارزونق افتاده تو به عذاب افتساده اند که تو از امیب های ت در سال های سال !!

چرا اینطوری ، در این بره چه میگوئی ؟ جواب می دهد :

- حسود خان ، نه که از شهرت و محبوبیت من در میان مردم به حسد افتاده بی که بیراه میگوئی ، یا مرض دروغپردازی داری و گر به این طور به مسخ واقعیت نمی - پرداختی ...

- میگویم : یعنی تو خودت را در کار هایت موفق میدانی ؟

لبخندی چاک د هانش را در دو پهلو فراختر می سازد و در حالیکه نگاه کله آمیزش را در نگاهم کره زده است میگوید :

- این را مردم خود قضاوت می - کنند و تو نا باور هم فقط کافی است سری به نامه های رسیده در پروگرام انتخاب ممثل سال بزنی تا بدانی لاف و گزافی در میان نیست و رو سیاه شود هر که در او غشی باشد ...

میگویم : تو بیشتر می گوئی در نقش های متعدد ظاهر شوی و هر بار تیبی را به نمایش گذاری و دیگران می گویند که تو مایه کارت را هم از کو چه و بازار می گیری و به فولی اگر قصاب گوشت رابتو گران فرو شد اگر نان نا نسوای محله خوب بخته نشده باشد ، اگر نگران سرویس تقاضای خرید تکت را از تو بکنند و یا مادر اولاد هایت از شکمبارگی آن شکایت کند فورا بساط نمایشی را می گسترانی و عقده دل را خالی میکنی و ...

- اینرا دیگر دشمنان میگویند ، والله ، بالله ، بخدا ، به ...

- بس کن حاجی جان که گفته اند : گفتم باور کردم ، تکرار کردی مشکوک شدم ، سو گند خوردی فهمیدم که دروغ میگوئی ! ناگهان انفجار میکند و فریاد برمی آورد که داد بیداد ، یا ایها -

الناس - ای مردم ای پرودیوسران ، ای دایرکتران ، ای جنرال دایرکتران ! بیایید و مرا از دست این آدم خلاص کنید ، آخر ...

- میگویم : بابا جان ز یاد نعره نزن که آمد نیامد دارد از این بگو که برای سال نو چه تهیه دیده ای ؟

جواب میدهد : دیگر حتی یک کلمه هم حاضر نیستم با تو گفت و شنود کنم برو بس کارت - خدا روزیات را جای دیگر حواله کند ، براه میافتم که صدا میکند : سی - هی - بنویس که سئل نو به همه

واژ آنجا به شعبه های مختلف افغان ننداری هدایت شده و بالا و پائین رفته ام کم مانده است چلیپای بزرگی روی نام جلیا بگذارم که نا گهسان با همان راه رفتن دوش ما نندش در جلوم قرار می گیرد و تا می - خواهد مو ضوع را به یک سلام خالی خلاصه سازد و گولی غایب شدن را بخورد که گیره های دستم شانه هایش را محکم می گیرد و زبا نس به کار می افتد که این بار اگر به آسمان هم پر واز کنی با تسو خواهم آمد و تا جواب چند سوا نس

هدف حین اجرای یکی از نقش هایش

مبارک باد و دور میشوم .

را از تو نکیرم ...

یکی از آن نوش خند های بی مزه راتحو یلم می دهد و خطاب به یکی از کارگران صدا میدهد که اکتورها و اکتورس ها همه به استیج ... من هم می آیم که باز برایش یاد آوری می کنم که این بار گریز آسان نیست که آسان به چنگ نیفتاده ای ...

میگوید : مگر قرض دار تسو ام ؟

جواب میدهم که به خواننده های

زوندون قرضداری لاهو والله می - گوید و بعد از لرزشی خشم آگین می خواهد که بگویم چه سوال دارم ؟ از او می پرسم حالا چرا ما نند گذشته مرض به استیج ظاهر شدن را ندارد و در نمایشنامه ها کمتر بازی می کند ، جواب می دهد :

- کار های اداری تمام وقت مرا می گیرد و مجال نمی ماند ... ولی خودم کار های هنری را بیشتر از مسایل اداری دوست دارم و ...

- خوب روده درازی بس ! اینرا بگو که چرا این همه آثار خارجی را به نمایش می گذاری و به نویسندگان داخلی اتکا نداری ؟

تک سرفه ای تحویل میدهد - تارنیس بو دنش را از یاد نسرم و موقف خودم را در نظر داشته باشم و بعد سوالم را با سوالی دیگر جواب میدهد که :

- چند نمایشنامه نویس واقعی را می شناسی ؟

- میگویم : بمن چه ربطی دارد که بشناسم ، تو بشناس .

- صدا را بلند میکند که آقای بیخبر از همه جا دردمن هم همین است که نداریم نمایشنامه نویسی یک کار حساس و فنی است و مادر این زمینه هیچ نویسنده حرفه ای نداریم و اگر کسانی هم هستند که خوب می نویسند به کار تیا تسر آشنایی کافی ندارند و این ما را در برابر یک مشکل جدی قرار می - دهد .

باتوجه به اینکه جلیا چند روز پیش بعد از اشتراك در يك کنفرانس تیاتر اطفال که در شوروی برگزار شد به کشور باز گشته است به او می گویم :

- تو که در جریان سال گذشته هر بار ادعا کردی که به زودی تیاتر اطفال گشایش خواهد یافت و تا هنوز هم نیشخند کو دکان شهر بدرقه راحت است حالا کج بنشین و راست بگویی که در این کنفرانس بالاخر توانستی زمینه این کار را فراهم آوری ، یا باز هم وعده صرف میدهی که خوبان وعده دارند و وفا نه ؟

لبخندی پیروز مندانه به لبمی - آورد و میگوید :

- این بار از آن بارها نیست ...

- یعنی چه ؟

- یعنی اینکه در سال ۱۳۶۰ این ما مول بر آورده می گردد و بقیه در صفحه ۳۰

بهار امسال بهاری است که ارزانی و فراوانی در پی دارد

ضربات سنگین و خرد کننده بی را بریگر فرسوده میسستم فر توت فیودالیزم و مناسبات ماقبل فیودالی وارد آورده اند و در جهت اعمار يك افغانستان آباد ، سربلند و شکوفان با متانت و استواری گام برمی دارند میخواهند تا با کار و بیکار انقلابی میهن آزاده خویش را به مدارج عالی اعتلاء و ترقی برسانند و در راه رشد و تکامل انقلاب آزادی بخش نور افتخارات مزیدی را کمایی نمایند .

بلی ! امروز که زحمتکشان افغانستان دوران رشد و تکامل انقلاب ملی و دموکراتیک خویش را سپری می کنند بهاری را استقبال می نمایند که سو مین جشن پیروزی انقلاب دوران ساز نور را در بردارد بهاریکه ارزانی و فراوانی در قبایل دارد و بهار آبادی و شکوفایی های هرچه بیشتر وطن و جامعه ما بشمار می آید .

به پیشواز این بهار خرم و زیبا و بهاریکه فرحت میآورد و در نهاد مانیروی کار و بیکار انقلابی و وطن پرستانه را تقویت می بخشد و پیروزی های مزید ما را بر همه ناملایمات روزگار تحقق می بخشد خواستیم با تکی چند از هموطنان زحمتکش خویش داخل صحبت گردیده نظریات و توقعات ایشان را بر ما جمع نموده تقدیم شما خواننده گان ارجمند نماییم .

در آغاز می خواهیم به سراغ چند تن از دهقانان زحمتکش کشور برویم و با ایشان سر صحبت کشوده ببینیم که آنها این بهار خرم و زیبا و این عید خجسته نوروز را در حیات خود چگونه ارزیابی نموده چه پیام ها و گفتنی هایی دارند که بخلق خود به جامعه خود و به میهن خود

عدالتی، فقر و تمییدستی ارتجاع و امپریالیزم خود را با کار و نزعان همسفر نموده اند و برای از بین بردن آخرین بقایای نابرابری ها و عقب مانده گی ها از وطن و جامعه خویش سعی و تلاش می نمایند به تکامل تاریخ و جریان ایستایی ناپذیر زمان ارزش زیاده می گذارند و با کسب پیروزی ها میخواهند بر ناکامی ها غلبه حاصل نمایند و علل هرگونه ناکامی و عقب مانده گی را در یافت نموده آنرا از بین و ریشه محو و نابود سازند .

آری ! کارگران و دهقانان ما و پیشه وران جامعه ما که با پیروزی انقلاب شکوهمند نور و بخصوص در مرحله نوین و تکامل ملی آن دست خونین امپریالیزم جهانیوار ارتجاع داخلی ، منطقه و جهانی را از دامان مقدس خویش کوتاه نموده اند و

مساعدهت های پیدریغ دولت در سکتور زراعت حاصلات ما را فراوان تر میسازد

دنبال می نمایند ، شبها بروز و روز ها به شب چهره بدل می نمایند ، بشریت پیشتاز و مترقی و کتله های جوامع انسانی که با فروریختن حلقه های زنجیر استبداد و بسی

عقربه ساعت زمان حرکت خویش را بیوسته به جلو ادامه می دهد ایستایی و عدم تحرک را نمی پذیرد لحظه ها ، ساعت ها ، روز ها ، ماه ها و سالها یکدیگر خویش را همواره

مرضیه: آرزو مندم سالی را که تازه آغاز نموده ایم سال آبادی و شگوفانی کشور ما باشد.

روز گاری نیست که دهقان زحمتکش کشور ما کار کند در زیر اشعه سوزان تموز عرق پریزاند و در دشوارترین شرایط سر ما قلب زمین را بشکافد و دانه یسی را در آن زرع نماید که سرانجام محصول این همه جان فشانی ها و عرق ریزی های او به انبار دیگران بریزد و او همانسانکه بود بی نان و بی لباس آواره و در بدر امر از حیات نماید.

انقلاب نجات بخش نور علاوه بر آنکه بارگران استبداد خشن دودمان تاریخ زده یحیی را از دوش مردم آزاده و قهرمان افغانستان بدور نمود دهقان و بزرگ جامعه ما که سالهای سال رنج بی زمینی را با خود داشت صاحب زمین نموده به او این حق را ارزانی داشت تا در دوران پیروزی انقلاب هرچه میکارد بخود بکارد، بجامعه خود به میهن و مردم خود.

این دهقان رسالتمند و وطن پرست پیام نوروزی خویش را به زارعان زحمتکش کشور چنین ابراز می دارد اکنون که خداوند متعال بارنده گی های فراوانی را برای ما از زانی داشته است و دولت انقلابی ما نیز آماده هر نوع مساعدت و دستیاری برای دهقانان دوران ساز جامعه ما میباشد، بر همه کشاورزان و زارعان وطن پرست است که با استفا ده از این فرصت طلایی و این کمکهای بی سابقه نگذارند حتی بسوهایی هم از اراضی حاصل خیز کشور ما خار و بی حاصل بماند. حالابر دهقان تازه از بندرسته میهن ما است که با کار و عمل خلاق و انقلابی و وطن پرستانه خویش در امر ازدیاد محصولات زراعتی، تقویه اقتصاد ملی، اعتلای کشور و جامعه و بهبود اطفاف و برق بزیند.

داشته است که بحق بر داشت حاصل فراوان و با کیفیت زراعتی را بر ما نویسد می دهد.

وی میگوید: فقط مساعدت شرایط اقلیمی و اوضاع عجوی نمی تواند باعث ازدیاد حاصلات گردیده سطح تولیدات کشور را بلند ببرد و بر داشته های زراعتی ما به افزایش آنچه در این مورد حایز اهمیتست شایان می باشد اجرای کار و عمل پیگیر، صافخانه و وطن پرستانه هموطنان ما می باشد، که ایسن رسالت بزرگ را دهقانان آزاده میهن ما بدوش دارند. انقلاب بر گشت ناپذیر نور که در بهار زیبا ی سال ۱۳۵۷ به اراده دهقانان، کارگران و سایر زحمتکشان افغانستان در تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان (پیش آهنگ طبقه کارگر و تمام زحمتکشان کشور) توسط صدیق ترین فرزندان اقشار و طبقات محنتکش کشوری یعنی اردوی آزادی بخش ما، پیروزی اینجا مید دهقانان، کارگران، مزدوران و سایر اقشار و طبقات مردم زحمتکش کشور ما را مقدر بر سر نوشت خویش گردانیده نخستین بهار واقعی را در زنده گی سیاسی، اجتماعی و اقتصادی هموطنان عذاب دیده ما به ارمغان آورد.

این دهقان باتجربه و هموطنان شریف ما میگوید: امروز دیگر آن

غلام نبی یکی از دهقانان آزاده کشور در هنگام کارو فعالیت دیده میشود

افزودنی معاشات، کارگران زحمتکش را هر چه بیشتر آماده کار میگرداند

اخیر و اثرات مثبت آن در ازدیاد حاصلات زراعتی کشور چنین ابراز نظر می نماید:

مثل معروف است که: (میگویند سالیکه نکوست از بهارش پیداست) خداوند متعال در این بهار خرم و شاداب و این سال مسعود و میمونیکه تازه آغاز نموده ایم بارنده گی های فراوانی بر ما ارزانی

در این فصل طراوت و تازه گی ارائه بدارند.

غلام نبی یکن از دهقانان زحمتکش شهر کابل که بیشتر از شصت سال عمر خود را وقف کار در راه آبادی و سرسبزی کشور نموده است بعد از آنکه سال نور، به همه هموطنان مسلمان و آزاده خود تبریک میگوید راجع به بارنده گی های

دهقانان زحمتکش ما با فرا رسیدن فصل بهار با علاقه مندی زیادی به کار و فعالیت خویش آغاز می نمایند

وضع حیات اقتصادی و اجتماعی هموطنان خود به فعالیت های متمرکز و خستگی ناپذیری بپردازد که وطن و جامعه اش آنرا از وی توقع دارند. قلم الدین یکتن از دهقانان نیرومند هموطن ما که خیلی ها بشاشس و خنده روی بنظر می آید در این قسمت حاضر می شود تا به سوالات مادر مورد بهار و فصل پر برکت کشت و کار جواب ارائه بدارد. او نخست به پاسخ این سوال که حاصلات زراعتی سال گذشته اش را چگونه ارزیابی نموده راجع به سال نوچه گفتنی هایی به هموطنان خویش دارد چنین میگوید:

در سالیکه گذشت از برکت پیروزی انقلاب آزادی بخش ثور و بخصوص مرحله نوین و تکاملی آن باوجود توطئه ها، دسائیس، تحریکات و مداخلات بیشرمانه ارتجاع و امپریالیزم در امور داخلی کشور ما دهقانان و زارعین توانستیم در تحت رهبری حزب قهرمان خود حزب دموکراتیک خلق افغانستان و هوشیاری و فعالیت های آگاهانه و انقلابی دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان در یک فضای کاملاً آزاد آرام و صلح آمیز به کار کشت و زراعت خویش بپردازیم و نتایج قناعت بخشی از کار و فعالیت خود بدست آوریم.

دولت ملی و دموکراتیک ما در قسمت زراعت برای ما مساعدت های زیادی بعمل می آورد دولت برای ما در قسمت تهیه قروض نقدی و جنسی، کودکیمیای، ادویه ضدآفات و امراض زراعتی و تخم های اصلاح شده تسهیلات زیادی فراهم می آورد.

همچنان دولت تصمیم گرفت تا برای کشت بهاری سال ۱۳۵۹ قیمت خرید بنه خام را به اندازه بیست فیصد و قیمت خرید لبلبورا به سی فیصد افزایش دهد که این ها همه در ذات خود مساعدت های بزرگی اند که دولت در برتوی پیروزی مرحله نوین و تکاملی انقلاب نجات بخش ثور به زارعان و دهقانان محنتکش کشور ارزانی داشته است.

موصوف به سخنان خود ادا داده افزود: کود کیمیای که یکی از عمده ترین و اساسی ترین مواد در امر بهبود کشت و زراعت تشکیل میدهد اکنون به اثر توجهات بهیخواهانه دولت ملی و دموکراتیک ما به قیمت بسیار نازل و ارزان

تراز گذشته هادر دسترس استفاده ما قرار می گیرد، بطور مثال ماهیان خریطه های کودکیمیای را که بایر داخت مبلغ پنجصد افغانی بدست می آوردیم اکنون از قرار فی خریطه چهار صد افغانی بدست آورده می توانیم که به این اساس در قیمت خرید فی بوری کود کیمیای مبلغ یکصد افغانی به زارعین کشور مساعدت صورت میگیرد

عذاب به مرحله آبادی و شکوفایی کشور. ولی امپریالیزم جنایت پیشه آمریکا، همراه با ارتجاع منطقه و پاکستان و ششون نیزم عظمت طلب چین که بیروزی های مزید مردم ما را خار چشم خویش می شمارند میخواهند بابراه انداختن توطئه ها، دسائیس و تحریکات سد راه رشد و تکامل هر چه بیشتر انقلاب ملی و دموکراتیک مردم ما گردند و

شیر آقا: اتحادیه های صنفی ممثل وحدت و یکپارچگی زحمتکشان کشور ما می باشد.

از نامبرده تقاضا نمودم تا یکی از بزرگترین آرزو های خویش را ایضاح بدارد چنین اظهار داشت: کشور ما اکنون در شرایط حساسی از تاریخ خویش قرار گرفته است، شرایط رشد و تکامل انقلاب آزادی بخش ثور و مرحله گذار از رنج

کشور به تربیه عنا صر ضدانقلاب آزادی بخش ثور و تسلیح و تجهیز آنها ساخت مصر و فاند دشمنان آتش بجان مردم و انقلاب افغانستان برای اینکه برزعم خود بتوانند انقلاب دورانساز ثور را به شکست مواجه سازند و این همه آزادی هایی را که این انقلاب رهایی بخش بخلق مسلمان و عذاب دیده مابه ارمغان آورده است از ایشان باز گیرند و خلق تازه از بندر هیمنه میهن ما را دوباره دربند استعمار و استثمار بی رحمانه و خاینانه خویش قرار دهند. محافل ارتجاعی و امپریالیستی جهان باند های اجیر و خود فروخته را با پشتاره هایی از اسلحه و مرمی غرض کشتار بیرحمانه هزار ها انسان هموطن ما اعزام می دارند این ها با کشتن هزار ها تن از پیران جوانان و کودکان بی گناه جامعه ما، آتش زدن مساجد و عبادتگاه ها، تخریب پلها، سرکها و عمارات عام المنفعه دشمنی خویش را بر مردم مسلمان و عذاب دیده افغانستان انقلابی به اثبات می رسانند و می خواهند سر راه تکامل انقلاب مردم ما گردند

وی میگوید: بزرگترین آرزوی من این است که مردم مسلمان و عذاب دیده افغانستان هر چه زود تر در صفوف مربوطه خویش متحد شوند و با تشکیل جبهه ملی وسیع بدروطن در امر دفاع از میهن، مردم و انقلاب خویش سنکر واحدی را تشکیل دهند و با براه انداختن کار و پیکار انقلابی از این سنکر وسیع مردمی از یکطرف دست مداخلات و تجاوزات ارتجاعی و امپریالیستی را از کشور خویش کوتاه نمایند و از طرف دیگر در امر ایجاد جامعه شکوفایی و نوین فارغ از هرنوع رنج و بیعدالتی بیروزی های چشمگیری را نصیب گردند. در این قسمت با یکتن از کارگران ورزیده کشور سر صحبت باز

می نمایم و از وی تقاضا بعمل می آوریم تا نظریات خویش را برامون این بهار یکه تازه آغاز نموده ایم ابراز بدارد این کارمند با احساس شیر آقا کارگزار آمریت خانه سازی می باشد.

شیر آقا بعد از آنکه حلو ل سال نورا به همه هموطنان عذاب دیده خویش بخصوص صنف کارگران بقیه در صفحه ۵۶

نوروز ، روز گار نشاط است و ایمنی پوشیده ابر، دشت به دیبای ار منی
 صفاریان و طا هریان هرات روز نوروز را با شکوه تر از پیش جشن می گرفتند ، دران زمان هنگام نو روز محافل آ راسته میشد د هقا نسان «دهقانان» در محافل بزرگ پذیرفته و قدر می شدند و مردم به نهالشان و زراعت تشویق می گردیدند و باین صورت هم از ا ولین روز یکسال شمسی با خوشی زایسد ا لوصفی استقبال می کردند .

روز نوروز که آ خرین روز زمستان را پشت سر می گذارد و سر آغاز سال جدید است در آ یینه تاریخ ادبیات و فلکلور مردم ما از عصر آریایی هائی باستان تا کنون خوش درخشیده که امروز این جشن همه ساله در روز اول حمل بامراسم شاننداری برگزار می گرد و مردم ما درین روز برای یکسال دیگر تصمیم می گیرند و باکار و پیکار انقلابی و وطنپرستانه در طول سال تصامیم شانرا جامه عمل می پوشانند. فصل بهار که از نوروز آغاز می شود ، فصل جهش و جنبش است، انسان، حیوان و نبات از حالت خمود که ناشی از سر مای طا قت فرسای زمستان است بحرکت می آیند و با نیروی تازه و شور و شوق زندگی به تلاش و تپش می افتند و باعشق به زندگی و سازندگی فعالیت را آغاز می نمایند .

شاعر شیوا بیان ز بان دری
 سعدی چه خوش و بجا سر و ده
 است که :

آدمی نیست که عاشق نشود فصل بهار
هر گیاهی که به نوروز نجنبند حطب است
 وخیام شاعر بلند آوازه وریا - ضیدان مشرق زمین در شعرش نوروز را چنین ستوده است :
بر چهره گل نسیم نوروز خوش است
در صحن چمن روی دل افروز خوش است
 بهمین ترتیب فر دوسی ا یسن آفریننده شا هنامه از نوروز بهروز چنین یاد کرده :
چو خورشید بر زد سر از پشت زاغ
جهان شد ازو همچو نوروز باغ
 امروز در کشور باستانی ما ، دهقانان ، زراعت پیشگان و باغداران نوروز را طی مراسم ملی و عتعنوی جشن می گیرند و درین روز مقدم بهار و وقت کشت و کار و نهالشان را گرامی می دارند .

در اوایل بهار در سراسر کشور هموطنان ما نهال غرس می نمایند

بقیه در صفحه ۵۲

نوروز آغاز سال نو و فصل نو و موسم فعالیت و کشت و زرع دهقانان است.

قسیم رهروان

نوروز، روز پر شکوه و خجسته در فرهنگ و ادبیات پر مایه ما

مقدس اسلام را پذیرفتند ، بعضی رسم و رواجهای نوروزی در محافل رسمی و حضور داشت مقامات رسمی انجام نمی شد و لی امویها روز نوروز را جشن گرفتند و اهدای تحایف قیمتی را به شخصیت ها و مقامات رسمی رواج دادند که نسبت گرانی تحایف ، عمر بن عبدالعزیز آنرا منسوخ قرار داد و لی نو روز و جشن نوروز از طرف مردم، باشکوه خاصی برگزار میشده و در روز نوروز و روز های ما قبل و ما بعد آن مردم با دادن تحایف ، برگزاری محافل سرور ، انجام و رزش های باستانی و مسابقات پهلوانی، نشان زنی و غیره به پایکوبی و شادمانی پرداخته اند که منو چهری شاعر و موسیقیدان کلاسیک کشور از نوروز چنین در شعرش یاد کرده است :

و این روز را با برگزاری میله های عنعنوی بهاری جشن می گرفتند . نوروز در تاریخ ادبیات کشور و فرهنگ مردم ما برزندگی خاصی در گذشته داشته و شاعران اندر وصف آن غزلها و قصیده ها ا نشاد کرده و توده های مردم بر رسم نیاکان خویش در همین روز به پایکوبی و شادمانی پرداخته اند که تا امروز مردم جشن نوروز را برگزار می کنند .

آریایی های بزرگ در روز نوروز تحایفی یکی بدیگر پیشکش مینمودند و سالنورا به دوستان ، آشنا یان و نزدیکان که می دیدند ، تبریک می گفتند و سال خوشی را بیکدیگر آرزو می نمودند که این رسم دیرینه را هنوز هم مردم ما بوجه بهتری بجا می کنند .

بعد از آنکه مردم کشور د یسن

جشن نوروز را از باستان زمان تا امروز ، مردمان افغانستان تجلیل کرده و با برگزاری محافل خوشی و سرور با استقبال آن شتافته و با امید سال نکویی درین روز نخستین روز اولین ماه سال شمسی ، دست نیایش بدر گاه پروردگار بلند کرده و سالی پر از برکت و فراوانی را آرزو نموده اند .

نوروز از روز های خوشی آفرین و مسرت زای آریانای باستان بوده و اجداد پر افتخار ما درین روز با برگزاری محافل و گرد هم آیی های خوشی آفرین ، این روز تاریخی را جشن گرفته اند .

آریایی های نامدار که در بلخ باستان اولین مدنیت آریایی را بنیان گذاردند ، روز نوروز که بشارت دهنده سال نکو برای آنها بود ، از مسرت زا ترین روز های سال بوده

اکتور جوان معروف یوگوسلاوی را

دکوبولج استعداد عالی در رشته هنر نمایش داشته و در تبارز دادن هیجانات درونی قهرمانان که وی آنها را بازی می کند در بین هم اطرافانش جای خاصی دارد .

الطاف حسین خواننده با احساس و جوان

ستارگان

افسانه

ساز

ستار یسیت در

نقش اول فلم

اینماکار و وایکی از چهره های سر شناس سینمای اتحاد شوروی است . برای اولین

بار در فلم «شون جوان» درخشید و در بین هم اطرافانش جای خاص را گرفت . بعدا نقش

های زیادی را با مهارت تمام بازی کرد . این دو سال کامل را صرف نوشتن سناریوی فلم نمود این سناریو به اساس داستان های گورکی و خاطرات اکتور های روسی نوشته شده است و نقش اول را خود اینماکار ووا موفقانه بازی نموده است .

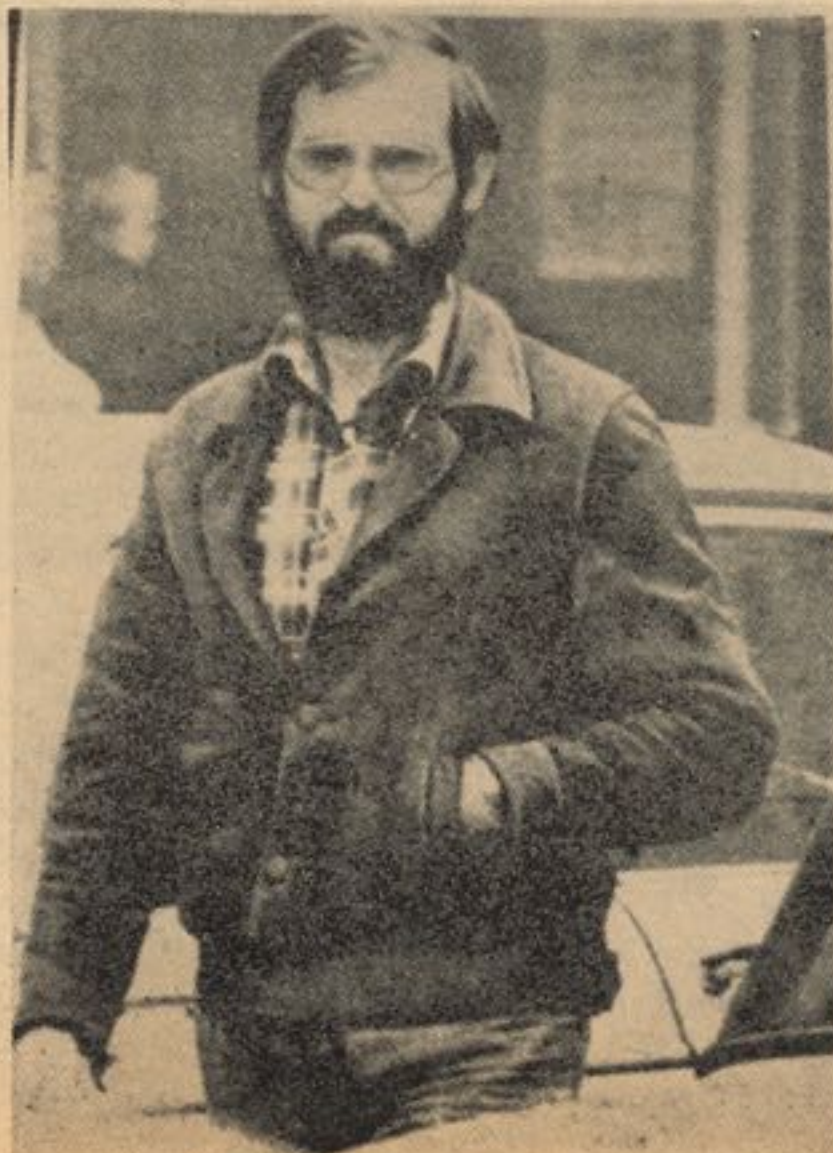
اشک ها باهمه خیلی طرز نمدار دارد . نزد استاد عبدالرحمن خان و حلیم جعفر خان در بمبئی آواز و ستار را فرا گرفته است .

از جمله آهنگ هایش «هنوز هم هنوز» علاقه خاص دارد و علت آنهم خاطره نخستین عشق، عشق نافرجام اوست . الطاف کسب های نیک نسبت نموده که مورد قبول و اقبال محترم سر آهنگ آغاز نموده بعدا

دو سال از همکاری وی با مدیریت موسیقی افغان ننداری میگذرد .

الطاف از جمله آواز خوانان برو فشنل است وی ابتدا اساسات موسیقی را نزد پدرش آستاد محترم سر آهنگ آغاز نموده بعدا

هنرمند موفق یوگوسلاوی

ترجمه وافی

آوازخوان جوان

و با احساس

الطاف حسین خواننده جوان و با استعداد که چندی قبل در کنسرت افغان ننداری يك پارچه خوان شد ن کلاسیک اجرا نمود و فوق العاده مورد توجه واقع گردید خیلی با احساس و خوش بسر خورد است . الطاف حسین چند بار چه تلویزیونی دارد. مخصوصا پارچه

مایایسکا یاستاره

بی رقیب بالت

جهان

ما یا از جمله بهترین با لریین های معا صر است هر قدر در تعریف این زن هنر مند گفته شود

لیلیو ش بود .
میشل مورگان بحیث یسک
ستاره با استعداد تمام رولها -
یش را خیلی موفقا نه بازی کرده
ودرتاریخ جهان سینما شامل
گردیده است .

زینب خانله وا آوازخوان معروف

ژست زیبای از بالرین

زینب خانله وا آوازخوان معروف
آذر بایجان اتحاد شوروی یسک
سال قبل این آوازخوان زینبا
وخوش صدا برای اجرای یسک
سلسله کنسرت ها بکا بل آمده بود
وخیلی مورد استقبال قسرا ر
گرفت زینب ازدواج نموده و یسک
دختر دارد . با وجود گرفتاری
زیاد و سفرها همیشه گوشش
میکند تا همسر خوب و مادر بر-
ارزنده باشد .

کم است او با تمام وجودش
عاشق باله بودم در هنگام رقص
او همه چیز را فراموش میکنند
جسم و مغز او میرقصد در باله
(دریاچه قو) (در باله) (کار-
من سویتا) میدرخشد .
چندسال قبل به اساس دا-
ستان آن کارنیا ((تولستوی))
باله مقبول در ست کرد . و ثابت
ساخت که در کار کورو گرافی
نیز میتواند موفق باشد . همچنان
در چند فلم هنری نیز سهم گرفته
می شناسند .

میشل مورگان

میشل مورگان هنر پیشه زیبای

میشل مورگان ستاره معروف
وزینبا چشم فرانسوی هتوز هم
در بین مردم هواخوانها ن فرا-
وان داشته و باینکه کمتر روی
پرده ظاهر میشود لقب ((اولین
خانم سینمای فرانسه)) را بوی
داده اند .
چندی قبل مورگان کتاب خا-
طرات خود را به نشر رساند و
خیلی مورد دلچسپی واقع گردید .
یکی از آخرین فلم های این
ستاره ((پشک و موش)) نام
داشت و از ساخته های کلود -

فرانسه

شماره اول

نوروز باستانی بانفس سحر پرواز و طرب انگیز خود طبیعت راجان تازه می بخشند ، سراسر باغ و راغ ، کوه و عا مون رابا گل و ریجان لاله و ارغوان آراسته می سازد . قهری و هزار ، بلبل و سار و ابجوش و خروش ، ناله و وجد می آورد ، جهان افسرده و پژمرده را رشك بهشت برین و غیرت علیین می گرداند . از هر گوشه و بیشه نوای جانبخش زندگی و تابندگی ، شادابی و تند رستی بگو شها میر سده شاعران نو آفرین و دقیقه یا ب به طبع آزمایی و سخن سراپی آغاز میکنند و در وصف مظاهر طبیعت و جلوه های بهار اشعار نغز دلا و سز می سرایند . پیرو جوان بزرگ و دهقان مقدم این فصل میمون را گرامی می بندارند ، استقبال از

بسیار است چنانکه ادیب صابرس گوید . زهی کوی بر ده زابنای گیتی بکسب محامد بیدل رغائب . (یکشنبه اموات) در بین مسیحیان و (شب مردگان) پیش از حلول عید در بین ما ، منشاء احترام بروح گذشتگان در بین تمام ملل بهر درجه ای از تمدن که بوده اند فقط ترسی بوده است که از ارواح داشته اند و تصور می کردند که ارواح میتواند اسباب ذلت و بدبختی ، آزار و ناراحتی آنان بشود . البیرونی روایت می کند که اصل پیش از آغاز فروردین برای اموات قدیم خود گریه و نوحه سر میکردند و پس از حلول سال نوبه عشرت و شاد کامی می پرداختند ، این عادات و رسوم برور تغییر کرد . نیازها ،

سخنی در اصل و پیدایش نوروز

یوهاند دکتور جاوید

بهار و ستایش آن که خود مظهر زندگی نوین و رستخیز طبیعت است به عهد بسیار قدیم میرسد آریاییها از آغاز زندگی و تمدن خود مدتها پیش از تقسیم شدن به شاخه های هندی و ایرانی قسرا رسیدن بهار را جشن می گرفتند تا آنجا که این رسم میمون جز عادات و آداب ملی آنان شده بود . در باره اصل و حقیقت نوروز سخن بسیار رفته است . در اصل نوروز ((عید اموات)) بود یا یعنی که آریاییهای قدیم عقیده داشتند که در چنین موقعی ارواح مردگان بمنازل خود بر میگرددند و سیر میکنند در چنین احوال مردم برای ارضا و خشنودی روان گذشته گان دست به دعا و نیاز بر میداشتند مانند روز ((رغائب)) در میان مسلمانان عرب ، در لغت رغائب جمع رغیبه به معنی بخششهای

و قربانیهای قدیم رفته رفته شکل دعا و شکران را گرفت و بعد در هیات جشن و شادای درآمد . بعقیده زرتشتیان همان روح یا ((فرور)) است که همه جا حاضر و ناظر بوده و حفظ نظام جهان بدان بسته است . فروردین نام ماه اول سال از همین کلمه است که بعقیده آنان فرور در سر آغاز سال بزمین فرود می آید و بگردش می بردارد ، مردم مقدم او را جشن می گیرند و از آن استعانت و امداد می جویند ، تکریم از ارواح از حلقه کوچک خانواده و قبیله آغاز گشته شامل حال تمام کسانی میشود که بنحوی از آنها آثار خیر و نانیسج کوشش آنها عام بوده است چنانکه یونانیها به پهلوانان و دلاوران ماضی خود احترام می گذاشتند و یا نورستا نیها تا همین اواخر با برافراشتن پیکیره چو بین بر

فراز قبر های یاد و ذکر قبر مانا ن خود را محترم میداشتند . روز اول سال به حساب قدیم که جای ذکر آن نیست تغییر می کرد در قرن پنجم بود که آغاز سال با شروع بهار مصادف شد . بااعتنای از همین فرصت بود که جلال الدین ملکشاه سلجوقی در سال ۴۶۷ هـ ق ترتیب تقویم جلالی را بنانهاد و نوروز را در روز اول بهار که موقع نجومی تحویل آفتاب به برج حمل است قرار داده ثابت نگاه داشت و در واقع نوروز و سال نو جشنی شد هم طبیعی و هم وصفی در باره پیدایش نوروز باید گفت که نسبت ایجاد نوروز و برگزاری آن به جمشید (بیمنا) اوستا و (یامسای) ویدا که داستان سرگذشت اودر آثار هندی و ایرانی به یک نوع روایت شده در ماخذ تازه تری نقل گشته و در خود اوستا و آثار پهلوی بسدان اشاره ای نرفته است . سال در اوستا بدو فصل گرما و سرما یعنی هفت ماه تابستان و پنج ماه زمستان تقسیم گشته که در هر یک از این دو فصل جشنی برپا میشده و هر دو آغاز سال نو بشمار میرفته است . تقسیم چارگانه فصل به بهار ، تابستان ، خزان و زمستان نخستین بار در آثار پهلوی بنظرمی خورد که از اعتدال ربیعی ، انقلاب صیفی ، تعادل شب و روز ، خوشگوار ی هوا سرچشمه میگردد ، از آنجا که نوروز با شروع خلافت رسمی و ظاهری خلیفه چهارم حضرت علی کرم الله وجهه مصادف است این جشن ملی صبغه مذهبی هم گرفت و این امر در شکوه و عظمت رونق و جلال نوروز و برگزاری آیین آن افزود برادران اهل تشیع ما ازین با بت با این روز فرخنده احترام عمیق ترمی گزارند و آنرا عید می گیرند عبارات دیگر نزد آنان هم جشن است و هم عید ، شرح تجلیل و وصف این جشن و جزئیات مراسم و آیین آن در عهد ساسانی بتفصیل در کتب تاریخ منقولست . خلفای اموی و عباسی خاصه در عهد وزارت برامکه بلخ این جشن را با شکوه هرچه تمامتر برگزار می کردند و بشیوه سلاطین های قدیم هدایای نوروزی نثار می نمودند . شعرا ی عرب در وصف نوروز و مهرگان قصائد و اشعار فراوان سروده اند که حمزه اصفهانی در قرن سوم آنرا در کتابی بنام ((اشعار السائره

نی النیروز والیهر جان)) جمع و تدوین کرده است ، سلاطین اسلامی خاصه غزنویان و سلجوقیان این جشن ملی را مانند سایر جشنهای نظیر جشن سده و مهرگان با مراسم شانهداری برپا میداشتند بهار نامه های شعرا ی آن دوره ها چون چکامه ها و جامه های فرخی ، متوجهی معزی و نظایر ایشان بهتر یس گواه قول ماست و حتی میسوان گفت کمتر شاعری را سراغ داریم که شعری در وصف بهار نسروده باشد . بهار ریات ایسن نغمه سرا یا ن «بقول مولانا» از شاعرکار های دل انگیز ادب دری بشمار می رود . که چند نمونه آنرا در پایان مقاله ملاحظه می فرمایید در بسا در بارها خاصه در دستگاه غزنویان جشن نوروز چندین روز طول می کشید ، در پنج روز اول که نوروز عامه گفته میشد بارعام برقرار می گردید ، در چنین روز حاجت ها روا می شد هر نوع انعام و احسان مدیه و تحفه به عمکان خاصه به چشم و لشکر اعطاء میگردد روز ششم آغاز نوروز بزرگ یا خاصه می بود در چنین روزی امرا و بزرگان خلوت می کردند و به عیش و طرب ، شاد خواری و باده گساری می پرداختند ، آهنگ های موسیقی و نغمه های خاص نوروزی نواخته می شد بویژه نوای ((نوروز بزرگ)) همان نوایی که هنوز دراز بکستان زنده مانده و متوجهی در یسن بیت بان اشاره میکند :

نوروز بزرگم بز ن ای مطرب امروز زیرا که بود نوبت نوروز به نوروز آداب و آیین نوروزی که گاهی به منظور تبرک و تقال و زمانی برای خیر و شگون و یاد دفع شر و چشم زخم در بیشتر نقاط افغانستان برپا میگردد بسیار جالب و دلچسپ است و از حوصله این مختصر بیرون . بحث در باره سوابق و احکام هر یک آن مستلزم تحقیق بیشتر و تحریر مقالات متعدد است . از جمله آداب نوروزی فقط بذکر یکی می بردازیم و آن تهیه سبزه (نورسته) است که نشانه سرسبزی و شادابی ، میمنت و برکت ، تازگی و کامکاری است . بعضی ازین رواجها و مراسم تا امروز با مختصر تغییری زنده است . برگزاری این رسم مبارک ملی در واقع احیای سنت قدیم ، شعائرس وطنی و سنن بومی است .

واینک چند شعر دل انگیز در وصف بهار:

بدین خر می جهان ، بدین تازگی بهار
 بدین روشنی شراب ، بدین نیکویی نگار
 یکی چون بهشت عدن ، یکی چون هوای دوست
 یکی چون گلاب بلخ یکی چون بست بهار
 زمین از سر شک ابر ، هوا از نسیم گل
 درخت از جمال برگ سر که زلا له زار
 یکی چون پرند سبز ، یکی چون عبیر خوش
 یکی چون عروس خوب ، یکی چون رخان یار
فرخی سیستانی

...

بیابان خرمی ساز کن	گل آمد ، در باغ را باز کن
نظامی به باغ آمد از شهر بند	بیا رای بستان بچینی بر ند
ز جعد بنفشه بر انگیز تاب	سر نرگس مست بر کن ز خواب

نظامی گنجوی

...

از خلد گرفت بوستان نور	پیرایه و جامه یافت از حور
جامه ز حریر و حله دارد	سر ما به ز لعل و در منثور
بودند چهارمه در خستان	مانند مقامر آن مقصور
امروز نگر که از تحمل	گویی همه قیصر ند و فغفور
ناگشته هنوز طبع گیتی	تفسیده چنانکه طبع محرور
ابرو شجر از پی علا چشم	ریزند همی گلاب و کافور
تاباد بهار پرده برداشت	از چهره لعینت مستور

(امیر معزی)

چنانکه گفتیم در باره پیدا یس نوروز افسانه های بسیار نقل شده و از آنجمله داستان دلنشینی است زاجع به شاه شمیران و پدید آمدن انگور و نوروز در هرات که در نوروز نامه منسوب به عمر خیام ذکر آن رفته است .

فردوسی نسبت ایجاد نوروز را به جمشید فرمانروای کیا می بلخ میدهد کسیکه بنابر قصص تاریخی و روایات ملی بنیان گذار تمدن و نظام اجتماعی خوانده شده چنانچه بعد از شمردن کار نامه های او چنین روایت میکند :

بفرکیان یکی تخت ساخت چه مایه گوهر اندر نشناخت
 که چون خواستی دیو برداشتی ز هامون بگردون بر افراشتی
 چو خورشید تابان میان هوا نشسته بر او شاه فرمانروا
 جهان انجمن شد بر تخت او ی فرو مانده از فره بخت او ی
 به جمشید برگوهر افشانند مرآن روز را روز نو خواندند
 بزرگان بشادی بیار استند می و جام ورا مشکرا نخواستند
 چنین جشن فرخ از آن روزگار بمانده از آن خسروان یادگار

اینکه در روز نوروز برای تجلیل خاطر سلطنت معنوی شاه ولایت مآب جنده مبارک را بر می افرازند ناظر بهمین موضوع است . در باره جنده باید این نکته را افزود که جنده صفت فاعلی از جبهیدن عبارت از پارچه لرزانی بوده که بشکل دستمال یا بو که بر قسمت بالایی درفش یا بیرق می بستند . مولف آیین اکبری جایکه انواع درفش و بیرق را با اجزای آن شرح میدهد رسم و تصویر آنرا بصورت روشن داده است . این کلمه اتساعاً از بابت اطلاق جزء به کل بمعنای بیرق و توغ (که هر دو کلمه ترکی است) درفش و پرچم (که دری است) لوا و علم (که عربی است) بکار رفته است . کلیم کلمه جهنده را درین بیت چنین بکار برده است :

ز سم گرزو سنانت دل عدو جاوید نشود بزیر زمین چورگک جهنده تپان

بدان شما بداند پیوسته ایم :

در وقتیکه داستان بداند پیوسته :

از ادیبان جهان

اتللو

شاهکار فنا ناپذیر ویلیام شکسپیر

رود ریگو میگفت : (یاگو) شیوه سخن گفتن تو مرا دچار تردید کرده است ، آیا به راستی از سردار خود اتللو کینه در دل گرفته یی ؟ شاید به خاطر اینکه او مقام بزرگتری را در سپاه خود بتو نداده است ، یا به خاطر اینکه ترا معاون خود انتخاب نکرده است ؟

(یاگو) لبخند تلخی زد ، قیافه انتقا مجویش خشن تر گسردیدو گفت : اتللو مرد عاقبت نا اندیشی است که دوستان خود را زود از یاد میبرد ، من به او خدمت فراوان کرده ام ولی تا هنوز لطف او شامل حال من نشده است .

(یاگو) نفرت فراوانی از اتللو بدل داشت و از اینرو میکوشید بهر قیمتی شده انتقام خود را از او باز ستاند ، او میدانست در شهر و نیز دختری زندگی میکند که فرزند سناتور (بارا بانسیو) است و جوانان فراوانی دل در گرو عشق او نهاده اند ، از آن جمله (اتللو) ونجیب زاده (رود ریگو) . بخصوص او میدانست که اتللو در این راه از دیگران پیشی جسته است در حالیکه رود ریگو و دیگران در عشق خویش شکست خورده اند ، از این رو او به (رود ریگو) گفت :

(اتللو) امروز پنهانی دختر را از خانه پدر فرار داده و با او بیوند زنا شویی بسته است . . . پدر دختر از این ماجرا خبر ندارد ، باید پدر را برضد اتللو که عشق ترا از چنگت بدر آورده بشورانیم وبخاطر این عمل تا جوانمردانه آبرویش را بریزیم بیا با من بیا خانه سنا تور (بارا بانسیو) در همین نزدیکی است .

شهر زیبای ونیز واقع در ایتالیا در سکوت عمیق فرو رفته بود ، تاریکی در کوچه پس کوچه های آن پنجه افکنده و جز صدای پای رهگذرانی که با شتاب فراوان به جانب خانه های خویش در حرکت بودند صدای دیگری شنیده نمیشد ، دو مرد یکی بلند و خوش اندام موسوم به نجیب زاده (رود ریگو) و دیگری لاغر و باریک اندام به نام (یاگو) در حالیکه باهم سخن میگفتند در سلول کوچکی تاریکی باهم گام بر میداشتند (یاگو) مرد کینه توز و غیبت گری بود که در زندگی به خاطر شهرت و مقام بهر کاری تن در میداد ، او افسر علم دار سردار بزرگ سپاه بوستنی به نام (اتللو) بود ، اتللو در دربار فرما نروای و نیز خدمت میکرد و رهبری قشون و نیز به عهده او که مردی به غایت کار دان ، شجاع و بیباک بود سپرده شده بود ، یک روز در آنروز غمزه و افسرده به نظر میرسید و باسخنانی که بوی تزویر و زبا میداد نزد (رود ریگو) نجیب زاده شهر و نیز درد دل میکرد

اینک نخست شمع را خواهم کشت و آنگاه آتش زندگیش را خاموش خواهم ساخت .

تو ای شعله فروزان اگر خاموش کنم و سپس پیشمان مردم دگر باره میتوانم رو شنایی پیشین را بتو باز دهم ، اما تو ای ماهرانه ترین مظهر والای هنر طبیعت همین که شمع زندگیت فرو مرد دیگر نمیدانم کجا میتوانم به آتشی ((پرو مته)) دست یابم تا با آن باز ترا برا فروزم ؟ آری خواهم کشت و آنگاه دوستت خواهم داشت ، باز یک بوسه ، و این هم بوسه آخرین . . . هرگز بوسه یی بدین شیرینی و بدین شومی نبوده است .

ویلیام شکسپیر بزرگترین شاعرو نما یشنا مه نویسن انگلیس به سال ۱۵۶۹ در انگلستان دیده به جهان گشود و به سال ۱۶۱۶ جهان را بدرود گفت ، آرامگاه او امروز زیارتگاه صاحبان و شیفتگان ادبیات است ، شکسپیر در طی دوران کوتاه زندگی خویش ماجرا های بسیار دید . . .

در سیزده سالگی مدرسه را ترک گفت تا بتواند به تامین معاش خانواده فقیر خود کمک کند ، پنج سال بعد با دختر دهقانی که هشت سال از خودش بزرگتر بود ازدواج کرد و از این وصلت صاحب سه فرزند شد ، به سال ۱۵۸۵ به لندن رفت و در تماشا خانه یی که زیر نظر متنفذین آن شهر بود ابتدا به کار پیش خدمتی و بعد به شغل بازیگری پرداخت ، بعد ناظم نمایش شد و رفته رفته به برکت هوش و نبوغ خویش نمای شنامه های بسیار نوشت ، زندگی او روز بروز بهتر شد ، ثروتمند گردید و املاک بسیاری را خریداری کرد . شکسپیر بدون شك یکی از نمای شنامه نویس های طراز اول جهان است و آثاری چون اتللو ، هملت ، رو میو و ژولیت تا جسر ونیزی و غیره همیشه جاوید است .

رود ریگو عاشق شوریده (دزد) آلودی گفت :

مونا) دختر با را بانسیو وقتی
ماجرای فرار معشوقه خویشش را
شنید دچار چنان التهاب و بحرانی
شد که بیدرتک در پی یاگو بجانب
خانه بارا بانسیو براه افتاد، وقتی
بدرب خانه رسیدند ، رو دریکو با
صدای لرزان پدر و دختر را صدا
داد .

بارا بانسیو ! دزد . . . دزد -
کجا نشسته یی که راهزنی مال و
ناموس ترا دزدید . . . از خواب
غفلت بیدار شو !

پیر مرد که ریشی سپید و چهره
بی شکسته و فرتوت داشت درکنار
بارا بانسیو لحظه یی بفکر فرو
رفت او آنگاه چون جرقه آتش از
جای چپید و فریاد بر آورد: مشعل
. . . مشعل بیاورید ! تا من تمام خانه
را بگردم ولی گو یی آن دو مرد
راست گفته بودند زیرا هرچه
بیشتر گشت کمتر یافت ، نالان و
افسرده بکنار پنجره آمد، سر به روی
دستهایش نهاد و گفت : باقی عمرم
جز یاس و تلخکامی نخواهد بود و
انگاه از یاگو پرسید :

- تو او را در کجا دیدی ؟
رود ریگو قدم به جلو نهاد و
گفت :

چون روباه مکاری که با چربزنی
وافسو نگری طعمه را بدام می کشد
گفت :

- قربان تو چه کنید . . . اگر چه
تا حدی گمان میبرم به میل و رضای
خرد مندانه خودتان بوده که دختر
نازنین شما پاسی از نیمه شب
گنشته جز آنکه يك مزدور کسی
همراهش باشد نزد آن سردار
شهو تران برده شود تا به عس
آغوشی رذیلانه اش تن در دهد . . .
اگر اینطور باشد و خود خبر داشته
اید پس ما سخت گستاخی کرده
ایم . . .

بارا بانسیو لحظه یی بفکر فرو
رفت او آنگاه چون جرقه آتش از
جای چپید و فریاد بر آورد: مشعل
. . . مشعل بیاورید ! تا من تمام خانه
را بگردم ولی گو یی آن دو مرد
راست گفته بودند زیرا هرچه
بیشتر گشت کمتر یافت ، نالان و
افسرده بکنار پنجره آمد، سر به روی
دستهایش نهاد و گفت : باقی عمرم
جز یاس و تلخکامی نخواهد بود و
انگاه از یاگو پرسید :

- تو او را در کجا دیدی ؟
رود ریگو قدم به جلو نهاد و
گفت :

- من شما را در یافتن او یاری
خواهم کرد.

بارا بانسیو در حالیکه سر به
میان دو دست استخوانی و لرزان
خود میگرفت ، فریاد زد :

- ای پدران ! از این پس به
رفتار دختران خود غره مشوید زیرا
نجیب ترین آنها نیز در راه عشق
و شهوت به پدر خیانت میکند .

یا گو یی تز و یر کارمیدانست که
افسون او موثر واقع افتاده و اکنون
موجی از نفرت و کینه جویی در شمر
و نیز علیه اتللو بپا خواهد شد ولی
از سوی دیگر نمیخواست سردار
بزرگ وی اتللو بر این امر واقف
گردد و بداند که او عامل چنیسن
دسیسه بزرگی بوده است پس به
رود ریگو گفت :

- تو با سناتور و سپا هیانش در
پی یافتن اتللو باشید که من کار
ضروری دارم و دور شد ، در کوچه
دیگر به اتللو رسید - وقتی او را
دید باشتاب پرسید :

- آیا راست است که شما با
(دزد مونا) فرزند یکتای بارا بانسیو
پیوند زنا شویی بسته اید . . . اگر
چنین است آیا این پیوند بسودن
رضای پدرش بوده است ؟ من شنیدم
که پدرش سخت ، بیمناک است و

شکایت شمارا پیش فرمانسروا
خواهد برد - آیا نمی خواهید در پی
چاره یی باشید ؟

اتللو خنده یی کرد . . . در پس
آن چهره سیاه چرده دندانهای
سپیدش جلای خاص داشت ، گفت :
بگذار خشم او پسر کاری توسط
جوید ، خدماتی که من به این دولت
کرده ام موجب میگردد همین که او
به سخن در آید فریاد های شکایت
او در گلو خفه گردد و تو ای یاگو
اینرا بدان هرگاه عشق دزد مونا ی
عزیز نبود من در برابر همه گنج
های عالم آزادی و سبکباری خود را
به محدودیت نمیفرو ختم و خویش
را پایبند زنا شویی نمیگردم .

آن هنگام که یاگو و اتللو در آن
پس کوچه تاریک مشغول سخن
گفتن بودند نا گهان شعله چند
مشعل فروزان سینه تاریکی را
شکافت و هیاهوی مردمی که از
روبرو نزدیک میشدند محاوره آن
دو را قطع کرد ، اتللو همینکه
مشعل ها را دید ، پرسید :

- یاگو آنان کیستند ؟

یاگو مضطرب و هرا سان شد
و در حالیکه دست درشت و قوی
اتللو را در دست گرفته به سوی
میکشید ، گفت :

- درنگ مدا رید که آنان جملگی
در پی شما میگردند . . . سناتور
بارا بانسیو پدر دزد مونا و یارانش
. . . از خشم آنان فرار کنید !

اتللو نگاه دقیق دیگری به آن
سوی انداخت و در آن میان صدای
(کاسیو) معاون خود را شنید و گفت :

- نه بارا بانسیو نیست ، کاسیو
و همرا هانش میباشند .
کاسیو با صدای بلند از چند
قدمی گفت :

- اتللو - ای سردار بزرگ !
فرما نروا شما را خواسته است
زیرا باید هرچه زود تر با سپاهی
عظیم به قبرس بروی . . . فر ما نروا
با اشتیاق در آرزوی دیدار توست .
آندو سر گرم سخن گفتن بودند
که ناگهان بارا بانسیو نفس نفس
زنان پیشاپیش گروهی از سپاهیان
وارد آن کوچه شدند و چون چشم
سناتور پیر به اتللو افتاد در حالیکه
گویی میخواست با دو دست لرزان
و ناتوان خود گلوی او را بفشارد
فریاد زد :

- دزد بی آبرو . . . دخترم را کجا
پنهان کرده یی ؟ بی شک افسونی
و جادویی در کارش زده یی ؟ آخر
لطفا ورق بزنید

اتللو: ازم چون مردمی سخن برانید که نابخر دانه زیست.. مردی
که نابخر دانه مرواریدی که به همه چیز دنیا می ماند شکست وبه دور
انداخت.

پنجره آمده سراسیمه سر بیرون
آورد و پرسید :
- چه شده چه حادثه یی روی داده
است ؟

رود ریگو باز یوکی پرسید :
- سناتور آیا تمام اهل خانه تو
در منزل هستند ؟

- چرا این سوال را ازم میکنی ،
منظور تو چیست ؟
رود ریگو در حالیکه به زیر
پنجره نزدیکتر میشد بالبخند زهر
صدا ی خویش از آرا متر کردی

از هر که عقل به سر دارد میپرسم
 آیا دختری چنان پاک و مهربان
 و خوشبخت . . . دختری که از
 زناشویی روی میتافت و بر سینه
 آن همه خواستار آن برآزنده و
 نروتمند این شهر دست رد میزد
 اگر به زنجیر جادو گرفتار نمیبود هیچ
 امکان داشت که خود را مایه ریشخند
 همگان سازد و از شفقت پسر به
 آغوش تیره همچون تویی پناه برد که
 بیشتر در خور وحشتی تا نیستگی
 . . . سزاوار نفرین عالمیان باشم
 اگر به عقل راست نیاید که افسون
 پلیدی در کارش کرده بی .
 اتللو دچار خشم شده بود . دست
 و پای تنو مندش پسان بید میرزید
 پای به جلو نهاد و گفت:
 دست نگه دارید ، هم شما که
 بامتیادو هم آن دیگران ، من میل
 دارم به اتهامات شما پاسخ نویسم
 . . . در کجا ؟
 کاسیو که وضع را بدین منوال
 دید ، گفت :
 - اما فرمانروا به شما احتیاج
 دارد و اکنون وضع کشور در خطر
 است ، این دعوا را بعدا فیصله
 دهید .
 بارا با انسیو که شعله خشم و
 انتقام سراسر وجودش را فرا
 گرفته بود به درگاه فرمانروا شد
 و در جلسه بزرگی که با حضور
 سران مملکت و اتللو و دیگر بزرگان
 تشکیل شده بود تا تصمیماتی در
 باره جنگ قبرس گرفته شود شکایت
 دل درد مندش راه پیش فرمانروا
 برد و گفت :
 - فرمانروا . . . دل ریشش دارم
 زیرا جوانی تهی مایه ناموس مرا
 بیاد داده است و من از تو طلب یاری
 دارم .
 فرمانروا فریاد زد :
 - کیست آن خیره سر تا بر طبق
 قوانین بیرحم رشته جانش را
 بکسلم ؟
 سناتور پیر به اتللو اشاره کرد ،
 فرمانروا غرق در حیرت و شگفتی
 شد و زیر لب گفت : اتللو . . .
 اتللو . . . نه این ممکن نیست .
 اتللو از جای برخواست و بسا
 صدای آرام و متین خود چنین قصه
 آغاز کرد :
 - پدرش دو ستم میداشت گاهی
 دعوت میکرد و داستان زندگیم را
 سال به سال از جنگ ها و حصاره
 ها و فراز و نشیبی که از آن گذشته
 ام جويا میشد و من آنرا سراسر از

شوهر من اینجاست و همان گونه که
 مادرم به وظیفه خود عمل کرد و
 شمارا به پدرش بر تری داد من نیز
 بر آنم که نسبت به سرور خود
 (اتللو) همان رفتار رادربیشش گیرم .
 فر مانروا از جای بر خواست و
 با صدای پر هیبت خود گفت :
 - بگذارید شما را پندی دهم .
 وقتی که درمان نیست درد را باید
 پایان یافته دانست و آخرین امید
 را نیز از آن برید ، زاری از پس
 مصیبت گذشته نزدیکترین راه برای
 جلب بد بختی های دیگر است .
 کسی که مالش را دزدیده اند و

و چیزی نگفت :
 در جلسه آن روز قرار بر این
 شد که اتللو هرچه زود تر بسوی
 جزیره قبرس بشتابد او از جای بر
 خاست و گفت :
 - من با فرو تنی به این فرمان تن
 می نهم ، بدنبال جنگ میروم ، ولی
 باید موقعیت شما یسته بی رای زتم
 فراهم آید و منزل و خدم وحشمی
 که در خور مقام اصل و تبار اوست
 به وی اعطاء شود .
 اتللو پیشنهاد کرد دختر درخانه
 پدر بماند ولی بارا بانسیو قبول
 نکرد و گفت :

یاگو به اتللو: آیا گاه دردست زنتان دستمالی دیده اید که نقش توت زمینی بر آن دوخته باشند ...

- بروید دزد مونا را بیاورید ،
 بیاورید تا حقیقت را از زبان خود
 او بشنویم .
 چند لحظه بعد دزد مونا را به
 جلسه آوردند .
 او پریشان حال و مضطرب بود ،
 وقتی به مقابل پدر خود رسید
 سر خم کرد و با صدای لطیف چنین
 گفت :
 - پدر بزرگوار من در برابر وظیفه
 دوگانه بی هستم - شما پسر و
 صاحب اختیار منید و من تاکنون
 دختر شما بوده ام ، ولی اینسک
 لبخند میزند خود چیزی از کف دزد
 می رباید و آنکس که بیپسوده
 افسوس میخورد از مایه خود میدزدد .
 سناتور ها و تمام حاضرین پسر
 غمگینه را بسویی کشیدند و او را
 دلداری دادند و قانعش ساختند که
 هرچه اتفاق میافتد باید پذیرفت ،
 شایسته است که او ازدواج این دو
 دلداده را بفال نیک گیرد و دل
 افسرده ندارد . . . زیرا زندگس
 باعشق بزرگترین موهبت هاست .
 پدر دزد مونا لب از سخن فرو بست
 و چیزی نگفت :

- لعنت بر من اگر بخواهم دگر
 باره دختر فراری را در خانه خویش
 راه دهم .
 دزد مونا پای جلو نهاد گفت :
 - من این سردار را دوست داشته
 ام ، قلبم به مردانگی او تمکین کرده
 است ، چهره اتللو رامن در روح او
 دیده ام و جان و سر نوشت خود را
 در گرو افتخارات او گذاشته ام ،
 بگذارید من نیز به همراه او بروم .
 اتللو پیش از حرکت به سوی
 قبرس دزد مونا را به (یاگو) ی
 تزویر کار سپرد و گفت :

دردست زنتان دستمالی دیده اید که نقش توت زمینی بر آن دوخته باشند ...

ای افسر پر چمدان من . . . که
مردی مطمئن میباشی ، من تا پای
جان به وفاداری دزد مونا ایمان
دارم ، تو ای یاگوی شرافتمند من
دزد مونا را خود را بتو میسپارم ،
تمنا دارم زنت را بگویی تا همدم او
باشد .

این فرصت خوبی برای (یاگوی
تزویر کار بود ، او اکنون شکار را
در دست داشت و میتوانست ضربه
خود را بر پیکر اتللو وارد آورد و
زنش را از راه بدر کند . . . از
این روی خواست از رود ریکو
عاشق بیتاب دزد مونا برای اجرای
نقشه های پلید خود یاری بگیرد ،
روزی شنید رود ریکو عاشق پیشه
از فرط بیتابی در عشق دزد مونا
میخواهد خود را در آب غرق سازد
پیش او رفت و مانع شد و به وی
گفت :

عشق این دختر سپید اندام
زیبا به این سر دار سیاه چرده
زشتتر وی دیر دوام نخواهد آورد ،
او را گفت تا کام دل از دزد مونا
بگیرد و بعد خود را بکشد .

رود ریکو در پاسخ گفت :
چه کنم که این کار عشق است
و دست سرشت من است .
یاگو فریاد کشید :

سرشت . . . چه یاره بی ؟ این
بسته بخود ماست که چنین یاچنان
باشیم ، وجود ما باغی است که
اراده مان باغبان آنست ، میتوانیم
در آن هر چه بخواهیم بکاریم ، از
تنبلی بایرش کنیم یا از سرکار دانی
زمینش را کود بدهیم ، بیا و مرد
باش ، خود را به آب نینداز ، پشک
ها و سگ توله ها خود را به آب
میا نندازند ، او میخواست دزد مونا
را در اختیار رود ریکو قرار دهد .
ماصها بود که اتللو به جنک
رفته بود . . . یا گو ، دزد مونا ،
رود ریکو و دیگران نیز بدنبال او
به این سرزمین شتافتند ، اتللو
مردانه جنگید ، نیروی بازوی او و
قدرت بینظیر فرما ندهی او موجب
شکست دشمن شد . . . کشتی
های ایشان را به کام اقیانوس
انداخت و دگر یاره سر بلند تراز
هر بار به وطن باز گشت . . . آوای
پیروزی او در همه جا پیچید و نام
او ورد زبانها گشت سردار اتللو
افتخار و بزرگی فراوانی بدست
آورده بود ولی یاگوی حيله ساز
دست بردار نبود و میکوشید پنهان

از دیده ها انتقام بستاند ، پیش
رود ریکو رفت و به او گفت :
ای عاشق تر سوی شکست
خورده چه نشسته یی که کاسیو
معاون اتللو که به غایت زیبا و
دلیر و خوش اندام است عشق دزد
مونا را آ شو بگر را بدل گرفته و
دزد مونا نیز به او پایبند است و
مهر و علاقه اش را در دل میپروراند .
کاسیو با دزد مونا دوستی بی
آلایش داشت و پیش او می آمد
و یاگو چنین وانمود میکرد که او
دزد مونا را دوست دارد ، حتی چند
بار هنگامیکه اتللو نزد همسر خود
میرفت کاسیورا دید که از نزد او
بر میگردد ولی اتللو هرگز فکر
نمیکرد که زنش بتواند به او خیانت
کند .

روزی بدستور اتللو که تازه به
فرمانروایی قبرس بر گزیده شده
بود مجلس جشن و پایکوبی در این
جزیره برپا شد ، کاسیو به دسیسه
یاگو در آن شب مشروب فراوان

نوشید و دچار مستی شد و اتللو
از این حرکت معاون خویش بسیار
دل آزرده شد و روابط آنان به
تیرگی گرایید ، کاسیو بعد از آن
از نظر اتللو افتاد ولی دزد مونا
همواره میخواست او را نزد اتللو
باز گرداند زیرا نیک میدانست
کاسیو جوان دل پاک و صادق و
با صفایی است که از هر دوستی
بیشتر به شوهرش راستکار و
صمیمی میباشد .

دزد مونا چندین بار از اتللو
خواهش کرد که دو یاره با کاسیو
آشتی کند از جانب دیگر یاگو این
فکر را در ذهن اتللو به وجود آورده
بود که دزد مونا کاسیو را دوست
دارد .

روزی وقتی یاگو و اتللو وارد اتاق
دزد مونا میشدند ، دیدند کاسیو
شتابان بیرون می آید ، او رفته بود
تا از دزد مونا خواهش کند موجبات
آشتی او را با شوهرش فراهم
نماید . . . یاگو در حالیکه اتللو را

بکناری میکشید ، گفت :
دیدید هر بار که تومیایی او زود
از همسرت دور میگردد ، آیا درکار
او دسیسه و خیانتی نیست ؟
سخنان یاگو زهر آکین بود .
چون خوره روح اتللو را میخورد ،
اتللو سعی میکرد خود را فریب دهد
و باور نکند که چنین چیز هایی
ممکن است وجود داشته باشد ،
یکروز که دو یاره یاگو پیرامون
عشق دزد مونا و کاسیو سخن
میگفت اتللو فریاد زد :

دیشب خوش خوابیدم ، آسوده
بودم ، شاد بودم ، بر لبانش از
بوسه های کاسیو نشانی نیافتم ،
آه کسی را که دزد زده است و نیازی
به آنچه از او رپوده شده است
ندارد ، بگذار تا بیخبر بماند و چنان
با شد که گوی هیچ ما لش را نبرده
اند ، اگر مردان این سیاه تا آن
پیاده بی مقدار بر پیکر لطیفش
میگذشت و من بویی از آن نمیبردم
باز شاد و خر سنده میز یستم ، اما
بقیه در صفحه ۵۰

اشک از دیدگان سرخ و خون آلود اتللو روان بود و انگشتانش هر لحظه بر گردن سپید دزد مونا تنگتر
میشد و روح را در قالب جان او میکشت دیگر رمق در قالب دزد مونا نمانده بود . . .

د حقیقت د لیکلو په لار کې پنځه خنډونه

زلمی هدومند ژباړه

دوی د خلکو واقعې ضرور تونو په باب خبرې کوي چې دسولې سره علاقمند دي ، هغوی په ټولو عباراتو کې هغه عدالت غواړي چې د حصول په خاطر ټولې هلې ځلې یې ځا په نه دي او د هغه خپلواکي مطالبه کوي چې له ډیره وخته یې دهغوی دکټو وټو نمایندګي کوي گڼېږي . ددوی دپاره حقیقت دښه زیږی استازی دی او بس .

که حقیقت په بشپړه توګه وچ وي که سر تر پایه پرده کېږي که دعمل په زړه کې وي که د پیدا کو لو په خاطر یې کړ او اوکوښښ لازم وي نو نور هډو حقیقت نه دی ددوی په نظر نو حقیقت دناخلو وړنه دی دا شمیر و گړي یوازی د حقیقت وپو نکو ظاهري تقلید کوي ستره بد بختی یې داده چې په هیڅ وجه حقیقت نه پیژني .

۲- د حقایقو د بیا پیژندلو هڅنې

په دې سبب چې حقیقت ویل په هرځای کې خپه کېږي ، مشکله ده ، ویل اونه ویل یې د ډیږو کسانو په نظر ساده او شرافتمندانه دی ، دوی گمان کوي چې په دې باب یوازی زړه ور توب ښایي او دوم مشکل په فکر کې هیڅ نه راوولی د حقیقت د کشف مشکل باید داسې تلقی نه شي چې د حقیقت موندل آسان دی .

له هر څه ډو مې ددی پیدا کول چې کوم حقیقت دویلو ارزښت لري آسانه دی مثال : نن ورځ امیر یا لیستی هیوادونه دنسري په گوټ گوټ کې لاس اچوي ، هر څوک پو هېږي چې دا خپلې جگړه چې به وحشیانه او غیر انساني و سایلو سره لاس په گریوان دی ، امکان لري دپراختیا په صورت کې نن او یا سبا په باند یښي ، جگړه تبدیله شي نوښایي له یوی لوی وچي څخه بلې ته توب وکاندي او په نتیجه کې به نسري دپوه هوا ډاک نه پر ته بل څخه نه وي له گمانه پرته دا حقیقت دی مگر نور حقایق هم شته مثلا دا

معقوله ده . چې « چوکي » دناستی دپاره ده او باران له پورته څخه ښکته را تو ئیری زیاتره شا عران حقایق له دی لیاری څرگندوي دوی هغه نقاشا نو ته ور ته دی چې په کشتي کې دغرو قیدو نقش (بی روحه طبیعت) ترسیم کاندی .

اساس چې ډیر ظلم یې لیدلی دی . دفضیلت وړدی مگر باید وویل شي چې دافضیلتونه هغه فضیلتونه دی چه د منځه تللی او دنابود لسه خاوری پری ناستی دی .

او له بدو فضیلتو نو پر نه یې اساسه او ور کو فضیلتو نو څخه نورڅه هډو نشته او دمنسلو وړ هم نه دی ځکه د فضیلت په ضعف داسې حکم کوو لکه دبا ران به تم جني باندی ، دا چې ښه خلک دخپلو فضیلتو نو په سبب نه دی مغلوب شوی . بلکې دخپل ضعف اوناتوانی په سبب یې ما ته میند لی ده چې زړه ور توب ته ضرورت لري .

سره ده چې حقیقت باید ددرو غو سره په مبارزه کې په گوته شي او د حقیقت څخه باید کلی ، کپه کیچنه او ستره مساله جوړه نه شي دا چې درواغ یو سبک اوقالب لري چې به کلی ډول ، له تخیل نه ډک او پټ وي .

کله چې وویل شي چا حقایق څرگند کړل ؟ یعنی دا چې دلومړی ممکنه نه وه ، خو نفرو یا ډیرو پایوه نور څه ویلی وه (دروغ یې و یلی وه) . . . مگر هغه حقیقت ویلی دی یعنی هغه څه چې عملی اساس لري عینی شي دی دا نکار وړنه دی او هغه څه چې دویلو وړ وي په کلی ډول دنسري د فسا دونو څخه شکایت او ددنیا په هغه پر څه کسی چې لادځه ویلو اجازه شته دی .

په وپروونکي لېجی سسرره دآسمانی انتقادو نو څخه گڼ یدل نور زړور تیا ته اړه نه لري ، ډیر لیکوالان ځا نونه زړه ور څرگندوي ته به وایی چې گوندی دټو پک هیله دهغوی په طرف سسه شوی ده نه یوازی د تیا تر سیل کوونکي

گټوره مگر بی خونده او له هر قسم هستی نه ځان زغورل دی . دکار له اجوری تیرید ل کله هم د کار نه کول دی . په مشهور والی کې د شهرت نه ځان زغورل ، چې له هر قسم شهرت غو ښتنی څخه ځان زغورنه ده زیاتره زړه ور تیا غواړي . معمولا تودی دوری هغه دی چې ډیری ستړی مسئلی او بیسی ټکی شپړل کېږي . په دې وخت کې چې په ډیر شور او گرمی سره د ((قر بانی روحیه)) نماخله کېږي ښایي لیکوالان کو چنسی مسایل چې لږ اهمیت لري کله دکار گرو د ډوډی ، کور او کالیو څخه گڼېږي ، کله بز گران په خپل ویاړ کې ډوډوی ډیره زړه ور تیا ښایي چې د کرهڼی دماشین او وښو په باب څه وویل شي ، او په دې ویاړ باید هغه څه چې دویاړ وړ وبلل شي آسان شي ، کله هم درواغجن فریا دونه کوي چې بسی عقله سړی دهو بسیار سړی څخه غوره دی .

نو دلته زړه ور تیا لازمه چې سړی بوښتنه و کړي ، دڅه له پاره ښه دی ؟ کله چې دعالی (ا) نژادو نسو او ملتو نو اویاد وروسته پاتې ملتونو په باب خبرې کولو ددی خبری بوښتنه چې آیا وروسته یا تی والی اودیو عالم سر گردانی سبب لوږه او جهالت نه دی . د زړه ور توب نخښه ده . دخپل ځان په خاطر او دخپل واقعیت دما تی خو ږ لو په باب خو حتما زړه ور توب ښایي ، ډیر رنځ خپلی دخپلی خطا پیژندلو شپامت دلاسه ور کوي ، دهغوی په فکر ، ظلم ، ستم او بی عدالتی دو حشمت او بر بریت زیږنده ده . ظالمان دشو منبع ده ځکه چې ظلم کوي دوی ، یعنی مظلومان په دی

که نن ورځ یو لیکوال وغواړي چې له درواغو او نا ووهی سره مبارزه وکړي او حقیقت ولیکي ټولې ترلږه پید پنځو ستونزو سره مخامخ سي دزړه ودلیکوال دپاره لازم دی حقیقت څر گند کړي حال داچې په زیاتره ځایو کې حقیقت د څر گندو نی کېږي .

هوشیار ی حقیقت په بیا پیژندلو کې لازمه ده خو په هر ځای کې یې پیږي . خو ښایي چه له دی حقیقت څخه دپوی وسلې په توگه کار واخستل شي . . . .

دپیژندنې قوت او دا شخصو په گوته کولی هم لازم دی چه دهغوی په واسطه حقیقت موثر او اغیزمند واقع شي . او په پای کې خوداندیږ ښایي چه حقایق دخلکو پرمنځ کې خپاره شي .

دا مشکلات دهغه چاد پاره چه په بانگوالو دلیکوال ټاټوبی المان دی ټولنو کې څه لیکي ستره کار روايي ده . همدا کار دهغه چاد پاره چه له وطنه لیری شپړ شوی وي او یا سیاسي مفروروی او دهغه چا له پاره چه دپه نکولی دیموکراسی د څادر لاندی وي هم شته دی .

۱- په زړه ورتیا د حقیقت څرگندول:

دا چې یو لیکوال باید حقیقت ووايي سسه ده . . . یعنی دا چې یو لیکوال باید نه په حقایقو ستر گي پټی کړي او نه هم غلی کښینسي او هډو څه ونه وایی ، یاد حقیقت مخالف وي ، لیکوال باید دمستبد ټولی په وړاندی سر ښکته نه کاندی او محکومی پر گنی هم ونه غولولي سسه ده چې د حاکمی پوری بسه وړاندی سر نه ټیټول ستره خبره ده ، او دمخکو مو پر گنو غولون او تیر ایستل خو دحاکمو په فکر

او مینی ستو نزه چی مسوز
 وویله ددوی دپاره مطرح نه ده، سره
 له دی چی کرار و جدان لری، دوی
 خپلی حقیری تابلو گانی کار ی ،
 پرته له دی چی د زور گپرو څخه
 زیان وویښی، او پر ته له دی
 ددو بو کسانو څخه دور ته رسیدل
 خو د فریادو او ری دکار دبیسی
 اساسی په علت په دوی کی زوره
 کرکه پیدا کیږی، او زړه یی تری
 تورپیږی، او کله چی نور کسان
 ددغه استادانو، دغه چال چلند
 اوزړه توریدل وینی نو خورازیا ت
 د لایل راو پی، په دی کارونو بیا
 پیژندل په دی اساس چی د دوی
 حقایق د چو کی دنا سستی اودیا ران
 داو رید لو په خیر سباده حقایق نه
 دی. دوی عادی کارونه به نورو
 نغمو کی اوبه بله دستگاه کی بوسی
 اوکله چی وایی دا کارونه اساسی
 کارونه دی. ځکه دهنر مند کارهغه
 کار ته اهمیت ور کول دی چی
 نومو پی ور سره سرو کار لری.
 یوازی ددوی کار ته په دقیق نظر
 سپری ته ښه بریښی چی «چوکی
 چوکی ده» او ښکاره ده چی دیا ران
 داو رید لو سمت ته تغیر ور کی چی
 خلک یی حقیقت په ویلو بی ارزښته
 گڼی. په رښتیا چی نور کسان
 خپل وخت ضروری مسایلو ته وقف
 کوی نه دزور گپرو پر وا کوی او
 نه د فقیرانو او سره له دی دحقیقت
 په موند لونه بریا لی کیږی.

ددوی د کار نقص د سواد او
 زده کړی پسی نه تک دی، دوی
 دزور خرا فانو تعصباتو څخه ډک
 دی او زیاتره ما ضی ته به ښه
 سترگه گوری، د دوی په فکر نړی
 خورا کم کیچنه ده. دوی مسلمات
 او بد ښیات نه پیژنی، او اړیکی
 نه وینی باید وویل شی چی ما ضی
 ته شرافت، سواد او معلومات
 ښایی، چی کولی شو حاصل یی
 کړو اودزده کړی لاری چاری لازمی
 دی چی بری و بو هیرو، هغوی
 ټول چی به دی دوران کی دغه
 دحوادثو او کړ کیچنو او بیچلو
 پیښو دوران کی څه لیکي: دماتر-
 پالستی دیا لکتیک، اقتصاد او
 تاریخ پیژند لو ته اړ دی په لسه
 اراده لازمه ده چی دا معلو مسات
 دکتاب د لاری لاس ته راوړل شی.
 اویا دعملی کار دلاری حاصل شی
 او امکان لری چه دیر حقایق له ساده
 لاری څر گند شی

ممکنه ده چی سپری د حقیقت
 دیوه برخی پیژندلو له لاری
 بله برخه و پیژنی. او یا د معلوم له
 مخی مجبول و پیژنی کله چی څوک
 دیو شی په لټو کی وی، البته دیوی
 لاری او طریقی در لودل لازم دی اما
 ممکنه ده چی څوک دیوی لاری او
 طریقی پر ته خپل مطلب ته ورسپیږی.
 او ښایی پرته د بلټنی او هلی خلی
 سپری خپل هدف ته ورسپیږی. اما
 ددی تصا دفی لارو څخه په هیش
 شان د حقیقت څرگند و لو ته سپری
 ورسپیږی چی خلک یی په مفهوم
 پوهیږی. اوڅه شان رفتار وکړی
 څوک چی پرته د کو چنیو پیښو
 دیاد ساتلو څخه بری شروع نه
 کوی ددی وړ نه دی چی دنسری
 کارو نه خلکو ته وروښی وایسی
 حقیقت پر ته د حقیقت څخه بل
 هدف نلری څوک چی د حقیقت ویلو
 ته غاړه ږدی نو په آسمان کی هم
 داسی لزوم نشته دی. که څوک
 د حقیقت ویلو ته حاضر وی او د بیا
 پیژندلو وړتوب یی ولری بیا
 ددیو ستونځو سره هم مخامخ
 کیږی.

**۳- د حقیقت څخه دو سلی
 جوړو لو هنر:**

د حقیقت څرگندول دهغه
 نتایجو په علت چی په عملی ژوند
 کی تری په ډاگه شوی دی ضروری
 دی مگر، دلته دنمونې په طور هغه
 حقایق چی ناوړه نتیجی منځ ته
 راوړی او یا هډو له هغه څخه څه
 نتیجه پلاس نه راځی د ډیرو ښکاره
 مثالونه څخه یی یو په گوته کوو چی
 دهغی په اساس په ځینو ټولنو کی
 یی ناوړه وضع راوستی په دی معنا
 چی وحشت او غیر انسانی کړنلاره
 ور ته ویلی شو.

ددی درک په اساس یوه دو حشت
 او بربریت څخه ډکه څپه لکه
 فاشیزم چی په طبیعی تو گه یی په
 ځینو ملکو نو کی خپلی رښسی
 وځغلو لی، دپیښو په لړکی فاشیزم
 دبانگوا لی او سو سیا لیزم په
 څنک کی دریم قوت په حیث څرگند
 شو. ددی عقیدی په اساس نه
 یوازی سو سیا لستی نهضت بلکی
 بانگوا ل نظام هم پر ته له فاشیزم
 څخه خپل خان ژوندی ساتلی شی
 خوسره له دی ددی نظام خصلت د
 فاشیزم تائید ایجابوی او فاشیزم
 ته سر تیوی، فاشیزم دتاریخ
 یوه هر حله ده چی بانگوا لی پکی

پراختیا ومونده به نتیجه کی نو ی
 حکم او له بله بلوه زور شی دی.
 او لی په فاشستی ملکو نوفاشستی
 بانگوا لی و جود نه لری. ممکنه
 نه ده چی د فاشیزم سره د بانگوا-
 لی دیو جزء په حیث مبارزه وشي
 فاشیزم یعنی جتل ترین صورت او
 په اخیره درجه د بانگوا لی درواغجن
 ترین او بد ترین صورت دی.

په دی اساس څنگه غواړو چی
 دفاشیزم په باب حقیقت په گو ته
 کړو او هغه یو زوال مو ندو نکي
 شی و بو لو، حال دا چی غواړو
 دبانگوا لی په باب چی دفاشیزم
 زین وونکی ده غلی پاتی شی؟ اودا
 «حقیقت» چی یو عملی کار کوونکی
 کیدای شی ولری؟

هغه څوک چی د فاشیزم مخا-
 لف دی پر ته له دی چی دسرمایه
 داری سره مخالفت و کسری او
 دوحشت دبیسی له لاسه فر یا د
 وکړی، دهغه جا سره یو شی دی
 چی غواړی دڅوسکی د غو ښی کباب
 دخانه سره وسای مگر خو سکی
 مړ نه شی، دوی غواړی کباب شوی
 غوښه ولری مگر په غوښه کی وینی
 ونه وینی.

...که واقعا دیو ناوړه حکم چی به
 منځ کی شته د حقیقت دویلو مقصد
 ولری باید په داسی یوی طریقه یی
 وواپی چی دمنلو وړ علتونه یی بیا
 وپیژندل شی. دا چی دمنلو وړ
 علتونه یی بیا وپیژندل شوه کیدای
 شی ددغه یی مطلبه حکم سره
 مبارزه وشي.

**۴- دهغه چا په انتخاب کی
 بشپړه سالمه مینه چی دهغه په لاس
 حقیقت په یوی عاملی او موثری
 وسیلی بدل شی:**

دپیر یو په دوران کی په
 بازارو نو کی د کتابونو سوداگری
 د لیکوا لا نو صفت او ځینی عقایدو
 درا تلوونکی سر نو شت څخه
 گوښه کړه، او داسی یی ورنښودله
 چی څه شی و لیکل شی واسطه یا
 اخیستوونکی یا سبازو نکي یی
 گردو ته ورسوی لیکوال به له
 خانه سره ویل: «زه خپلی خبر ی
 کوم هرڅه چی و غواړی اوری یی»
 په واقعیت کی هغه خبری کو لی
 خو ځینو او رید لی چی کولای یی
 شواي دهغه لیکنی واخلی دهغه
 خبری په هیش وجه نه «اوریدل»
 کیدلی اوچا چی څه اوریدل نه یی
 غوښتل هر څه ووازی - ددی مسئلی

په باب زیاتی خبری شوی دی. اوتر
 اوسه لاهم لږ څه ویل شوی دی-دلته
 باید دانقطه په گوته کړو چی دا د
 چادباره څه لیکلی اوسن په «لیکلو
 بدل شوی او په لنډه تو گه نه شو
 کولی حقایق ساده او لوخ ولیکو.
 مطلقا ښایی چی حقیقت باید دهغه
 چا دپاره ولیکو چی وکسو لی شی
 هغه استعمال کاندی. او تری گټه
 واخلی- هغه شریک حقیقت د هغه
 چاتر منځ شریک فصل او انفصال دی
 چی غواړی په گټه سره یی ولوسی او
 د هغه چاتر منځ چی په گټه یی لیکي
 دښه گړیدلو په خاطر باید دښه
 وا ورو- حقیقت باید دیو نکي له
 خوا پوره وتلل شی او اوریدو نکي
 لهخوا باید هم له لږ پوره غور و
 شی-او زموږ دلیکوالو له نظره
 باید دکانی کرښه داوی چی و بو-
 هیرو چاته گڼیږی و او چا راته ویلی
 دی موږ باید په ناوړه وضع کی حقیقت
 هغه چاته وښایو چی داوضع هغوی ته
 ډیره بده بریښی او له هغوی باید هم
 داحکم یاد کړو. نه یوازی موږ باید
 هغه څوک چی خاصی عقیدی لری ورته
 ووايو باید هغه چاته یی هم ووايو.
 چی دهغوی وضع هغه عقیده موږ ته
 داسی-اوریدونکی ژرتر ژره بد لون
 مومی حتی دجلادانو سره هم هغه
 وخت چی دیانسی اسباب یی په
 پوره دقت سره نه وی برابر کړی
 یا هغه وخت چی خورا ستر خطرات
 د هغوی په وړاندی وی وگړیزو ...
 دلیکوال دپاره د حقیقت ویلو لپچه
 پیدا کول ضروری. دعادت په څیر
 دویلو لپچه باید نرمه او دشکایت
 څخه ډکه وی - دهغه چا لپچه چی
 دهغه خور میږی ته هم نه رسپیږی
 هغه څوک چی داسی او از واورزی که
 دبدبخته ژوندڅښتن وی نور به هم
 لاندبخته شی دادهغه چا ضرور دی
 چی ښایی دښمن نهوی مگر دمبا رزی
 ولوله به سرکی هم نه لوی حقیقت
 جنگیالی وی اوضدیت یی یوازی له
 درواغو سره نه دی بلکی ځینی کسان په
 ښکاره ډول درواغ پوه کوی.

**۵- دپه پسی حقایقو دڅرگندو
 او دپاره بشپړتد پیر:**

ډیر کسان دحقیقت دویلو دزړه
 ورتوبه په باره په ځان ویاړی اوله دی سببه
 چه حقیقت یی موندلی ده ښایی دیولې
 کوشش څخه چه په مرموږ صورت
 د حقیقت له لاری یی صبر کسری
 سترپی لوی وی اودی ته منتظر وی
 چه د خلکو د گټو څخه د دفاع په
 پاتی ۵۱ منځ کی

هنر و مردم

رابطه تیاتر با ادبیات

نمونه رقص روسی

اسلامی (محاکات) که اساس آن است تنها در انسان نخستین و جود داشته بلکه در بعضی از جانوران نیز دیده می شود. کار با زیگر جز تکمیل این استعداد نیست و بنا بر این نمیتوان هنر تقلید را ابداع نوع بشر شمرد.

رقص که یکی از عوامل ابتدائی تیاتر است جز تکرار حرکات حیات به شیوه موزون و منظم نیست، رقص زبان تن است، در اساطیر یونان باستان و آسیای کهن رقص مظهر آفرینش و آفریننده گمی است، شوق و شور واز آنجا که در زبان حافظ به (سمت عشق) تعبیر می شود عامل اصلی پیدایش رقص بوده است و از این جا است که نزد ملت های قدیم چسب

اسیایی و چه ازو با بی غایب نوعی عبادت یا از جمله مراسم دینی شمرده می شد، چنانچه رقص (دیو نیروس) در یونان باستان و رقص (شیوا) در هند و رقص (آمنو) در جاپان به خود ایان منسوب و هر بو ط بوده است.

این رقص مذهبی که به طریق ادای حمد و ثنای نیروی آفرینش بود کم کم به رقص جا دو یسی صورت می گرفته است.

تبدیل گردید حرکات موزون به مقصد طلب و قوع امری یا واقعه بی یا به مقصد دور داشتن و پر هیز از قوع امری یا حادثه بی صورت میگرفته است.

نقشهای روی سنگ که از عصر حجر بجا مانده رقا صانی را نشان می دهد که پوست جانوران بو شیده کله آن ها را روی پیشانی خود گذاشته اند. اینگونه رقص عنکام انجام می گرفت که شکار چیان دیر زمان در کمینگاه می ماندند و شکاری

نمونه دیگری از هنر رقص

پیش نمی آمد. صیادان در حین رقص صحنه ای بدام آمدن شکارها و اصابت سلاح را به آن ها تقلید و تکرار میکردند تا به این وسیله قوع حادثه بی را که آرزو دارند پیش بینند از زنده و این عمل ممکن بود تا حصول مقصود چند هفته دوام کند، این ادا ب هنوز نزد بعضی از قبایل ابتدایی وجود دارد.

هر حله دیگر از رقصهای جا دو بی تنها به قصد تسریع یا تغییر حوادث آینده نبود بلکه تجدید امور گذشته و استفاده از نیروی ارواح گذشته گان نیز در آن منظور بوده است، در این جا بشر از مرحله تقلید گذشته و به مرحله انتقال و تجدید میرسد، برای این منظور از آداب زندگی نیایگان و زبان و لباس و رقصهای ایشان استفاده می شود و در این مرحله است که (هنر نمایش) بوجود می آید.

اصل تراژدی یونان نیز ظاهرا یکی از همین آداب مراسم جا دو بی یا ما قبل دینی بوده است و لفظ آن هم از این معنی حکایت می کند، زیرا که ریشه لغت تراژدی در زبان یونانی به معنی (آواز بز) یا (بز خوانی) است، گویا در آغاز برای انجام دادن این مراسم که از عقاید اساطیری سرچشمه گرفته بود پوست بز در بر میکردند و کله او را بر سر می گذاشتند. از این اشارت های کوتاه به اصل تیاتر میتوان نتیجه گرفت که مبداء و منشاء این هنر نویسنده گمی یکی نیست و تیاتر پیش از نمایش نامه نویسی بوجود آمده است اما جنبه فنی تیاتر نیز با انواع مختلف ادبیات تفاوت های اصلی دارد و نیز و هارا میتوان بدو گروه اصلی دسته بندی نمود

در نظر مورخان ادبی جهان تیاتر مانند شعر و رمان یکی از رشته های انواع ادبیات شمرده می شود و تیاتر از جهات مختلف با انواع دیگر ادبیات تفاوت دارد، بعضی از محققان ادبیات نمایشی را تنها یک جزء و آن هم جزء کوچکی از هنر نمایشی می شمارند. برای اینکه در این مورد قضاوت دقیق تر صورت پذیرد نخست باید بدانیم که منشای تیاتر چیست آیا در آغاز پیدایش این هنر نویسنده بی بوده که قلم برداشته و عبارتهای نمایشی آن را روی کاغذ آورده و سپس کارگردانان و بازیگران از روی آن صحنه ایجاد کرده اند، تا ریشه هنر تیاتر نشان می دهد که این فرضیه درست نمیباشد.

ریشه های تیاتر به اعصاب و لیه بشر بر می گردد و ذوق و تقلید به اصطلاح حکمای قدیم

دمو سیقی غرولو له پاره دنوی تخنیکي وسیلی فعالیت دجریا نیوه څڼه.

هنر های زمانی و هنر های مکانی.
هنر های مکانی آن ها یسی
اند که در مکان جا یگیر می
شوند و وسیله ادراک آن ها حس
بینایی است و جنبه مادی و عینی
دارند اجزاء آن ها ثابت است
و در کنار یکدیگر قرار دارد،
معماری، پیکر سازی، نقاشی
و طراحی از این گروه شمرد
می شوند.

اما گروه دیگری از هنرها که
زمانی خوانند می شوند جا -
یگا می در فضا ندارند و وسیله
ادراک آن ها حس شنوایی است،
جریان آن ها در زمان
واقع می شود، اصل در این
هنر ها توانایی است یعنی
هر جزء دنبال جز پیشین قرار می
گیرد، از این گروه موسیقی
و ادبیات یعنی نظم و نشر را باید
شمرد.

ممکن است شخصی ا یراد
بگیرد که ادبیات نوشته می
شود و هنر نوشته می نا چارجایی
را در آنها می گیرد بنا بر این
ادبیات را چگونگی در گروه
هنر های زمانی میتوان جا داد،
گذشته از آن زمان را با چشم
می خوانند پس چرا وسیله ادراک
آن ها را تنها حس شنوایی می
شمارند؟ پاسخ این است
که بیشتر آثار ادبی برای شنیدن
ایجاد شده و پیش از آنکه خط
اختراع شود وجود داشته است،
اما بعضی هنر ها است که در
هیچ یک از این دو گروه قرار
نمیگیرد، رقص و همه هنر های
نمایشی از این قبیل اند این
هنر ها از جنبه وقوع در مکان
ادراک حس بینایی در گرو اول
جای دارند و از جهت جریانی
زمان و ادراک وسیله شنوایی
در گروه دوم قرار می گیرند
بنا بر این باید برای هنر ها
گروه سوم قایل شد که مرکب از
دو گروه نخستین است و میتوان به
آن ها عنوان هنر های حرکت دار
داد که موضوع بحث ما است، یکی

دموسیقی علاقه لر ونکو ته زیری

برود کاستونو کی گته ا خسته
شویده خوبیا هم هخه شویده چی
دغه دول سیستمونو څخه به کورونو
دورزشی او بدنی روزنی به کلبونو،
جمنازیمونو، بناری سالونونو او نورو
خایونو کی کار واخستل شی، دڅپاره
شویو اطلاعاتو له مخی خوانان د
موسیقی غرولو به برخه کی د «دسکو
پلیر» سره زیاته مینه او علاقه لری
اوداخکه چی همدا اوس یوازی به
فدرالی المان کی څه دپاسه «خلور»
منیون تنه هغه خوانان چی له موسیقی
سره علاقه لری په هره اوونی کی د
«۲۳» ساعتونو دپاره د «دسکوپلیر»
څخه گته اخلی. دلاس راغلی تجربو
له مخی دموسیقی غرولو له ټولو
پخوانیو سیستمونو څخه دومره زیاتی
بنیکنی نه دی لیدلی شوی او داخکه
چی نوموړی سیستمونو یوی خوا د
فیتهو، ریکارډونو او فو تو گرافونو
عمر لنهوی او له بلی خوا دموسیقی
علاقه لرونکو ته گران هم تمامیری.

اوتریبوی کورسو نه تعقیب کا ندی
دسکو موزیک دغرولو دپاره لازمه ده
چی یولر احتیاطی تدبیرونه ونیول
شی او داخکه چی دغه دول موزیک
دستدیو گانو دجسامت او د اوریدو -
ونکو د شمیر او علاقې سره نژدی
اونه شلیدونکی ارتباط لری. دڅپاره
شویو احصائیوی راپورونو له مخی
په او سنیو وختونو کی یوازی به
فدرالی المان کی د «ده ټکو موزیک»
څه دپاسه اته زره دستگاوی موجودی
دی. خوانان، کمپوزران، آهنگ
جوړونکی او دموسیقی نور علاقه
لرونکی کولای شی چی دخپل علاقې
وهموسیقی آهنگونه وغیر وی که څه
هم تر اوسه پوری دموسیقی غرولو
دغه نوی گتور اوبه زره پوری سیستم
څخه یوازی به کنسرتونو او عمومی

امکان لری چی یوزیات شمیر وکړی
دافکر وکړی چی دموسیقی دټولو
نویو تخنیکي آلاتو او وسایطو دپکار
اچولو کار پوه خبره ده خو به
حقیقت کی داکار دومره ساده نه دی
اوداخکه چی دموسیقی د بیلا بیلو
آهنگونو او پارچو دغرولو، لټولو
او حتی ریلی کولو نوی تخنیکي آلات
اوسیستمونو پیچلی خوړ بنسټ لری او
لکه چی دموسیقی پوهانو وروستیو
راپورونو څرگنده کړیده «دسکوپلیر»
هم دموسیقی غرولو یوه نوی تخنیکي
پروژه ده. ددغه سیستم دپسه کار
اچولو دپاره زیات کار او پسه زره
پوری تجربی ته اړتیا محسوسه ده.
دموسیقی علاقه لرونکی او په تیره
اهنگ جوړونکی اود موسیقی دستند
یوگانو کارکوونکی پخوا تردی چی په
کار بیل وکړی باید یو شمیر تعلیمی

ها ممکن است در افراد ا نجا م گیرد
و محتاج نیست مگر دا ستان سرایی
ها و شعر خوانی ها در مجا معی
که شیوه یی از فن نمایش را
دارد.
بقیه در صفحه ۵۲

گروهی ضرورت است بلکه در عمل
تیا تر برای استفاده جمعی اجراء
می شود، عبارت د یگر مخاطب
این هنر اجتماع است بر خلاف
آثار ادبی که استفاده و الشداد از آن

از آن گفتگو کرده است.
تفاوت مهم دیگر میان تیا تر
و آثار ادبی در جنبه اجتماعی آن
است برای اجرای تیا تر نه تنها
دراکثر موارد همگامی و شرکت

آنهاست که در گروه ترکیبی
مرا دارد و یکی از ارکان مهم آن
(حرکت) است، حرکت اعم
از انتقال با ز یگر از يك محل
به محل دیگر در صحنه نمایش
حرکاتی که به قیافه و اعصاب خود
می دهد و ارسطو در کتاب ((بوطیقا))

دام بهتر برای اخذ انرژی

حل برایم جهانی انرژی در انکشاف تکنولوژی که بتوان آنرا بصورت مکلفی و اقتصادی ذخیره کند نهفته است

سیستم پیشرفته انرژی در دستگاه اکسون راپور میدهد که آنها بر سر ذخیره انرژی کار میکنند، او میگوید: «ما به تکنیک های بهتر ذخیره انرژی ضرورت خواهم داشت حتی اگر ما پترول و گاز کافی برای ده هزار سال دیگر نیز داشته باشیم بطور مثال برق که البته مفیدترین نوع انرژی در جهان است ثابت میسازد که مربوط بودن به دوران جنریتر خاصاً مشکل است بوی میگوید، «تا وقتیکه ما متود های بهتر ذخیره انرژی را بیابیم، برق قیمت و قیمت ترخواهد شد».

علت آنرا طوریکه بوی اشاره میکند بزرگ است. مقادیر باید موجب بلند بردن قدرت جزئیتری در جهت رفع اوج احتیاج شود، اما تقاضا برای برق بسیار مختلف است. در ساعت ۴ بجای بعد از ظهر وقتیکه مراکز تجاری وفا بریکه ها فعال هستند وفا میل ها غذای شب را تهیه میدارند، احتیاج به برق به اوج خود نزدیک میشود. اما ۲ بجای نیم شب وقتیکه همه مردم بخواب عمیق فرورفته اند تقاضا برای برق برابر به نصف تقاضا در روز میرسد. همچنان تقاضا به برق دو ران فعلی را طی میکند.

بالفرض دستگاه برق جزئیترها روز شب بکار انداخته میشود، انرژی مصرف نشده شب ذخیره میگردد و در روز جهت رفع تقاضا آنرا رها میسازد یعنی بمصرف میرساند لذا به نظر فیت جزئیتری کم احتیاج خواهد داشت و مصارف سرمایه گذاری نزول میکند و عملیه تکافوی بلندتر خواهد بود تمام اینها مقادیر اقتصادی اند که برق را بقیمت نازل تولید خواهد نمود.

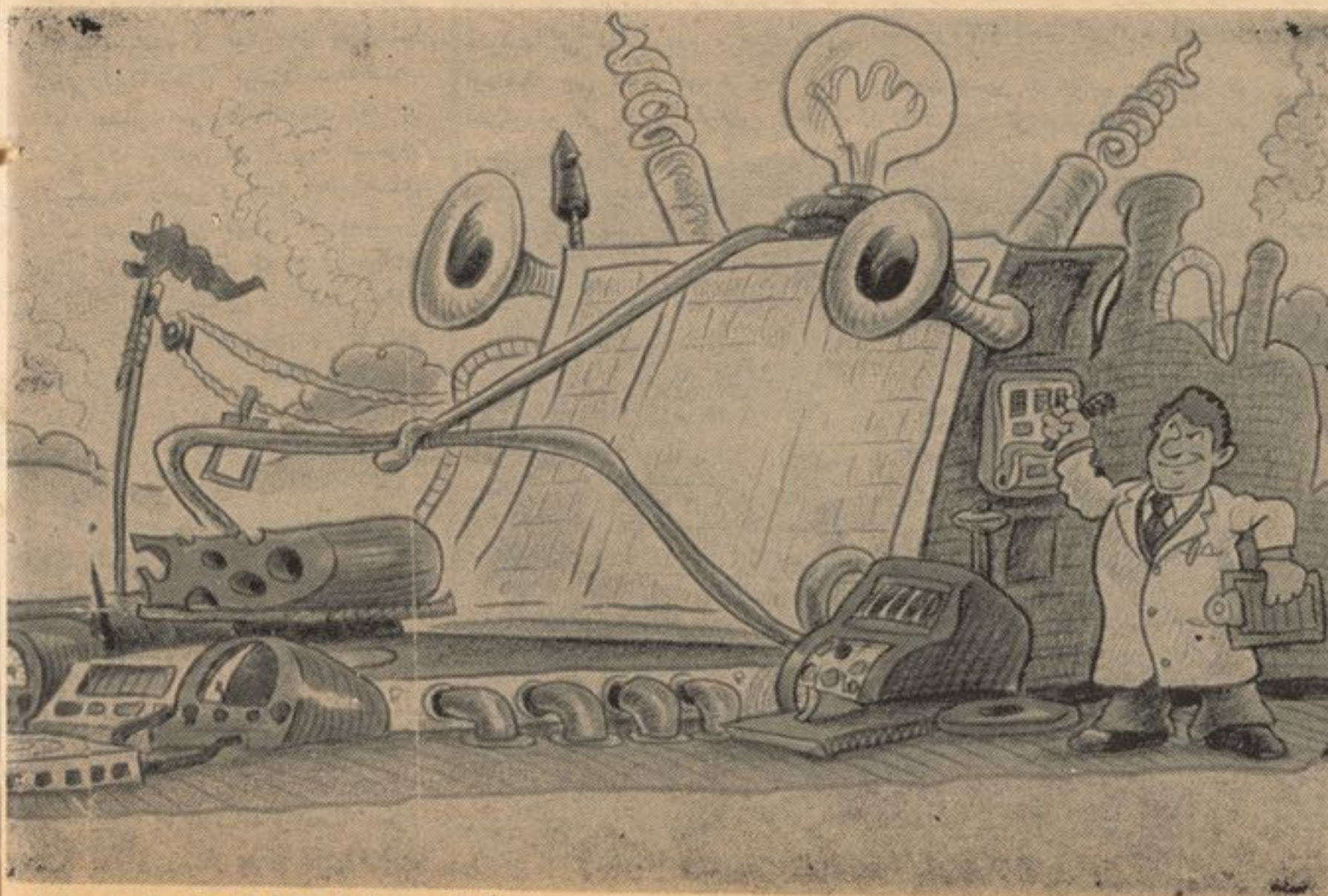
قابل تعجب است که علاقه مندی به تحقیقات ذخیره انرژی در امریکا به سرعت توجه جدی را در صنایع انرژی برق و دیگر صنایع انرژی جلب کرده است. در حال حاضر اگرچه علم ذخیره انرژی به سطح ابتدایی باقی مانده است. با آنهم برای بهره برداری کم با مناظر مناسب ذخیره برق توسط «پمپ کردن ذخیره آب» عملیه ثابت است. این سیستم ایجاب اعمار یک مخزن بزرگ آبرو در بالای تپه و دیگر مخزن را در وسطه تپه مینماید در شب وقتیکه قدرت جزئیتری اضافی اجازه میدهد، پمپ ها آبرو از مخزن پائین به مخزن بالا پمپ مینمایند.

در اثنای روز وقتیکه تقاضا زیاد میشود برای استفاده در واژه های بند را باز میکنند. آب از طریق یک توربین آبی جریان میکند که جنریتر برقی را اجازه تولید برق میدهد. این یک متود ساده است اما کار میدهد سیستم های که فعلاً مستعمل اند

وقتی در باره انرژی فکر میکنیم، ما درین جهان مقدار کافی انرژی بدسترس داریم. آفتاب هر سه روز یکبار تمام کره زمین را با انرژی مساوی به مواد سوخت معدنی غسل میدهد. هر روز مندرجند بحری و جریانات بحری با قوه خارق العاده عمل میکنند هر روز منابع انرژی قابل استفاده را به پیمانهای متجاوز از احتیاج، در بادهای آبهای جاری، نموی اجسام و حرارت داخلی زمین یافته میتوانیم. پس چرا اینقدر تلاش برای تهیه انرژی است؟ چرا باید مواد سوخت معدنی چون پترول، گاز یا ذغال سنگ در رفع

احتیاجات ما اینقدر ثقیل معلوم میشوند؟ جواب سواالات فوق آنست که ما تا هنوز طرق اقتصادی و معینی را جهت تجمع، ذخیره نمودن و استعمال انرژی که طبیعت به فراوانی در دسترس ما گذاشته نیافته ایم. ما تلك خوب و واقع برای اخذ انرژی به طریق که مواد سوخت معدنی حرا رت آفتاب قدیم را گرفته و ذخیره کرده ندادیم. طوریکه دیده میشود ذخیره کردن انرژی کار آسانی نیست. جیک بوی منیج ریلان -

احتیاجات ما اینقدر ثقیل معلوم میشوند؟ جواب سواالات فوق آنست که ما تا هنوز طرق اقتصادی و معینی را جهت تجمع، ذخیره نمودن و استعمال انرژی که طبیعت به فراوانی در دسترس ما گذاشته نیافته ایم. ما تلك خوب و واقع برای اخذ انرژی به طریق که مواد سوخت معدنی حرا رت آفتاب قدیم را گرفته و ذخیره کرده ندادیم. طوریکه دیده میشود ذخیره کردن انرژی کار آسانی نیست. جیک بوی منیج ریلان -

یک تصویر تخیلی از طرق استفاده از منابع انرژی

قدرت آنها از چند میگا وات گرفته تا ۲۰۰۰ میگا وات میرسد. در انواع مخازن آب بهره بر داری درمو قع اوج یا در موقع نیم شب تجربه شده بود که هوا را به مغاره همامی فشارد یادز زیر زمین در موقع تشکل احجار تیل یا گاز را ذخیره کرده است در مواقع اوج تقاضای برق در روز هوایی فشار داده شده آزاد میشود و از بین یک-نور بین گذشته جنریتری را دور میدهد.

همچنان تاریخ هر دوی این مفا هم به سالهای ۱۹۴۰ میرسد. البته این متودها دارای نواقص اند. هر کدام «محل خاص» دارد به این معنی که محدودیت های جغرافیایی توپو-گرافیکی موجود است بطور مثال یک ذخیره یا مخزن باید از تفاع معین داشته باشد و در نزدیکی آن مو-جودیت قله تپه ضروری است. همچنین محیط شنا سان با وجود آوردن مخازن بر قله تپه که ممکن از نظرایک-لورژیکی و زیبا شنا سی مهم باشد مخالف اند. همسایگان درین منطقه تشویش دارند که شاید چیزی ذخیره آب را سو راخ نموده و تولید سیل نماید. بعد تر از نور شعبه تحقیقات انرژی اداره انکشافی امریکا اشاره میکند وقتی کسی از استعمال بطورول یا گاز استخراجی تذکر میداد یک خطسر آتش گیری یا انفلاق احساس میشد چرا که ذخیره هوا تحت فشار وجود دارد.

یک پیشنهاد که معمولاً تحت مطالعه است ذخیره نمودن انرژی حرارتی ضروری برای تولید انرژی-میباشد. این متود در ابتداء برای بکار بردن در دستگاههای تولید قوه اتمی جهت ذخیره نمودن حرارت اضافی طرح شده بود. با بکار بردن آن، نمودندی سیستم تهیه بخار محصول معین علی الرغم تنوع در احتیاج به انرژی میتوانند عمل کنند.

در بهره برداری عادی، ریاکتور های اتمی، حرارتی تولید میکنند که جهت تولید بخار بکار رفته و بواسطه بخار، توربین بکار افتیده به جنریترها، رهنمایی میشود.

جهت برانگیختن تحقیقات در مورد ذخیره نمودن حرارت به طرق مختلف، شعبه تحقیقات انرژی و اداره انکشافی پیشنهاداتی را برای مطالعات عمیق انجنیری در مورد متود های استعمال آب، تیل و نمک ذوب شده یا سنگ منحیت معیار ذخیره تقدیم کرد.

را برت تا هن یک محقق ساینس عقیده دارد که این نوع متود ها در سال ۱۹۸۱ جنبه عملی بخود گرفته و قابل دسترس میشود.

مطابق به نظر رو برت کا هن وقتی ما از قبول شمرا یط جغرافیائی و ایگا لورژیکی بکمپ کردن آب از نقاط بنده جهت رفع تقاضا های تغییر پذیر گریزان میباشیم در آن صورت ذخیره کردن انرژی حرارتی بیشتر

دلچسپ میشود. در حالیکه محققین لا برا توار لاس اله موس و محققین یونورستی و سکانس در جستجوی طرق ذخیره کردن انرژی برقی در یک ساحه مقناطیس بزرگ فوق العاده سرداند.

فرضا یک حلقه بزرگ سیم مسی را به دو ریک هسته ای کلان آهنی پیچانیم تا از آن یک الکترو منکیت بزرگ بدست آریم. و در یک مغاره زیر زمینی که توسط احجار سخت وهوای بسیار سرد به حرارت تقریباً برابر به حرارت مایع هیلیم احاطه شده باشد پنهان میشود. دستگاه برق کامل را در حلقه انتقال داده یک ساحه مقناطیسی برقی را بوجود می آرد جریان برق درین ساحه تحت مقاومت برقی بسیار پائین دوران خواهد کرد تا وقتی که دستگاه آنرا دوباره احیا کند تا تقاضا را در اوج آن مرفوع سازد.

چندین گروه بکار بردن ذخیره انرژی الکترونیک را در سیستم های برقی با وجود آوردن مودلهای کوچک لا برا توار های قابل ذخیره مقادیر کوچک برق تحقیق میکنند اما این مفکوره در یک مرحله ای بسیار ابتدائی انکشاف قرار دارد.

هایدروجن یکی از عناصر آب بوده و بواسطه تجزیه برقی آب در عملیه بنام الکترو لایز بدست آید.

هایدروجن آزاد شده میتوانند منحیت یک گاز یا مایع در حرارت تحت صفر ذخیره شود. به این اشکال میتوان آنرا ذخیره کرد یا به جای دیگر انتقال داد.

هایدروجن ماده سوخت ایلی و بدون آلودگی میتواند منحیت ماده سوخت برای استفاده در بایلرها، وسایل نقلیه یا حتی برای گرم کردن خانه بکار رود.

اما تجزیه برقی یک عملیه ناکافی بوده در رقابت بادیکر متودهای کم قیمت ذخیره برق قیمت تمام می-شود.

ساینست ها در لا برا توار های بزرگ ها و نه بصورت دوامدار کوشش دارد تا برای بلام ها فایق آیند. جای معمول ذخیره برق، بطری-است که تقدیم کننده سیستم های ذخیره انرژی در آینده خواهد بود. بطری های قابل چارج یاداری تیزاب سرب وسیعاً درمو ترها بکار میرود.

دیگر موارد استعمال این بطری ها در مو ترهای ترک، وسایل مخابراتی و سیستم های کنترول میباشند چون

بطری های تیزاب سرب در قسمت ذخیره نمودن قوه برق در اوج، کمک کمتر میرساند آنها بسیار گران تمام میشوند و تکنالورژی بطری بصورت غیر قابل حل، باقی میماند. مطابق به نظریوت تا ۲۰ سال دیگر بطری های از مواد کم قیمت ساخته خواهد شد که توان آشکار کردن چارج الکتریکی و قبول تکرار چارج دوباره را دارا خواهد بود او اظهار میکند: «رفع این ضرورت ها وقت و پول بکار خواهد داشت».

یک محقق ساینس بنام داکتر هاملن در جستجوی بوجود آوردن بطری های این است که توان چارج دوباره (ضد مراتبه بیشتر) را داشته باشد بدون آنکه فاسد شود. برای مواجه شدن با این خصو صیات تیم تحقیقاتی داکتر هاملن در لندن نیو جرسی معتقداند که بالاخره بعضی از جوابها بی رادر مورد استعمال لیتیوم منحیت یک ریالتانیت پیدا کرده اند بطور مثال بطری فلز لیتیوم میتواند کوچکتر و سبکتر نسبت به بطری های تیزاب سرب ساخته شود.

یک بطری لیتیوم ۱۰۰ میگاوات ساعت فقط ۱۳۰۰۰ فوت مربع جای را اشغال میکند به مقایسه با بطری ۵۰۰۰۰ فوت مربع تیزاب سرب با عین ظرفیت ذخیره وی و توان خروج برقی میباشد.

عین بطری از سیستم لیتیوم ۹۰۰ تن وزن خواهد داشت در حالیکه از سیستم تیزاب، سرب ۳۰۵۰ تن وزن دارد.

بطری های لینیوم فعلاً بصورت-تجارتی قابل دسترس کوچک و غیر-قابل چارج دوباره میباشد. استعمال آنها محدود به در خواستهای مخصوص چون بطری بیمایش صنربان قلب وغیره میباشد. اما ساینست ها بطری های اختراع کرده اند که نسبت به بطری های تیزاب سرب چهار مرتبه انرژی بیشتر دارد و برای یک موتر برقی باندازه کافی بسزرگ است.

داکتر ها من احساس میکنند که برای رسیدن به مو فقیمت تقریباً پنج سال دیگر ضرور است، ما چنین در-تکنالورژی بطری، موتر برقی قسمتی از جواب به سوال جذب قدرت جنریتری را تشکیل میدهد که امروز میخواهند بکار برند مو تر دانها بطری های مو-تر برقی خود را برای استعمال در آتئی روز دیگر در ساعت اوج برق در شب دوباره خارج میکنند بطری های بهتری که

بر خیز که میرود زمستان
 بکشای در سرای بستان
 برخیز که باد صبح نو روز
 در باغچه میگردد گل افشان
 خاموشی بلبلان مشتاق
 در موسم گل ندارد امکسان
 بوی گسل یا مداد نسو روز
 و آواز خوشی هزار دستان
 ...

نوروز را این یادگار دیرینه تمدن با
 شکوه آریاییان ، مظهر جا و دانی
 مردم ما و نشانه ی بزرگی از یگانگی
 ملتی است که با وجود مرور حوادث
 گوناگون ، در طی سده های گذشته
 از آنسوی هزاره ها ، هویت ملی و
 فرهنگی خویش را ، زنده نگه داشته
 است ، پذیرا میشویم ، کمتر ملتی در
 جهان بر آشوب ما چنین جشنی و
 فرخنده روزی دارد که در آن همه
 گروه ها و طبقات و توده های و سیم
 مردم ، در برگزاری آن عمل و هم
 فکر باشند از عهد جمشید (پسا)

سه و اینک پس از ستاپای زیادی
 مارتوان باستانان بر شکوه و هویت
 این مین آنرا گرامی میناریم .
 نوروز در فرهنگ و فولکلور ما
 ریشه های عمیق و بیرون ناگسسته
 دارد . یکا یک آئین ها و مراسم
 آن در طول قرن ها همیشه به سینه
 و نسل به نسل باستاداری شده
 تا بهار رسیده است و همچون تجزیری
 استوار ، رابطه ما را با یکدیگر و با
 نیاکان بر افتخار ما حفظ میکند . پس
 بحاست که بعضی ازین سنن و میله
 ما را به خاطر آوریم و از گوشه و کنار
 کشور تجدید دیدار نماییم .

مهمترین میله های که از نوروز
 آغاز می یابد و تا شکوفه بهاران
 شدن بهار را در دارد عبارت است
 از ، میله نوروز ، میله جبه ، میله گل -
 سرخ ، میله قلبه کشی ، میله نهالستانی ، میله
 جازشیه سوری ، میله ازغوان ،
 و غیره که هر کدام از این میله ها در
 نقاط مختلف صورت خاصی بخود

های نوروزی است . درین روز
 هزاران زن و مرد و کودک در دا میله
 گران خیر خانه جمع میشوند و ضمن
 مراسم باشکوهی نوروز را تحلیل
 مینمایند . درین میله انواع بازیها
 چون سوارزی جرخ فلک ، مسابقات
 دهقانی ، پیل بازی ، مرغ جنگی
 و تجم بازی صورت میگیرد .
 درین میله که همراه با جشن

دهقانی صورت میگیرد به کشاورزان
 و مالدارانی که بهترین گاو ، گوسفند
 و حیوان اهلی را پرورده باشند
 جوایز تشویقی توزیع میگردد .
 یکی دیگر از رسوم این میله
 نهالستانی است . هدف از نهال
 ستانی و کاشتن درخت که از هزاران
 سال به اینطرف به رسیده ایجاد
 فضای سبز و آب و هوای گوارا
 است .

میله مندوی هم به عنوان هدیه
 جهت و وفور نعمت صورت میگیرد
 این میله در میان همایه و شادای پیشه

نوروز و میله های بهاری

شمس الدین : ظریف صدیقی

نخستین شاه پیشدادی تا امروز ،
 اولین روز بهار ، بعنوان روز شادی
 و سرور همگانی باشکوه و جلال هر چه
 ناممکن ، جشن گرفته شده است .
 نوروز برآستی بعنوان یک سست
 فرهنگ اصیل و پر غنای انسانی ما .
 کشور ما را از یکسو به تاریخ کهن
 و از سوی دیگر به آینده درخشان
 پیوند میدهد نو روز یکا نه و تنه
 جشن سال نو در سراسر جهان
 است که به مفهوم واقعی کلمه یک
 روز نو بشمار میرود ، پس از زمستان
 و سرمای گزنده ، بار دیگر بهار دل
 انگیز ، به چهره زندگی سرسبزی
 و نشاط می بخشد و در دلها و اندیشه
 ها ، انگیزه های نو بران تلاش و سا -
 زندگی بدید می آورد .

چه لذتی بالاتر برای ما که
 فرهنگ پر شکوهی داریم ، ازینکه
 بیاندیشیم چنین روز فرخنده ای
 هزاران سال پیش جشن کی فته می

دارد :
 در کابل نوروز از قرنهای به این
 طرف باشکوه بسیار ، تحلیل
 است . میله های عمده کابل شامل
 میله جبه ، میله سخی ، میله نهال
 ستانی ، میله مندوی و میله شهبندی
 باشد
 میله جبه در گذشته در دامنه علی
 آباد تحلیل میشد درین میله هزاران
 مرد و طفل جمع میشدند و تا شام به
 پایکو بی و نشاط نوروز را پذیرای
 شدند .

میله سخی ، امروز بحای میله
 جبه ، میله سخی برگزار میشود .
 درین میله هزاران زن و مرد با دلای
 آرزو مند به دامنه سخی در جمال
 مینه کرد می آیند و به امید سعادت
 و خوشبختی ، علم سخی را با غریب و
 شادمانی می اقرارند .
 میله نهالستانی نیز یکی از میله

وزان و فروشندهکان مواد از توای
 در مندوی کابل صورت میگیرد .
 درین میله توغ مخصوص برافراشته
 میشود .

میله شهبند در واقع میله زنانه
 است ، هزاران زن به مقصد میله در
 زیارت شهبند واقع شاه شهبند گرد می آیند
 و نخستین روز بهار را به شادمانی
 سپری مینمایند .

علاوه بران دهقانان در ولسوالی
 هاوروستا ها کرد می آیند و بشاد
 مانی ، پیل بازی و مسابقات ورزشی
 می بردازند . دهقانان گاو ها را
 رنگ میکنند ، شاخهای شان را جرب می
 نما یند ، یوغ و اسب را می آریند
 و به مسابقات و نما یشات نسوز
 انگیز می بردازند .

مردم کابل شب نوروز حسی -
 الامکان سبزی جلو می بزنند ، از
 مراسم دیگر بخش سمنک ، ترک کردن
 هفت میوه ، رنگ کردن تخم مرغ

است ، بهترین مصلوبیت را آن
 کار خوردن پوست ریسمان های است
 که بدرختان می بندند .
 مردم کابل عقیده دارند که شب

نوروز یا شب بعدی باید بسیار
 بیارد و میگویند بی بی نوروزی بعد
 از خانه نکانی سر خود را می شوید
 و عقیده دارند که ، کمبیرک از در
 درآب می افتد .

یکی از رسوم کابل در نما چند
 بوده ، آخذ ، شب نوروز ، یک
 ورق کاغذ را می آراست و در میان
 آن ، این بیت فولکلوریک را می
 نوشت :

نوروز نو بهار است
 گلها میان خار است
 بیخه بگرد بکسی
 هلا رازر بکار است

این کاغذ را نو روزی میگفتند .
 وقتی کاغذ بخانه میرسید او لیا ی
 شاگردان بغرا خور حال برای
 بول میفرستادند

در غزنی نیز مردم به اطسرات
 روضه ، به زیارت ها می شتابند
 از جمله بازیها و مسابقات دلچسپ
 میله نوروزی در غزنی یکی هم تیره
 زنی است . تخم جنگی بشکل قطار
 از جمله عنعنات طرف پسند آن
 مردم است . بیشتر مردم لیا س نو
 می بو شدند . شب نوروز غذای خوب
 میخورند ، آفاتکه توانایی دارند

سر سفره شان را با هفت قسم
 سالن مزین مینمایند میگو شستند
 تا روز نوروز را بخوشی و خوشحالی
 سپری کنند . تر کرده هفت میوه
 بهترین نوشابه روز اول بهار است
 که بدوستان و عزیزان بخشش می
 شود .

مزار شریف و سمت شمال :
 بزرگترین و شکو همند ترین میله
 مردم صفحات شمال میله گل سرخ
 است . هزاران زن و مرد آرزو مند از
 سراسر مناطق و محلات به شهبند
 مزار شریف سرازیر میگردد تا روز
 اول بهار در برافراشتن چند مبارک
 حضرت شاه ولایت با شکر کت
 نمایند . این اجتماع عظیم از توده
 های وسیع مردم نمایانگر احساسات
 برشور شان نسبت به بزرگداشت
 این جشن ملی و باستانی است پس

مورد نظر همگان است .
خوردن ماهی که با آرد پخته می
شود از غذا های خوش طعم نوروزی
است .

میله بعدی نوروز میلۀ چارشنبه
اول سال است که در دشت ابوالولید
صورت میگیرد ، شاید درین روز
هیچ خانواده نباشد که در آن شرکت
نورزد . علاوه بر مسابقات نوروزی
شکو همندترین منظره جهر کردن
صوفیان صافدل در کنار زیارت
ابوالولید است ، این صحنه آدمرا
بیاد رقص درویشان و صوفیان
مولانا در قونیه می اندازد . صد ها
صوفی از همه نقاط هرات گرد می
آیند تا بهار را الله گویان و یا هویا
منهو برزبان تجلیل نمایند .

بهارمغان میاورد . در هرات روز
نوروز بیشتر مردم از خانه می برآیند
و برای لگد کوبی سبزه ها عا زم
صحرا ها میگردند ، گره زدن سبزه
برای جوانان وعده های طلایی رادر
بر آرند ، در هرات روز نوروز
مردم از پیرو جوان لباس های نو
می پوشند خوردن هفت میسوه ،
حلوی ساوان از جوانه های گندم
(سوهان گندمی) و سمنک جزء
عنعنات کهن و پسنندیده مردم و
خانواده ها بشمار میرود .

آهنگ پر شور ملا محمد جان ،
در بیشتر خانواده ها بانوای دف و
دایره نواخته و خوانده می شود ، در
نوروز هوای بهار بانسیم دل انگیز
شور و شوق زندگی تازه را نوید
میدهد . تخم بازی از جمله مسابقات

تجلیات خود تجلیل میگردد .
میله های هرات در هر جمعه پس
از چله خورد در دامنه تخت صفر
صورت میگیرد . چهارشنبه آخر
سال بامراسم آتش بازی ، خیززدن
از آتش ، کوزه شکنی آغاز می یابد
میله باشکوه نوروز ، در دامن خیابان
و تخت صفر صورت میگیرد ، درین
میله ، نمایشات اتن ، پهلوانی ،
کشتی گیری ، نشان زنی ، تخم
جنگی ، قوچ جنگی ، و مسابقات
گاو پروری ، گوسفند داری و غیره
صورت میگیرد . هنگام تحویل
سال مراسم هفت سین که یک سنت
بسیار دیرینه است روی دسترخوان
قرار میگیرد ، آب و آئینه هم کنار
سفره گذاشته میشود تا لحظه تحویل
سال را احساس نمایند . نگاه کردن
در آب و آئینه خوشبختی و سعادت

از برافراشته شدن علم مبارک ،
مردم به دشت شادیان میروند تا
از مسابقه پرشکوه و بر هیجان بز-
کشی بروی گلپای شقایق سرخ
دیدار نمایند .

شهر مزار شریف بدین مناسبت
آذین میگردد ، هنر نمایی ها
باموسیقی و ساز های محلی طنسین
خاصی رادر فضای شهر مزار
شریف ایجاد مینماید .

بعد از میلۀ نوروز در شهر مزار
نوبت به برافراشته شدن جندۀ امام-
صاحب در قندوز میرسد . در هر
شهر و روستا جشن های دهقانی
بفراخور حال و احوال آن منطقه
برپا میگردد .

در هرات که کانون نخبه داری
سنت های نوروزی است ، میلۀ
بهار در باشکوه ترین و با عظمت ترین

چکامه بهار

وه چه مقبول و خوش آیند بود نام بهار
خاصه گل های دلاویز و تراندام بهار
روز نوروز برد صرفه بسی از شب قدر
خوشتراز صبحگه عید بود شام بهار
بس در اطراف چمن ریخته لولوی سفید
ابرتردامن و فیاض و سیه فام بهار
باد از پرده گل بوی خوش آرد به مشام
آب سرریزه کند از شکرین جام بهار
جنبش انداخته مرغان مسافر در دشت
قمری و فاخته کوکوز ده بر بام بهار
به تکایوی در افتاده غزال سر مست
که کند چنبر گردن رسن دام بهار
گریه برابر نماید ز تحسیر نرس
خنده برپسته زند چشمک با دام بهار
روح را پرتو این فصل کند تازه و تر
زندگی در همه دل ها دهد ا لهام بهار
باغ و صحرا شده از جوش طراوت لبریز
بهر گلگشت شتابید در ایام بهار
آمد از طرف چمن قاصد چالاک نسیم
تارساند بدل غمزده پیغام بهار
دوستان فصل گل و موسم عشق است و سرود
برگ عیشی بفرستید به هنگام بهار
چه سعادت انری هست و چه فرخ روزی
از دل و جان بفرزاید در ا کرام بهار

نو سخندها نیشخند هایی با هنرمندان

نایدیری دارد و آن هم گپ زد ن
زیاد و شنیدن کم است ، خند ا
جورش کند که جوان است و جوان
را آرزو هاست ، د پروزم تا اورا
دیدم و سلامی گفتم ناگهان آسیاب
دهانش به کار افتاد و به اندازه
دانه های سه خروار گندم گپ زد
که کم مانده بود بیحال شوم و آنگاه
که دانست مرا هم به حال شنونده
رادیو و بیننده تلویزیون ا نداخته
است نمکین لبخند بی مزه حرفوی
خودرا به لب آورد و گفت: راستی
توکجا و اینجا کجا راستی نظرت
در باره پروگرام رادیو صدای مردم
چیست ؟

پروگرام مسابقه ذهنی از نظرتو
چگونه اجرا می گردد ، نطایقی من
چطوراست و ... ؟

گفتم : عزیز رادیو صدای مردم
خوب است اما تا ثیرش کم، میگوید:
بی انصاف تو همه مسایل را از
پشت عینک سیاه می بینی و گرنه
ملتفت میشدی که چه استقبالی
گرمی ازاین پروگرام می شود چقدر
نامه و تیلفون بما می رسد و همه
اینها گواه آن است که مردم می-
توانند بخشی از مشکلات اجتماعی
خودرا از طریق این پروگرام
حل کنند و ...

- برك بگیر و پر نکو بسرا در
که اینجا نمایش « پاسخ چیست »
نیست و حالا راست بگو که در
انتخاب بهترین نطق سال چقدر
ضرر دیدی و خرج کردی ؟

برای او لین بار تعجب را در
سیمایش می خوانم و لکنت زبانش
را احساس میکنم ، می پرسد ،
خراجی، خرج برای چه منظور؟

میگویم : آخر شایعات سرچوك
وپائین چوك این است که گویا عده
از نطق ها و ممثلان و پرودیو سر
ها خود به و سیله دو ستان خود
والبته به مصرف شخصی نامه های
بیشمار پست می کنند که بلی فلان
پرودیوسر ، نبوغ هنری دارد و فلان
خواننده آواز طلایی و فلان نطق
جامع الکملات عصر است و از این
قبیل که امیدوارم تو از این بازی
سرگر مکن و نان و آب دارد عقبمانده
باشی که بر گزیده ها را جوا یسز
فراوان است و ...

میگوید : به سر شیرین تو که
چنین نیست و شایعه را شایعه
سازان بخش میکنند .

باز هم یکی از آن تك سرفه هایی
را که رنگی از غرور دارد تحو یلم
می دهد و میگوید :

- نمایشنامه « برفی گك و هفت
جن » که ترجمه آن را ز یسر کار
دارم و در مدت کم آماده نمایش
خواهد شد ، ضمنا پیشنها دا ت
دیگری هم در جهت بهبود کیفی
تیاتر در کشور به مقامات مر بوط
داده ام که خوشبختانه همه قبول
شده و به همین اساس علاوه از
گشایش تیاتر اطفال در سال آینده
« ۱۳۶۰ » ا نسا مبل رقص های
محلی افغانستان را نیز به اجرا
می آوریم .

می خواهم باز هم سوال دیگری
ارائه دهم که عصبی می شود می-
گوید :

- از قدیم وندیم گفته اند به
گدا یکی نده تا دو تا نخواهد ،
حالا دیگر زحمت و مزا حمت را
کم کن و بنده خدای دیگری را برای
شنیدن اراجیف گیر بیاور که از ما
دیگر حرفی هم نخواهی شنید از
شوخی گذشته با او خدا حافظی
میکنم به این وعده که در آ یسنده
نزدیک باز هم او گوینده پر گوی
باشد و من شنونده پر حوصله .
زلمی غوث را من هر وخت می-
بینم نمی دانم چرا آتش ز یسر
خاکستر مانده به یادم می آید و
تداعی می گردد ، این ج وانمرگ که
تابه ژوندون همکاری داشت از حجب
وحیا و کم گویی اش همه ، تنگت
آمده بودیم حالا به ما شین سخن
پراگنی بدل شده که يك مرض علاج

يك قرار دادی که ا مضاء کردم
دولت دو ست شوروی ۴۵ نفر از
جوانان افغان را برای مدت پنجسال
در رشته سرکس تربیه میکند ...
میگویم : خوب است به شرط
آلکه خودت هم بختت را بیازمایی ...
گپم را قطع میکند که پارا زیت
بخش نکن و این را هم بنویس که
سی نفر دیگر برای مدت شش
سال برای هنر اکت و تمثيل زیر
تربیه گرفته می شوند و در ساحات
تخنیکی نیز علاوه از اینکه بورس
های تحصیلی فراوانی را در همین
سفر و عده گرفته ام این موضوع
هم فیصله شد که تعدادی از
متخصصان شوروی در سال آینده
عملا در امور تخنیکی افغان ننداری
با ما همکاری کنند .

می پرسم : در این سفر با هنرمندان
شوروی هم دیدار داشتی و یا قبولت
نکردند .

میگوید : بی نمکی نکن که
اعتصاب سخن زدن میکنم ، و لی
در جواب سوالت خلاصه کلام این
است که در يك مصاحبه رادیویی
پیرامون موقف هنر در کشور
صحبتی داشتم و در ملاقاتی با جمعی
از درامه نویس ها به خواهش من
قبول شد که بعد از این نمایشنا مه
های جالبی برای ما ارسال شود که
به همین زودی چند تا هم بدست
رسیده است باز می پرسم :

- بالاخر از و عده های د راز
مدت که بگذریم در سال نو برای
اطفال کشور چه نمایشی ها پی را
آماده میکنی ؟

بقیه صفحه ۹

تیاتر اطفال در کابل و در چو کات
افغان ننداری به کمک فنی کشور
دوست اتحاد شوروی عملا به وجود
می آید و از آن هم مهمتر اینکه کشور
ما به عضویت تیاتر بین المللی
اطفال نیز پذیرفته شد .

میگویم : مبارك است اما مشکلات
دیگر را چگونه حل میکنی ، مشکل
نداشتن سالون ، مشکل بودجه ،
مشکل و سایل فنی و مشکل کمبود
پرسونل حرفوی و ...

میگوید : بنویس !
چی را بنویسم ؟

جواب میدهد : الله گفت
بپردی اش را هم بگو یسم .
قضیه از این قرار است که يك
میلیون روبل کمک به افغان ننداری
منظور شد تا سالون کابل ننداری
در استندرد جهانی ترمیم و بازسازی
گردد هم چنین معادل پنج هزار روبل
دیگر هم و سایل نور اندازی ،
مکیاز و چیز های دیگری که عقل
تو از فهم آن کوتاه است کمک
می شود در باره سالون تازه نمایشی
هم که گفتم تقریبا مادلده میلیون
روبل از بودجه انکشافی دولت
در پلان پنج ساله انکشافی که تا
کنون در پروژه های دیگری به
مصرف نرسیده است منظور شده
تایک سالون مجلل و مدرن تیا تر
به ساختمان گرفته شود که جای
آن یا محل گمرک سابق خواهد بود
و یا مقابل خانه دوستی شوروی .
تا یادم نرفته در مورد تر بیسه
پرسونل هم بگویم که سفرم نتایج
نیکی داشت که از آن جمله بموجب

عاید ملی در سال ..

احمد غوث زلمی نطق پر حر ف

دولتی خصوصیت رهبری را بخود کسب مینماید و شاخص های پیش بینی شده انکشاف سکتور خصوصی به مثابه رهنا تبارز مینمایند.

هم چنان در پلان تدابیر مشخص در زمینه سیاست اقتصادی دولت که به انکشاف سکتور خصوصی مساعدت مینماید، پیش بینی گردیده است.

بدین ترتیب پلان به مثابه سندی که رشد اقتصادی و اجتماعی کشور را تعیین مینماید در معرض اجرا قرار میدهد.

تاکنون چند فیصد به صورت تخمینی پلان های شما در بخش های عمده پلان گذاری در عمل پیاده شده و در سال آینده کدام قسمت ها از پلان های وضع شده در سکتور دولتی حق اولیست داده میشود؟

در اثر فعالیت های تخریبی و ترور یستی باند های ضد انقلابی که کار برخی از موسسات صنعتی فسمما به سکتگی مواجه شد و در فعالیت های ترا نسپورت دشواری هایی به وجود آمد، تحقق اجرای پرب در برخی از عرصه ها تا حدودی میسر نگردید، استخراج ذغال سنگ، نفت، نمک و تولید محصولات ارتزاقی تا اندازه ای کاهش یافت.

ام علی الرغم ان در سال ۱۳۵۹ به مقایسه سال ۱۳۵۸ - افزایش تولید محصولات به میزان قابل ملاحظه ای تامین گردید.

استخراج کاز ۱۲۷۷ فیصد، سمنت ۱۲۲ فیصد، تکه بساب ۷۶۹ فیصد، آرد و گندم ۲۰۰ فیصد، ادویه ۱۲۸ فیصد، انرژی برق، محصولات کانیتری و غیره افزایش یافت، فعالیت کارخانجات جنکک، فابریکه خانه سازی کابل پایپ لین گاز خواجه گو کردک و جر قدوق، کود و برق مسزار شریف، استیشن برق آبی نغلو و یک سلسله موسسات دیگر قناعت بخش بوده پلان تولیدی خویش را تحقق بخشیده اند.

میتوانید به صورت نمونه صرف ارقامی را در زمینه افزایش تولید محصولات در ساحه زراعت یاد آوری کنید؟

بلی به صورت فشرده چند نمونه زادر اینجا ارائه میدارم، افزایش تولید گندم ۳۲۳ فیصد، برنج پنج فیصد جوازی ۴۹۹ فیصد، انکور هفت فیصد، میوه شش فیصد قره قل ۱۲۲ فیصد، پشم ۱۲۸ فیصد و شیر ۲۲۲ فیصد. شنیده میشود که در پلان رشد اقتصادی و اجتماعی جمهوری دمو کراتیک افغانستان در سال ۱۳۶۰ توسعه زیاد سکتور دولتی و مختلط پیش بینی شده است لطفاً در این زمینه اندکی روشنی اندازید؟

درست است، قبل از همه در این زمینه استخراج ذغال، تولید انرژی برق، سمنت، محصولات کانیتری، پخته محلول، تکه باب و شکر با سرعت بیشتر افزایش خواهد یافت، ناکفته نباید گذاشت که حجم تولید محصولات چه در سکتور دولتی و چه در سکتور مختلط برای نخستین بار از حجم تولیدات موسسات سکتور خصوصی بیشتر بوده و ۱۷۵۱ فیصد مجموع تولیدات صنعتی کشور را تشکیل میدهد و هم چند پیش بینی گردیده است که احداث فارم های دولتی ادامه یابد.

در سال روان ازدید قابل ملاحظه موثر های بار بری به منظور تامین حمل و نقل اموال و قبل از همه مواد ارتزاقی و محرو قسات پیش بینی گردیده است، هم چنان حجم تجارت داخلی و خارجی سکتور دولتی افزایش خواهد یافت.

در این صورت فکر نمیکنید که انکشاف سریع سکتور دولتی سکتور های خصوصی را متضرر سازد؟

خلاف نظر شما نه تنها انکشاف سکتور دولتی منافسع سکتور خصوصی را صدمه نمیزند بلکه حکومت جمهوری دمو کراتیک افغانستان به انکشاف سکتور خصوصی مساعدت نیز خواهد نمود تا به این وسیله تولید محصولات ازدیاد حاصل نماید و کار برای مردم مهیا گردد و کلیه ذخایر مورد استفاده قرار گیرد، برای تأمین هرچه بهتر و بیشتر این

مامول حکومت جهت تقویه همکاری های لازم و تقویه سکتور خصوصی شورای مشورتی اقتصادی را که در آن نمایندگان سکتور خصوصی نیز شامل میباشند تاسیس نموده است.

با توجه به پایین بودن سطح سواد در کشور، عوامل فقر اقتصادی، عدم تامین شرایط صحی محیطی و ده ها پرابلم دیگر امراس ساری و غیر ساری در کشور ما موجب تلفات فراوان میگردد برای اینکه بتوان صحت را تعمیم بخشید و با الخصوص برای آینده اساسات طب و قایوی درروستا های کشور تطبیق گردد در مجموع پرابلم صحت چگونه میتواند حل گردد و چه طرح ها و پلانهای در این زمینه درست اجرا است.

بعد از پیروزی انقلاب نورو بخصوص مرحله نوین ان یک سلسله اقدامات به منظور بهبود وضع صحت عامه، توسعه خدمات طبی برای مردم، گسترش کمپهای طبی رایگان، تقویه طب قایوی، زمین نیز مندی های کشور از لحاظ تامین ادویه مورد عمل قرار گرفت، دولت جمهوری دمو کراتیک افغانستان توجه خاص به منظور از بین بردن امراس ساری مینول میدارد، کمک های طبی برای زنان با الخصوص هنگام ولادت توسعه خواهد یافت.

به این منظور در سال ۱۳۶۰ پیش بینی گردیده است که تعداد بستر در تمام شفا خانه های مرکز ولایات به اندازه ۴۱۹۹ در صد افزایش یابد، تعداد عمده مراکز صحی در جریان یکسال از یکصد و پنجاه و دو به دوصد و پنجاه و دو باب و تعداد مراکز فرعی از یکصد و چهار به دوصد و چهارده خواهد

رسید که به صورت عموم این مراکز صحی در روستا ها تاسیس خواهند شد در مورد تر بیه پرسونل طبی نیز اقدامات زیادی روی دست گرفته شده است، در طول یکسال تعداد دکتوران سی و یک فیصد و از نرس ها دو برابر افزایش خواهد یافت.

مصارف دولت در قسمت تهیه ادویه و مواد ارتزاقی برای مریضان ازدیاد یافته است.

لطفاً دنباله این گفت و شنود جالب و خواندنی را در شماره آینده بخوانید.

می پرسم: خوب برای سال نو چه تهیه دیده ای؟ با خنده ای سی و دو عدد دندان سالم و گرم خورده اش را به نمایش می گذارد و میگوید: یک دنیا مطلب در چند پرو گرام دیدنی و شنیدنی تلویزیونی و رادیویی و جوایز فراوان برای برندگان و باختگان و شوخی ها و بی مزه گی هایی که اگر ترا خنده ندهد اشک به چشمت خواهد آورد، و از این ما نند فراوان بخش های دیگر، و ...

میگویم دو تقاضا دارم، یکی اینکه در شب سال به هر یک از بیننده های پرو گرام های خود دو تابلت اسپرین و یک تا بلیت خواب آور مجانی توزیع کنی تا خواب آرام داشته باشند و دیگر اینکه از تلویزیون تقاضا میکنم به خاطر رضای خدا و آرا می مردم به افتخار سال نو ترا جایزه دهد. شوق آلود می پرسد:

نیک است، چه جایزه ای؟ میگویم، یکسال استراحت تمام و فارغ شدن از اجرای پروگرام رادیو تلویزیونی.

هر دو می خندیم و از هم خدا حفظی می کنیم.

در شماره آینده این سلسله شوخی ها با هنر مندان ادامه خواهد یافت. ناتمام

ذکیرہ کھڑاد

احمد اعجاز زلی

شریا

جان آقا الکوزی

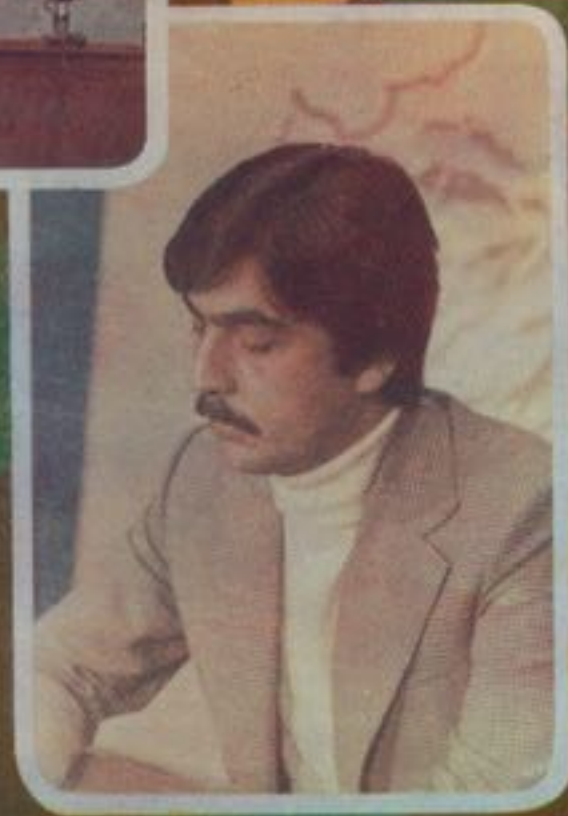
البوم گویندگان رادیو تلویزیون

نجیب شفقیار

حسین انوش

احمدشاه

زینب نقیسا

ماریاضار

انجیلاد یوس زن مبارز وقهرمان

زندگی و بیکار انجیلادیویس عضو کمیته مرکزی حزب کمونیست امریکا مبارزه بر حق است و به نفع ن هموار نمودن راه سعادت زحمتکشمان، رنجبران جوامع بشری بخاطر فردای مسعود و پیروزمندان تلاش است.

او در رأسی سازمانی قرار دارد که علیه را سیزم و اختناق میزمد. شبکه های این سازمان در ۴۰ ایالت امریکا فعال است.

انجیلاد یوس! راه تو پیروز و افتخار تو بزرگ است.

او همواره میگوید که من از واقعیت های تلخ و ناگوار جامعه امریکا بخصوص محله را یستی الفبای زندگی و مبارزه را آموخته ام چه دشوار است که انسانی را به جرم سیاه بودن تیر باران می کنند و چه مشکل است دیدن صحنه ای که انسان به جرم طبقه و قشر پائین جا معه تحقیر و اهانت شود. دیر یا زود حکم و جسدان انسان را به جستجوی راه نجات وا میدارد.

خواست انسانی جنایان عقب نشینی نمود و انجیلاد یوس را گردید.

آزادی انجیلاد یوس از زندان بلاخره مبدل به مسوولان نیرومند اعتراض و خشم خلقهای امریکا و جهان علیه سیاست استعماری فرامانرویان ایالات متحده گردید انجیلاد روز رهایی اش از زندان چنین گفت:

تا میلم وکلای مدافع، رفقا و همکارانم همه در خانه آفتاب نشسته بودیم آن لحظات پر از شادمانی برای همیشه در خاطرمان حک شده زیرا من میدانستم که چنانچه آن لحظات کوتاه و خفیه گرامی اند، راه مبارزه بیکار و جانبازی راه فراز و نشیب است که خطرات و دشواریها را با خود همراه دارد که به یقین مبارزه واقعی این راه است. هموار را طی می نماید.

انجیلاد یوس در محله تیمپیک رایستی، بر مینگام ایالت جنوبی امریکا در سال ۱۹۴۴ بدنیاء آمد. او از همان کودکی استعداد شگرفی از خود نشان داد و در سن پانزده سالگی موفق به دریافت بورسیه جا معه لیبرال ریما کاران گردید و به تحصیل خویش در یو نیورستی براند یسکی ادامه داد. بعد تر در یو نیورستی های فرا تکفورت و میا می در رشته های ادبیات، هنرهای زیبا فلسفه اقتصاد سیاسی تحصیل نموده است.

انجیلاد یوس با برگشت خویش به ایالات متحده امریکا به تدریس مضمون فلسفه در یو نیورستی کالیفورنیا پرداخت. درین جا از محبوبیت فراوان برخوردار بود برای او لین بار از تاریخ یو نیورستی های امریکا چنین شخصیت مبارز و انقلابی سیاه پوست ظاهرا گردید.

نام و شهرت زن جسور دختر قهرمان و پر آوازه خلق امریکا در سالهای ۱۹۷۰ سراسر کره زمین را فرا گرفت.

فریاد های «انجیلاد یوس باید آزاد گردد» همه روزه رساتر از حنجره ها طنین انداز بود و حتی این فریادها در سایر قاره ها نیز می پیچید.

در یکی از شبهای زمستان محافظ یکی از زندانهای شهر کالفورنیا بقتل میرسد و به جرم قتل آن سه نفر سیاه پوست انجیلاد یوس می گردد بعد از این سه نفر بنام برادران هم رنجبران شهرت می یابند.

بعد از یک گروه از جوانان سیاه پوست از جان گذشته دو تن از قنات را اسیر گرفته و اعلان نمودند که حکمه باید حکم بی گناهی این سه تن را که واقعیت مسلم است صادر کند.

بعد از زود خوردن های خونین یکی از جوانان سیاه پوست واقعه ای بقتل می رسند انجیلاد یوس زن مبارز و قهرمان خلق امریکا گرچه در مسافرت بود مگر به جرم دست داشتن در حوادث قتل و سوء قصد متهم دانسته شد.

او که راه مبارزه بخاطر انسانیتهای محروم، ستمدیده و تحقیر شده جا معه بر زرق و برق امریکا زایل گردیده است میگوید: راه ما راه واقعیت و سعادت انسانیتهاست او همه عمر تحت تعقیب پولیس قرار داشته ۲۱ ماه شکنجه های زندان و دخمه های هولناک را متحمل شده است. جریش فقط داشتن وجدان پاکیزه، احساس بشر دوستی و عدالت پسندی است. او کسه قلبش بخاطر آسایش انسانها می تپد میگوید این طریقه را برگزیده ام زیرا من انسانم و کمونیست، قانون شکنان و پولیس در برابر

مبارزه بخاطر حقوق مشروع زنان

وسيعی در عرصه بين المللی داشته است .
فکتور تعیین کننده در تو حید و تشکل صفوف زنان تدویر سیمینار بین المللی در سال ۱۹۷۵ منعقد مقرر سازمان ملل متحد تحت شعار (صفوف فشرده زنان در مبارزه بخاطر صلح) و در سال ۱۹۷۶ در و یاسا زنان در مبارزه ((بخاطر خلع سلاح)) محسوب می گردد .

سازمانهای ملی عضو فدراسیون با سازمان دادن مارش ها تظاهرات اعزام نمایندگان به پارلمان ها و مقامات دولت های کشور های مختلف و در خواست متوقف ساختن تولید سلاح ذروی و نیو ترونی را نمودند .

فرستادگان فد را سیون در گردهم آیی بین المللی سال ۱۹۷۸ در امستردام شرکت ورزیده و فریاد میلیون ها زن و میلیون ها مادر را مبنی بر منع تولید بمب های نیو ترونی به گوش جها نیسان رسانیدند .

به ابتکار فد راسیون سیمینارها و ملاقاتهای متعدد زنان قاره اروپا در ارتباط با مسایل خلع سلاح و منع تولید سلاح نیو ترو نیک دایر گردیده است (کو پنیا گن ۱۹۷۹ و در سال ۱۹۸۰) ضمن اشتراك در اجلاس ویژه اسامبله سازمان ملل رئیس هیات نمایندگی فدراسیون د مو کراتیک بین المللی زنان والتینا تریشکوا ۱ و لین زن فضا نورد جهان از عقب تر بیون با قاطعیت اراده توده های میلیونی زن را در مبارزه بخاطر خلع سلاح به دنیا اعلام داشت .

در سال ۱۹۷۹ کنفرانس جها نی تحت عنوان ((بخاطر آینده تابناک و سعادت مند همه کودکان سیاره ما)) به ابتکار فد راسیون انعقاد یافت . اقدامات پیشمار و متعدد فدراسیون طی سالهای اخیر در واقع به تدارکات جهت برگزاری کنفرانس سازمان ملل جهت جمع بندی نتایج تدابیر اتخاذ شده نیمه اول دهه زن منعقد گردید .

برگزاری سال جهانی زن و اعلان دهه ملل متحد برای زنان بمثا به مرحله کیفی نوینی در تکامل جنبش دمو کراتیک بین المللی زنان بشمار میرود . در طول تاریخ ۳۵ ساله مبارزات و پیکار عادلانه خویش فدراسیون دموکراتیک بین المللی زنان ۷ کنگرس تدویر نموده و بقیه درص ۵۳

کانگریت درجهت تجهیز و جلب پشتیبانی حلقه های اجتماعی طرح ریزی میکند .

در طول حیات پر تپش خویش فدراسیون د مو کراتیک بین المللی زنان توانسته است توده های میلیونی زن را صرف نظر از وابستگی های نژادی ، لسانی ، ملیت ، عقاید مذهبی و سیاسی در صفوف خویش بسیج سازد و در وجود آنان ایمان به فردای صلح آمیز و عادلانه را ایجاد نموده و زنان را کمک نمود تا جای خویش را در جامعه دریافته و موقف خود را در جامعه در جنبش خلقها بخاطر صلح دموکراسی و ترقی اجتماعی باز یابند . فدراسیون د مو کراتیک بین المللی زنان مبارزه بخاطر دفاع از صلح را بمثابه یکی از اهداف عمده خویش شمرده و بطور خستگی ناپذیر علیه مسابقات تسلیحاتی بی امان رزمیده است . فد راسیون در سازمان دادن کمپاین های وسیع بمنظور دفاع از صلح سهم فعال داشته و یکی از مبتکران تدابیر اولین کنگرس هوا داران صلح در سال ۱۹۴۹ بحساب می رود و همواره درین جنبش بطور فعالانه شرکت ورزیده است . به منظور تو حید و تشکل هر چه بیشتر توده های وسیع زنان در مبارزه بخاطر جلو گیری از بروز جنگ اتمی نه تنها فدراسیون در جنبش خلقها شرکت می نماید بلکه بطور اکتیف در جهت دفاع از صلح و خلع سلاح بینش نهادات خلاقانه و ابتکارات ارزشمند ارائه نموده که همه این اقدامات انعکاسات

جنبش انتی فاشیستی سازمان خاوران و بیوه های قربانیان جنگ امپریالیستی کسانیکه دوستان ، نزدیکان و عزیزان خویش را از دست داده و هستی های ملی شان با پاشنه های جلا دان هتلری لگدمال گردیده بود شرکت ورزیده بودند . اشتراك کنندگان کنگرس در برابر بشریت تعهد سپردند که بخاطر تحکیم صلح پشتیبانانی از جنبش رهایی بخش خلقها و تامین حقوق مساوی برای زنان و سعادت نسل های فردا به پیکار ادامه دار و خستگی ناپذیر دست زنند و از همه زنان جهان دعوت بعمل آورند تا جهت تحقق آرمان مقدس بسیج شوند و در آخرین جلسه کنگرس ایجاد يك سازمان طراز نوین ، فدراسیون د مو کراتیک بین المللی زنان اعلام گردید . مصوبات کنگرس پاریس اصول اساسی فعالیت های فدراسیون را تشکیل می دهد . فدراسیون که به ابتکار سازمان های مترقی زنان کشور های مختلف ایجاد شده بود به اثبات رسانید که مبارزه بخاطر تحکیم مواضع صلح آزادی ، دموکراسی و استقلال ملی با پیکار بخاطر حل پروبلم های اجتماعی زنان بیونند ناگسستگی دارد .

از همان بدو تاسیس فدراسیون بطور دوامدار نه تنها بخاطر تامین حقوق مساوی برای زنان مبارزه می نماید بلکه بعد از تحلیل عمیق از وضع زنان و شرایط مشخص هر کشور پروگرام های عملی و

فدراسیون د مو کراتیک بین المللی زنان عالیترین و وسیع ترین فورم تو حید و تشکل زنان در مبارزه بخاطر دفاع از حقوق زنان ، سعادت کودکان و استحکام مواضع صلح در گیتی است .

فدراسیون د مو کراتیک بین المللی زنان سی و مین جشنواره سالروز تاسیس خود را در شرایطی پر گزار نمود که نتایج اقدامات و تدابیر نیمه اول دهه زن جمع بندی گردید . این موضوع اهمیتش یکبار دیگر از جهت با اهمیت تر می گردد که سال جهانی زن به ابتکار فد راسیون از طرف سازمان ملل برگزار شد و نقش فد راسیون و سازمان های ملی زنان کشور های مختلف عضو فدراسیون ، در تحقق اهداف دهه زن خیلی ارزنده بوده است . اگر تاریخ مبارزات فد راسیون را ورق زیم یکبار دیگر معتقد خواهیم شد که همه فعالیت ها و عملکرد این سازمان در جهت دفاع از منافع زنان و کودکان و تامین آینده صلح آمیز برای آنان بوده است .

بتاریخ اول دسمبر ۱۹۴۵-۸۰۰ نماینده از ۴۱ کشور و قاره های مختلف در پاریس جمع شده اولین کنگرس جهانی زنان تدویر گردید .

شرکت کنندگان گردهم آیی با شکوه ، عمدتاً از سازمانهای نمایندگی می کردند که در آتش شعله جنگ در مبارزه علیه فاشیسم هتلری بوجود آمده بودند . در بین آنان چهره های برجسته

(کاوون تو فانی)

غوئی ...!

بیا دگلونو به بنا خو نو کسی زکیری غوئی
 خاندی، مستی کوی، نسیم لو پیری غوئی
 د سولنو بوی بی د سازه زمی خمار ماتوی
 دتولو غرونه نرویی، داجی خند پیری غوئی
 شوخ پیغلتوب بی ماتو زروییوند ور کوی
 سینکیولنچوکی شوخی کوی، بخیری غوئی
 دهد شکن بنایست بی زپرنه لیوتوب ته بولی
 نسیمهده بی نخنوه چی ر سوا کیری غوئی
 رنگینی او بنکی می به ستر گوکی غوئی غوئی شی
 چی دبهارشنه او بنسون ته هو سیری غوئی
 ملگرو نور می نو مدام به سره سنکرگی کوری
 چی دسینی به سپیره دبنته می غور پیری غوئی

بهار

تاظر شگفت شمع دگر سر بیرون نگر

در غم ز تیره بختر پر دلانه در بهار

بر اختیار چشم ترا بهوش می برد

محتاج نیست خواب به افسانه در بهار

چو زنه ما ...

یا جوانه با نوید زندگی

راست

بهار

رزق تار را بر باس مهربان
 ساقه با پر از جوانه می شود
 هر جوانه شکوفه می کند
 شاخه چلچراغ می شود
 هر درخت پر شکوفه باغ ...

شکوفه رنگین

چون اشک دانه، دانه به هر سوی ز آسمان
 سیمین ستا رگن شب افروز ریختند
 مرغان شب چو راهز نمان از هراس صبح
 از واژگون حصار سیا هسی گریختند

در باغ زر نگار افق نسترزد مید
 وز گوشه های دور و ز بدن گرفت باد
 پیچید در فضای پر از عطسرونیه رنگ
 کلبا نک عاشقانه مر غسان با مداد

باز ای با شکوفه و با نوسختند گل
 ای صبح من سینه من نو بهار من
 ای پر تو طلایی خور شمس آرزو
 وی چلچراغ رو شن شبهای نار من

باز آ که من بیای تو افسانه نم از نشاط
 یک بوستان شکوفه اشعار خویش را
 برگرد ای فرشته که تا ریزمت بیا
 گل های نو شکفته بسدا در خویش را

(زېږه سوانده)

برک هر نښین ز مضمون من است

مصرع من قطره خون من است

در خسار گلونه

خو مره بنایسته دی ستاد حسن د بهار گلونه
 بجوی زره کسی می د مینی د گلزار گلونه
 دسرلی راشی بیر ته لار سی د گلونو سره
 و کوری ستاد سیکلی مخ چه به هر وار گلونه
 بری اوسیره جسی خوبان دی له نظره نه کری
 ښکلی ښکار پری ستا د زلفو دهر تار گلونه
 ستا دور تلو زیری بری کری زهر مود نسیم
 خاوندی به مینه جی باغو کی هر سهار گلونه
 برده جی گران ، زه بری نوی کر مه داوښکوشیم
 جی لاسی ښکلی ستا د غاړی ددی ما ر گلونه
 دنورو گلو ننداری را ته ښکته ښکار پری
 هاچی لیدلی ستا دمخ او د ر خسار گلو نه
 جی به خوانی ز ما خزان د جسر تونو راغی
 مراوی ز ما شول د ز وندون د لاله زار گلونه
 او ښکی می نوی شوی د زوندون دامینو نو باغ کی
 و به و پری د (زېږه سوانده) دانظار گلو نه

غرورد هقان

نو دانی کیستم من ؟ کیستم

یا نسیم ؟ یا موج ؟ یا طوفان ؟
 منم آتش .
 منم آتش که سوزن گرم
 به سوز آید زمین سرد و
 بیجد در خودش
 جو مار زخمی جان .

دروید پیلان

پنخل شنه بو
که با د تپله

بیاورد پیلان رله

شب

تمام تن خوشتر
سپرده ښناک

دروید پیلان

که د ښه تبت غار

پاډل مانه

د ښه دین تر ز روزا

لغات خوشتر

بخار ښه شینه

و یا : آن موج خشم آکین در پالم
 که از قهر دعاغ نازک اما
 زور مند و بر توانایم .
 شود هر ساحل آرام و بی بیان

منم آنکس ...
 منم آنکس که بی وهم و هراس
 از سخنی دو زان ...
 شکافتم قلب سنگ سخت و آرام
 از دل بر کین و سنگینش
 با نوای بر طنینم آشنا گشته
 است :

نه ، من آتش نیم .
 آن موج خشم آکین دریانستم

کیستم من ؟ کیستم من ؟
آتش ؟ یا موج یا طوفان ؟

منم د هقان .
 منم خرم کن ، د نیای غروزان
 منم آن بزرگوار ، هموزم کاریگر
 منم سازنده دو زان
 که زین د نیای و پراغه
 برآرم گلشن و بیستان .

منم آنکس ...
 منم آنکس که در راه همیشه
 نابناکی ها ،
 که در طرف ز های از غم دوران
 متین و استوار و محکم و مغرور
 روانم باتن و جان .

نازیهایی

از هفت اقلیم

ترجمه از: حیدر پور
از منافع خارجی

خطر پرندگان

در میدانهای هوایی

در سال ۱۹۱۲ در ایالت کالیفرنیا برای اولین بار در تاریخ فضا نوردی، یک طیاره امریکایی با عقاب تصادم نمود که در نتیجه پیلوت و پرند هر دو جان خود را از دست دادند و طیاره نیز منهدم گردید.

با گذشت زمان، اینگونه حوادث ناگوار بدفعات رخداد و تصادم طیاره با خیل پرندگان گان باعث خسارات مالی

و جانی برای بشر بردید و نیز تعداد زیاد پرندگان از قبیل مرغابی دریا نسی عقاب پها زا غما و غیره جان خود را از دست دادند.

تنها در سال ۱۹۷۸ بیش از هفتصد و هشتاد و هشت تصادم بین طیاره و پرندگان در ایالت متحده امریکا بوقوع

مگر نصب این وسایل اضافی بوزن طیاره افزوده و از سرعت آن کاست که این راه حسل را مناسب ندانستند.

دا نشمندان بکمک علمای برنده شناسی در صدد شدند تا راه دو چاره ای برای جلوگیری از تصادم پرندگان با طیاره را دریابند و در نتیجه معالجات آنها شاخه برنده شناسی کیهانی را بوجود آورد.

آرا و نظریه این دانشمندان تمام پرندگان گان خطراتی را برای طیاره ها بازمی آورند از جمله ۷۶۰ نوع پرند، حدود ده نوع آن برای طیاره قابل تشویش اند. پروازهای بلند تر از ۱۰۰۰ متر در روزهای زمستان کاملاً از خطر تصادم پرندگان مصون میباشند تصادمات طیاره با پرندگان گان معمولاً در فصل های مهاجرت آنها یعنی در خزان

و بهار که تعداد پرندگان اضافه میگردند بیشتر رخ میدهد زیرا در آن شصت فیصد تصادمات پرندگان با طیاره در نزدیکی میدانهای هوایی است. در آن ای فرود آمدن و پرواز، که سرعت طیاره ۳۰۰-۴۰۰ کیلومتر فی ساعت میباشد بوقوع می پیوندد.

بعقیده محققین، شاید پرندگان گان با اشتیاق فراوان بطرف میدانهای هوایی سرازیر شوند، زیرا میدانهای هوایی محیطی محافظه شده و معمولاً مغز از حشرات مانعند گرمی، بلخ، چرچرک، پروانه ها و غیره که خوراک مناسب برای عموم پرندگان گان میباشد.

پرندگان گان بیصبرانه انتظار

ولی خود شبختانه تمام ایمن برخورد ها حوادث شومی را بساز نمی آورند، اگر چه در اکثر حالات ما شین و یا دیگر قسمت های طیاره متضرر میگردند. طیاره ها، طیاره های جدید ترا ابتدا عیانصب و سایل فیبر کنند و پرندگان گان ساختند.

رسیدن طیاره را مینمایند تا باز رسیدن طیاره بتوانند از حشرات تیکه در اثر برخورد با شیشه ها و پروانه طیاره بجا میمانند تغذیه کنند. بعضی پرندگان دیگر خصوصاً زاغها، در حالیکه دانها را مغز و یا توت استخوان را به غارت گرفته با لای خط پرواز بسه پرواز در آمده و از ارتفاعات بلند چهاز مغز و یا توت استخوان را بسر وی سطح کانگریتی میدان پرواز مینمایند تا بشکنند، پوست و بقایای این اشیا نیز خطراتی را برای طیاره ها ایجاد میسازد. میدانهای هوایی تنها محل وسیع و مساعسد غذائی برای پرندگان گان میباشد، بلکه گوشه و بیشه های میدان، تر میتل وانکر های میدان هوایی باوجود بیشتر - قشای تخنیک و فعالیت مهاجرتین میدان، محیط مناسبی برای لانه سازی و تخم گذاری پرندگان میباشد.

قرار گزارش یکی از روزنامه ها در بعضی از میدانهای هوایی کانادا برای جلوگیری از هجوم کبوتران در نزدیکی های خط پرواز از بازها استفاده میگردند در ابتدا همین که کبوتران بازها را میدیدند فرار میکردند، اما بعد ها که فهمیدند بازها اسیر شده و بی ضرر زانند کبوترها در اطراف و نواحی بازها پرواز میکردند. بعد ها محققین میدانهای هوایی مستقیم و شدیدی تری دست زدند و آنها درختان اطراف میدان را که محل بود با ش پرندگان گان بود قطع کرده و آشیانه های آنها را ویران کردند، لیکن این عمل آنها نیز به ناکامی انجامید، زیرا پرندگان گان تیکه آشیانه های خود را زدست داده بودند، سرگردان در فضای میدان هوایی پرواز میکردند و مشغول ساختن آشیانه های جدید برای خسود بودند.

چندین شکارچی استخدام بقیه در صفحه ۵۲ ژوئنون

دقوله چه وایی د ۱۸۲۰م کال په شاوخوا کی دانگلستان دیور کښار بیخی د (بریتو رانو ښار) په نامه یا دیدی ، ځکه په دی ښار کی دځوانو نارینه و نړدی په سلو کی ۹۰ اوږده او پلن بریتونه در لوده . تردی وروسته بریتو نو داسی محبوبیت و گا ته چی حتی په اروپا کی به ټولو آمرانو اورئیسانو او دولتی مشرانو بریتو نه درلوده ، هغه هم پلن او مشخص بریتونه . د ډیرو ښو او ښایسته ښکلیدو بریتو مسابقه په ۱۹۰۱م کال دلومړی ځل لپاره دامریکا دبو ستون په ښار کی جوړه شوه . دا ډیره په ژبه پوری مسابقه وه چی زیاتره دامریکا اودنړی دځینو نورو هیوادو بریتو- رانو هم اشتراک یکی کړی و . په دی مسابقه کی ننداره کونکو ډیرهجان ناکه بیرونکی بریتونه او قواری ولید لی . په دی مسابقه کی دامریکا ۴۰ زرو نامتو بریتو رانو گټون کړی و او دډیرو ښایسته او لویو بریتو خاوند ته لس زره ډالره جایزه ور کړل شوه ، دا سپری جیمز پرایتون امریکا یی و چی ښکلسی قیافه یی در لوده او هر بریت یی دیرش سانتی اوږد او پنځه سانتی پلن و .

دبریتو بله مسابقه په ۱۹۱۳م کال یعنی تر لومړی عمو می جکړی یو کال دمخه په پاریس کی وشوه . دا مسابقه د ډیرو اوږدو ، پلنو او تیره بریتو دانتخا بو لو دپاره جوړه شوی وه او په نتیجه کی یوه هندی جایزه وگټله ، دنوموړی هندی دبریتو اوږدوالی ۶۲ سانتی متره و .

داهم په نوسمه پږی کسردآ سیا یی خلکو د او یوه جرتو

کول او تاوول ، وایی چی دروم امپرا طور او کتاو یوس داسی پلن اوږده نامتو بریتو نه درلوده چی ترغوږو پوری یی رسیدل او هره ورځ سهار به دده مخصوص سلمانی هغه دنیم ساعت دپاره ور جوړول . ارو پا ئیانو داوه لسمی پږی تر نیمایی پوری څه ناڅه ډیره او بریتونه دواړه کوچنی او لنډو لمر په انگلستان کی ترکر مول وروسته او خاصتاً دانگلستان د ملکی «آن» د حکمروایی په وخت کی انگریزا نو ډیره چته خریل او لږو ډیردبریتو پرېښودل رواج شوه . چی کرازکرار دبریتو پرېښوولو مو ډوله ارو پا ونیول . په دی وخت کی پلن (مساوی) بریتو نه او مثلثی بریتونه ډیر مروج وه . د تاریخ لیکو نکو

دمقدو نی سکندر پلار فیلیپ امر کړی و چی دلنکر مشران یا په اصطلاح قوما ندا نان دی پلن او اوږده بریتونه پریردی . دده امر ټولو ومانه او سر لښکر یانو ټولو پلن او تور تیره بریتونه در لودل . مگر ډیری به یی هره ورځ پاکسی پاکسی خریلی ، البته د ډیری خریل داوسنی زمانی د ماشین چر و په ذریعه نه ، بلکه هغه وخت دمخصوص- صو قیچی گانو یواسطه به ډیری ویښتان په بیخ کی وهل کیدل . او دمقدو نی سکندر سر لښکر یانو به هم همیشه قیچی اوموی چینک دخان سره گرزاهه او تل به یی بریتونه آرایش کول .

دهغه وخت څخه دنړی خلکو مقدو نیانو ته (پلن بریتو) ویل . تر دی وروسته د ډیری دخریلو دپاره نسبتاً مدرن وسایل پیدا شوه چی رومیانو او آسیا یانو به دخپلو ډیرو دخریلو د پاره د هغو وسایلو څخه کار اخیستی . مگر بریتو نه به یی پرېښودل . ځینو به لا خپل بریتونه په مخصوصو تیلو غوړول اوخاص آرایش به یی به کاوه مگر په پخوا نیو زمانو کی بریتو نه یوازی په یوه محدود شکل او متحد المال فورم سره پرېښوول کیده . یعنی پلن ، گن او اوږد ده چی ځینو پیسه دارانو به خپل بریتو نه تاوول او په مخصوصو تیلو به یی غوړول .

رومی آمرانو او رئیسانو به په لویو مجلسو کی دخپلو لویو بریتونو دتاوو لود پاره مزدوران استخدامول او هغوی به ددوی بریتونه آرایش

دعلی محمد (رسولی) لیکنه او غیره

کله

رواچ

کسره پي

دوه زره او پنځه سوه کاله پخوا دلومړی ځل لپاره مقدو نیا نو بریتونه پرېښوول ، دوی به زیاتره ډیره یا که خریل مگر یوازی به یی بریتونه لو یول او اوږده اوږد ده بریتونه به یی در لودل مگر تردی دمخه یوازی به نارینه و ډیری او بریتونه یا دواړه پرېښوول او یابه یی دواړه خریل .

داهم دمارویی اوروهمانی بریتودوی نمونی

ملالی زیرنتون شتافت و از اولین ولادت او لین طفل سال نوگزارشی تهیه نموده است که اینک شما خوانندگان عزیز مجله را در جریان آن می گذاریم .

اولین طفل سال نو د خترك قشنگی است بنام (پلو شه) که در ساعت دوازده و پانزده دقیقه شب نوروز یا نخستین ساعات شروع سال نو در ملالی زیرنتون چشم به جهان گشود . مادرش کریمه خانم شاه محمد سرباز مطبوعه وزارت دفاع ملی بوده هـژده سال دارد و اولین بار است که طفل بدنیا می آورد . بعد از اینکه سال نو و طفل نورا برایش تبریک گفته و مقدمش را آغاز نیک و زندگی مسعود می خوانم ازش چنین می پرسم :

مادر بخاطر فرزندش فکر میکند .

دل انگیز بهار آغاز می یابدمقدمش را گرامی می دارند و هر آن کار و عملی را که در نخستین لحظات

... و او برای او لین بار چشم به جهان گشود .

راپور : از سیما (احمدی)

سال نو سال دختر است !!

درین روزها که تقویم سال یکبار دیگر ورق خورد ، و سال نوی به پیشواز ما آمد . مردم سال نورا از زمانه های قدیم تا امروز بابرگزاری عنعنات بخصوص تجلیل نموده ، نخستین روز ماه حمل یا اول سال رابه عنوان نوروز و سال نو جشن می گیرند . این رسم و رواج ها به مرور زمان به تغییرات و تحولات زیاد مواجه شده است و آنچه

امروز مردمان وطن ما در روزهای اول سال انجام می دهند رسومی اند که از نیاکان پر افتخار ما به میراث مانده است . شب نو روز درواقع خط فاصل بین سال گذشته و سال آینده است که باگذشتن ازین خط یکسال را پشت سر گذاشته و وارد سال جدید می شویم سال نو که باطراوت و شادابی و خیزش و پوییش بالتدگی و سازندگی فصل

مادر در نخستین روز های بعد از تولد نوزاد

یا خیر ؟
- من یکسال میشود که عروسی کرده ام و این اولین طفل من است که به دنیا می آید .
- چه فکر می کنید آیا خوش داشتید طفل تان دختر باشد یا پسر ؟
- والله راست بگویم هیچ تفاوتی ندارد . مخصوصا در عصر حاضر نمی توان بین دختر و پسر فرقی گذاشت زیرا دیگر تبعیض میان جنس زن و مرد از بین رفته است

بقیه در صفحه ۶۲

وساعات و ایام آن آغاز کنند و هر واقعه و رویدادی که در اولین دقیق و نخستین ساعات سال نو بوقوع پیوندد آنرا فال نیک می گیرند و علامه سعادت و خوشبختی و خجسته و مبارک می پندارند بناء نوزادی که در نخستین ساعات سال بدنیا می آید بنام طفل سال مسمی گردیده و می گویند صاحب بخت و طالع مسعود و خجسته است و امسال نیز راپور تر مجله ژوندون باتابش او لین اشعه خورشید قشنگ و پرب فیض صبح بهاری بسوی

... و برای او لین بار صدایش را بلند کرد .

بحث روانشناسی

نویسندگان :

۱- کالون س. هال

۲- کار نر لنیزی

ترجمه و نگارش :

پوهاند . م. فاضل

شخصیت چیست؟

بعضی از کلمات در هر زبانی نیکه باشد برای کافه مردم دارای معانی فریبنده و مقبول می باشد که شخصیت یکی از آن کلمات است . اگر چه این کلمه به معانی متنوع و مختلف بکار برده شده است ، مگر عده کثیر ازین معانی مشهور در تحت دو عنوان و طبقه می تواند خلاصه شود :

۱- نخستین مورد استعمال این اصطلاح شخصیت مساوی بمهارت اجتماعی یا زرنگی اجتماعی است . شخصیت یک فرد توسط مؤثریت و نفوذ آن در برابر عکس العمل های مثبت و فعالیت های مناسب و مطلوب شخص در تحت شرایط و مقتضیات مختلف آزمایش و امتحان میشود . بر اساس این مفهوم و معنی شخصیت ، مکاتب و مدارس شخصیت های بارز ، متنقد و سحر انگیزی را بجامعه تقدیم می کنند . در همانک انکشاف یافته دو شیزگان برای تربیت شخصیت خود ها بگرفتن کورس های لازم اقدام می ورزند . خاصتا کورسهای روان شناسی اجتماعی و رشد شخصیت را به این منظور تعقیب می نمایند . بعین شکل معلمی که بحل مشکلات شاگردان اهتمام می ورزد چنان می پندارد که گوئی آن شاگردیکه مشکل دارد بقدر کافی صاحب مهارت اجتماعی نیست و روابط مطلوب و قایل اطمینان بارفقا ، هم صنفان ، معلمان و اعضای خانواده خود ندارد .

۲- در مورد دوم تطبیق اصطلاح شخصیت چنان پنداشته می شود که شخصیت یک فرد جبلی و ذاتی است مسا له جبلیت شخصیت بسیار ظاهر و آشکار است ، یا قدرت نفوذ و تأثیر کردن او بر دیگران ذاتی بوده و بسیار بر جسته و نمایان می باشد . شاید

بصورت فرضی یک حصه مهم و بارزی از جمیع تأثیرات و نفوذی است که بر دیگران بجا گذاشته و می گذارد و شخصیت وی توسط آن صفت می تواند تشخیص و تمیز و حتی نام گذاری شود .

چنینکه اختلاف در بکار بردن کلمه شخصیت بصورت عادی باشد شاید قابل اعتنا بنظر آید ، ممکن است این کلمه بنا بر تنوع معانی با معنی که روان شناسی از آن اصطلاح اراده کرده است در نظر شخص مبهم آید . آلپورت در سال (۱۹۳۷) بر اساس سروی و تبعات جامع خود از لابلای نوشته ها و یادداشت های که در باره شخصیت

گرد آورده شده است تقریبا پنجاه تعریف شخصیت را پیدا کرد که بیک تعداد دسته ها و طبقات واضح تقسیم شده اند . درین جا ما احتیاج داریم تا بچندی ازین تعاریفات شخصیت توجه و علاقه خود را معطوف داریم .

نگاه خاموش

بلبل آن مرغك عاشق پیشه
بود دیشب بگلستان بیدار
به امید یکه در هنگام سحر
خنده غنچه به بیند یکبار
باغ در خواب فرو رفته یا نسیم
عطر گل های چمن می دزدیدند
شاخ شمشاد بس دست شانه
مشك از زلف سمن می دزدیدند
چهره شسته مهتاب بهسار
بسوی خواب آور گل های سحر
نغمه بلبل و خاموشی باغ
دل ز دلخانه برد هوش از سر
اندر آن لحظه که از جیب شفق
چرخ میریخت بهر سو کافور
برگ برگ چمن از شبنم صبح
داشت پیرایه ز پیا از نسور
آمد از جانب گلزار نسیم
تاسرا برده دیوانه گل
خواند در گوش وی آن قصه که او
رفت در خواب ز افسانه گل
لیک آسودگی و خواب کسی
بسه دبستان محبت نه شنید ،
غنچه افکنده نگاه خاموشی
جانب عاشق غافل ، خندید !!

بسی مهم است که از بن و بدو امر بین آنچه را که آلپورت آنهارا وابسته بدسته تعاریفات اجتماعی میداند و آنچه را که وابسته بدسته مسایل و تعاریفات جسمی و فزیکتی تصور می کند از هم فرق و تمیز نماید . آنچه را که تعاریفات بیالوژیکی ارا نه میدارد بسیار زیاد با ((ارزش انگیزش اجتماعی)) فرد نزدیک است این ها همانا عکس العمل افراد در برابر موضوع یا شخصی است که شخصیت او را تعریف می کند . شاید یکی چنان ادعا نماید که شخصی دارای هیچ نوع شخصیتی نمی باشد اما این حکم نظر به پاسخ ها و عکس العمل های دیگران صا در می شود .

چنانکه آلپورت بشدت تمام به تطبیق آنچه که شخصیت تنها و وابسته و متکی به ((پاسخ و عکس العمل دیگران بسا شد)) اعتراض می کند و چنان پیشنها د و تجویز می نماید که یک تعریف بیولوژیکی که ریشه های شخصیت را به استواری کامل در خواص و صفات یا مزایا و کیفیات شخص غرس نموده و بر قرار و استوار می سازد بسیار زیاد مرجع است . که دارای یک پهلوی عضوی و همچنان بر حسب آخرین تعریف شخصیت جهت ادراکی می باشد و شاید این تعریف با مزایا و صفات بخصوص یک فرد مستعد و تعریف و اندازه گیری که آفاقی و مشخص است پیوند و از تباطی حاصل میدارد .

نوع مهم دیگر تعریف شخصیت همانا خریطه فرسوده ایست که هر چه را بیا بید دران بیندازد یا چون بس و سر ویسی است که هر نوع اشیا و اشخاص دران حمل و نقل میشود . این تعریف خصو صیات شخصیت را از خورد تا کلان یک بیک می شمرد . اصطلاح شخصیت درین جا برای آن بکار برده شده است تا شامل هر چیز از جزئی تا کلی و جمیع خصو صیات و صفات شخص باشد و عالم شخصیت بتر تیب مفاهیمی را فهرست می نماید که او تصور می کند که آن ها برای تعریف شخصیت فرد اهمیت اولی و بنیادی دارند و تجویز می نماید که شخص

بقیه در صفحه ۵۷

«مشبیه هستی ان بی بر دم» درست مانند
ظرفه ای از زندگی که : از هیچ سر چشمه
گرفته است. با چشمان باز ، در ظلمت و ابهامی
مطلق دراز کشیده بودم . ناگهان در دل ظلمت
و تاریکی جرقه ای از اطمینان و آگاهی درخشیدن
گرفت. توانجا بودی، تو وجود داشتی .
در زمانه ای ماکه انسان بسیاری از دشواری
ها و ناهمواری هارا از سر راه خود برداشته است
و همچنان به سوی تکامل می پوید باز هم چهره
زمین به گفته ای از شفیع کدکنی چرکین است
بسیاری از درد هایی وجود دارد که درمان نشده
باید همچنان به پیکار و مبارزه ادامه داد .
داد را بنیاد نهاد و سلطه ای اهریمنی بیدادگران
پایان داد . باری در زمانه ای چنین در روزگارانی
از قماش این نه دیگر خواننده مجبور است

سرنوشت اوست می ترسد که قبل از زاده شدن
بمیرد این حس همیشه او را می آزارد خسته
و خورده می کند . گاهی دلش می خواهد که
یگانه حاصل زندگی اش به دنیا بیاید گاهی
نمی خواهد این آرزو تحقق یابد وقتی می بیند که
همه ی زشتی ها و ناروایی های جهان بر طرف
شده است هنوز گروهی خودخواه و افزون طلب
و اقلیت ناچیز بر گروهی انبوه از انسان های
زحمتکش بیداد روا می دارند . در هر گوشه
از جهان آتش جنگ می افروزند ، سیاهی و تاریکی
می آفرینند . «اوربانا» احساس همه ی زنان زمانه
خود را باز تاب می دهد او وزن های دیگر دل
شان می خواهد که فرزندی داشته باشند . اما
می ترسد از سرنوشت کودکان شان که به کجا
خواهد کشید . ازینرو گاهی آرزو می کند که ای
تاس بر تعداد انسان های گرسنه ، مفلوک و
جنگ زده افزوده نشود .

«دلبره ی من از توست» از تویی که تقدیر
حیثیت را از هیچ ربود و به جدار شکم من
چسباند. من هرگز آمادگی پذیرایی ات ندانسته
ام هر چند که سال ها انتظار را کشیده ام .
لیکن همیشه این سوال وحشت انگیز برایم
مطرح بوده که شاید دوست نداشته باشی

بمیرد ؟ از خیانت ها و اوجانت هارنج ببرد ؟
یا بر اثر بیماری ها و جنگ ها بمیرد ؟
ایشان مایوس اند از اینکه ممکن است . نتوانند
جای گرمی و یالقمه ی نابی برای فرزندانشان
فراهم آورند و با آنکه فرزند شان از وفاداری
و احترام برخوردار باشند و با آنکه عمرشان
انقدر طولانی گردد که بتوانند بیماری ها و
جنگ هارا نابود سازند . شاید هم حق داشته
باشند شاید هم نه . اما یائستگی بهتر است
از هستی توام با درد ورنج ؟ من از لحظاتی
که به خاطر تمام شکست ها و درد ها و نا امیدی
ها ایم اشک می ریزم ، با قاطعیت می گویم
که درد کشیدن بهتر است از نیستی و هیچ
بودن و اگر این طرز فکر را درباره ی زندگی
و یا در یاری معنای تولد یافتن بنا نهادن بیاچه
نمایم با قاطعیت می گویم که دنیا آمدن بهتر
است از هر گز به دنیا نیامدن .

«اوربانا» سرانجام این منطقی را می پذیرد که
اگر جهان مایه از تکیت ، بدبختی ، تیرگی و اندوه
است باید کودک زاده شود بیاید وقتی بزرگ
به یاری خود بر ضد همه ی کاستی و ناراستی ها ،
زشتی ها مبارزه کند . «اوربانا» مانند همه ی
مادران دیگر می خواهد سیمای کودک خود ،

نامه به کودکی که هرگز زاده نشد

۲۰ مانی

هر کتابی را که ارزش خواندن ندارد بجا نماند
نویسنده حق دارد آنچه می نویسد می باشد
در تاریکی و یا گریه ای در تاریکی . نویسنده
در عصر باروت و دود ، انفجار و صاعقه پیکار
حق با باطل نمی تواند بی هدف و بی طرف باشد .
ادبیات و هنر غیر موظف در دوران ها افسانه
ای بوج و یاوه است .

اوربانا فالاجی که با نوشتن کتاب «زندگی جنگ
و دیگر هیچ» نامش بر سر زبان ها افتاد ، نویسنده ی
است که با بیداری و آگاهی قلم می زند .
نویسنده ای هوشیار و تیزبین است او به کودکی
که در راه است می خواهد در دنیای انسان ها کام
گردد نامه می نویسد ، او پیش از آنکه در دنیای
آدم ها بیاید باید شناختی از جهان داشته باشد
«اوربانا فالاجی» در انتظار کودکی است که
می خواهد به دنیای آدم ها بیاید . اوربانا نگران

تابه دنیا بیایی، یا شاید نخواهی زاده شوی
زندگی به معنی خستگی زندگی به معنای
جنگهای تکراری روزانه ارزش لحظات شادی
اش ، فقط مکث های آنی کند تند گذر است که
باید بهای گزافی پرداخت .

«اوربانا فالاجی» بر سر دو راهی قرار دارد
مانند بسیاری از زن های دوران ماکه از آینده ی
کودکان شان در هراس همیشگی بر سر می روند
باید نسل انسان ادامه یابد . باید این دریا
همیشه روان باشد . دنیای مایه از مغاطره و تهدید
شکنجه و عذاب است . تک تک ستاره های که
در گوشه های جهان روشن شده اند هنوز همه ی
تاریکی را از میان نبرده اند .

بسیاری از مادران از خود می پرسند :
«چرا فرزندی به دنیا بیآورم ؟ برای اینکه
مورسگی بکشد ؟ برای اینکه از سرما بخود

بیند ، او در ذهن چهره ها ، قیافه ها ، شکل
های مختلف از آواز کودکی که در راه است میکشد
خطاب به کودک می گوید : کوچولوی من : شجاع
باش ، به دنیا بیا ، فکر می کنی هستی بی یک
گمراه که زمین را سوراخ می کند و به آرامی جوانه
می زند ، شجاعت به خرج نمی دهد ؟
کافی است که بادی بوزد تا تمام وجود این
گمراه به نیستی تبدیل شود . یا پای موش کوچکی
که می حکمتر از حد معمول بر مغزش فرود آید .
تادو بازه در زیر خاک مدفون گردد . با ایسن
همه ، او ترس ندارد خود را محکم می گرد و جوانه
می زند . بزرگ می شود و تخم های دیگری
می افشاند و جنگل پدید می آورد .

«اوربانا فالاجی» در پاسخ آنکه روزی از او
کودکش پرسد چرا من رابه دنیا آوردم ؟

می نویسد :
«همان کاری را کرده ام که هزاران هزار سال
قبل از من در جهان انجام داده اند و انجام
میدهند ، و گمان می کنم کار خوبی هم انجام
داده ام . مهم این است که عقیده مان را تغییر
ندیم . متوجه باشیم که انسان درخت نیست
در دو رنج انسان هزاران بار گرانتر از درد و رنج
درخت است . لزومی ندارد که هیچ یک از
ما جنگل پدید آوریم و یا اینکه هر هسته ای درخت
نهی آفریند و بیشتر دانه ها به عوض اینکه ،
بارور شوند ، کم می شوند ، البته خلاف این
قضیه هم صادق است .»

اوربانا در کتاب ارزنده «نامه به کودکی که
هرگز زاده نشد» که آنرا با صدقته زنانه
و با آگاهی یک نویسنده ی بیدار نوشته است
بر بنیادهای جامعه ای می نازد که در آن حقوق
زن با مرد یکی نیست . همه ی امتیازات و امکانات
از آن مردان است . زن موجودی اسیر و در نفس است
نه می تواند صدای خویش را از دیواره های دود
زده ی خانه بیرون کشد . «اوربانا فالاجی»
بر ترکیب چنین جامعه بنا نهادها و بنیادهای کهن
و فرسوده می نازد . می خواهد جامعه ای پدید
آید که دیگر زن در کنار مرد ایستاده باشد
حقوقی برابر داشته باشد . «اوربانا» می خواهد
خواست مقدس و برحق همه ی زنان اسیر جهان
را با زتاب دهد . «اوربانا» گاهی عصبانی و عصبانی
میشود که چرا زن آفریده شده است در جامعه
ای که با موجودی بنام زن برخوردی سطحی
سوداگرانه و گامجویانه انجام می پذیرد . او باید
مرد زاده می شد که این همه در اسارت و عسرت
و بدبختی نمی بود . اما باز هم به این نتیجه می رسد
که «مرد» بودن او هم نمی توانست دشواری های
جهان را حل کند . «مرد» بودن و یا «زن» بودن
یک نفر چه ارزش می تواند داشته باشد باید
با بنیاد و جامعه ای مبارزه شود که چنین تفاوت
ها و فرق هارا پدید آورده است . باید بر ضد
جامعه ای شورید که این آتش را دانه می زند ،
این طرز فکر باطل را اشاعه می دهد . «اوربانا»
با آنکه همیشه تحقیر می بیند ، حقوق خود را
می نگرد ، که با مال میشود باز هم مبارزه کند
و در آخرین تحلیل به این نتیجه می رسد که
این جوامع غارتگر است که حقوق زن را با مال
می کند باید بنا نهاد های جامعه ای چنین به
پرخاش برخاست او می گوید :

«با این همه زن بودن زیبا و لطیف است .
ماجرایی است که ، شجاعتی بی پایان و استقامتی
فتنا پذیر دارد ، مادر شدن حرفه نیست ، وظیفه
هم نیست . مادر شدن حقی است از جمله حقوق
متعدد دیگر . این داد می کشی ، خسته میشوی
و دست آخر شکست میخوری دلسردت شو و کوچولو
مبارزه در راه به دست آوردن بیروزی زیباتر
از خود بیروزی است . تلاش برای به دست
آوردن مقصد لذت بخش تر از خود بیروزی
است وقتی بیروز میشوی یا به هدف میرسی

تازه احساس خلاء عجیبی می‌کند . برای اینکه خلاء موجود را پر سازی ، دوباره باید حرکت کنی . دو باره هدف های تازه ای خلق کنی ، آری ، کوچولوی من .

اوریا نا وقتی بیداد طبقاتی را می‌بیند با آنکه زن بودن را زیبا و لطیف می‌دانند و جراحی که شجاعت بی‌پایان و استقامت فنا ناپذیر دارد دلش می‌خواهد فرزندی که به دنیای آورد مرد باشد ، باز جای دیگر موضوع را چنین به بیان می‌آورد : «دلم می‌خواهد تو دختر باشی ، امیدوارم آنچه را که مادرم گفته است هیچگاه به زبان نیآوری همانطور که من آن را به تو نگفتم ، ولی اگر تو سربیه دنیا آیی راضی و خرسند خواهی بود . بیشتر از دختر بودنت . در این صورت از خیلی حقارت ها ، بردگی ها ، سوء استفاده ها در امان می‌مانی . مثلا اگر پسر متولد شوی ، هیچکس در ظلمت شب به تو حمله نمی‌کند ، نباید حتما صورت زیبایی داشته باشی تا در اولین نگاه مورد قبول واقع شوی ، هیچکس بتو نخواهد گفت که او زهی گناه ، آن روز متداول شد که «جوا» سبب ممنوعه را خورد . می‌توانی در برابر هر کسی که دلت خواست عناد ورزی ، بدون آنکه مورد هجوم و حمله ، یا خشم و فحش های ناروا قرار گیری سنگر بگیری . دلم می‌خواهد آن مردی باشی که من همیشه در رویا ها یسم به دنبالش می‌گردم . با مستندان و صغافانم و با زور گویان خشن ، با آنکه دوست دارند ملایم و با آن هایی که قصد برده ساختن دارند ظالم باشی .»

«اوریا نا ، در این کتاب به کودکانی که در راه اندومی آیند و آینه به دست های آنها ساخته میشود فله های فردا را آنها فتح میکنند گوش می‌کنند که بیدار باشند . جامعه خود را به خوبی بشناسند . دوست و دشمن را تشخیص دهند از مستضعفان دستگیری و بر مستکبران بتازند . اوریا نا به آن کودکی که در راه است و هنوز نمیداند پسر است و یا دختر قلمی کسوتاه دارد و یا بلند رنگ چشمانش چگونه است . به دنیا می‌آید و یا نه چه سرنوشتی در انتظارش است در همان نطفه درس شهادت ، ناطعیت ، انسانیت و مهربانی می‌دهد .»

«اوریا نا» در جامعه زندگی می‌کند که بیداد طبقاتی بر آن جاری است . انسانیت مرده است ، انسان احساس آسایش و امنیت نمی‌کند او دلش نمی‌خواهد کودکی بی گناه و معصوم را در خیابان های شهری مسموم و دود زده ها کند ، در شهری که باشندگان و شیروندان او دیگر به معنویت نمی‌اندیشند ذهن های بیمار گونه دارند . به آنچه می‌اندیشند تروت و غارت است غارت کن تا تروا مند شوی ! این مقولهی منحنی در دستور و مضمون روز قرار دارد . مائین احساس انسان را تاراج کرده است دنیای او را تاراج نموده . «اوریا نا» پیش از آنکه کودک او به دنیا بر آید مغز او و دلپره ترس و شکنجه بیاید بسیاری از واقعیت ها را برای

او باز گویی و تشریح می‌کند . می‌خواهد کودک به سرزمینی که گام می‌گذارد همه زاویه

های او را بشناسد . «اوریا نا» می‌خواهد که کودکان آینده همیشه مغرور باشند ، تن به پستی ها و آرایش ها ندهند . «اوریا نا» گفته هایی بسیار دارد که می‌خواهد با کودکان در میان گذارد باری باید بدان کس که سنگ را به سوی انسان پرتاب می‌کند به پر خاش و ستیز بر خاست به عمر سنگ اندازان و دشمنان انسان پایان داد . «اوریا نا» فالاجی» به کودکی که در راه است بسیاری از چیز ها را می‌آموزد ، ذهن او را برای مبارزه و پر خاش بر ضد تارا جگران آماده می‌سازد . به کودکان باید یاد داده شود که جهان ما بر است از رنگ و بو و تیرنگ عاجله ها و بیراهه ها بسیار است باید قوهی درک و تشخیص داشت . «اوریا نا» فالاجی» می‌آموزد که به تنهایی نمیتوان کاری را از پیش برد . باید با مردم با توده ها در آمیخت و نزدیک شده در رابطه با جمع است که هستی و زندگی انسان مفهوم و مصداق پیدا می‌کند ، انسان تنها ، یگانه و خلوت نشین نمی‌تواند کاری ارزنده و بزرگ انجام دهد . غاصبان و تارا جگران همیشه از دوری و پراگندگی و جدا جاد بودن توده ها استفاده کرده اند باید دیگر يك مشت محکم و پولادین گشت و به عمر پیدا دگران خاتمه داد . «اوریا نا» در کتاب كوچك اما ارزنده و صمیمانه به این نکته اشاره دارد بروحنت ، یگانگی و همبستگی توده ها و زحمتمکشان تاکید همیشگی و فراوان دارد . باری انسان در تنهایی و دوری از دیگران نمی‌تواند کارنامه بیا فرزند سیمای جهان را که هدف و منظور اصلی انسان است دگرگون کند . باید یگانه ، هم بسته و متحد گشت دست های یگانه هرگز و هیچگاه شکست نمی‌خورند . «اوریا نا» فالاجی» در کتاب (نامه به کودکی که هرگز زاده نشد) بسیاری از واقعیت های اجتماعی را تشریح می‌کند و قانون عایی را که در جوامع سرمایه داری جاری است مورد ارزیابی و بررسی قرار می‌دهد . او در جایی از کتاب به سادگی اوضاع و احوال محیط توان شکن سرمایه داری را مورد بررسی و شناسایی دقیق قرار می‌دهد او به این نتیجه ی منطقی رسیده که قوانین در جوامع انسان کث سرمایه به سود زحمتمکشان و توده ها نیست اوریا نا قوانینی را که بر جوامع سرمایه داری حاکم و جاری است چنین توجیه می‌کند :

مفهوم قانونی که برایت توضیح دادم این است که تو بایستی نجات پیدا کنی یا من ، سومی وجود ندارد . بدبخت کسی است که چنین قانونی را فراموش کند ، اینجا همه به یکدیگر ستم روا می‌دارند و در راه بی عدالتی می‌کوشند . اگر کسی چنین راهی را بپیماید عقب میماند خوبتر هاترقی می‌کنند ، دروغ می‌سازند . من هرگز ادعا ندارم که زنان بهتر از مردان هستند و به خاطر این برتری نیایستی بمرند زندگی مادری

جهان يك سلسله عواملی از قبیل زور و جبر و ظلم بستگی دارد که اساسش از خشونت تشکیل شده اند .

زندگی (در جوامع سرمایه داری و طبقاتی) یعنی خشونت و ظلم ، تو گفستی چرمی می‌بوشی در صورتیکه چرم آن از پوست گاوی است که آن زبان بسته ای را با نیش کارد نابود ساخته اند ، یا با لایوش پوستی را میبوشی تا خود را گرم کنی ، شخصی ، حیوانی یا حیوان های زبان بسته ای را کشته و از پوست شان با لا پوش تهیه نموده تا زینت بخش هیكل تو باشد . خوراك ددل و جگر می‌خوری بدین خاطر که مرغ آزارش به موری نرسیده قربانی شده است . البته این کاملا درست نیست چون مرغانی هستند که گرم های کوچکی را که از بزرگ های گاهو تغذیه کرده اند و آزارشان به کسی نرسیده ، بلعیده است ، آری همیشه یکی وجود دارد که دیگری را بخورد از آدم ها گرفته تا ماهی ها ، پرنده ها ، حشرات ...

تا آنجا که من آگاهم ، فقط درخت ها و گیاهان هستند که از عهد دیگر تغذیه نمی‌کنند ، بلکه از آب و آفتاب تغذیه میکنند و لسی آنها هم گاهی آب و آفتاب را از خود می‌دزدند . شاخه های خود را به روی عهد دیگر پهن می‌کنند و احیانا درخت دیگری را که در کنارشان قرار دارد از بین می‌برند .

دنیایی که اوریا نا به آن اشاره و نظر دارد دنیای سرمایه و انحصارات است در جوامعی که طبقات از بین رفته و انسان ها به آزادی واقعی برادری و برابری رسیده اند این حکم نمی‌تواند صادق باشد . از سال ها وسده ها به این سو صفت زحمتمکشان فشرده تر شده است و اکنون ندای انسان های اسیر در بند از چهار گوشه ی دنیا بلند است و هر روزی که می‌گذرد حلقه ای استبدادی نیست که فرو نریزد اوریا نا در محیط حقه مه آلوده و گندیده زیست میکند تا جایی که گاهی هر طرف را دیوار می‌بیند خود را زندانی که یارای هیچ کاری را ندارد . تا جایی که می‌گوید :

«تو در هر کجا متولد شوی در میان بی عدالتی هاست (این مقوله را نمی‌توان مورد شک قرار نداد . آسمان به گفته ای از شاعر در هر کجا يك رنگ نیست در جوامع استثمار و طبقاتی است که کودک در میان ناهنجاری ها و بی عدالتی ها و تا برابری ها زاده میشود در کشور ها و سر زمین عایی که به آیین بیداد پایان داده شده است . همه ی انسان ها دیگر آزاد و یکدیگر را صادقانه دوست دارند . «اوریا نا» با آنکه ذهن تحلیل دارد و نویسنده ای آگاه است با مسوولیت قلم می‌زند در ادامه گفتار خود می‌آورد .

به گفته ای از برتولت برشت این کافی نیست که وقتی دنیا را که می‌گوییم آدم خو بی باشیم بلکه مهم آن است که دنیای خوبی را

ترک کرده باشیم . باری سر نوشت کودکان در کشور های سرمایه داری و پراز تضاد های رنگارنگ قابل پیش بینی نیست بسیاری از مصیبت ها ، تکبت ها و بدبختی ها انتظار آنان را می‌کنند . «اوریا نا» که از دنیای سرمایه و تروت پول و وحشت سخن می‌گوید از کودکی که در راه هست می‌پرسد :

(آیا حضری بینی که زنی روی گلپای ما کنولیا کوبیده شود؟ آیا حضری بینی که باران شکولات بر سر روی کسانی میبارد که هیچ نیازی به آن ندارند . آیا حضری لباس های کثیف دیگران را بشوئی؟ آیا حضری بفهمی که همه فردا - ها همان دیروز لعنتی است؟ تو اکنون در جایی هستی که فردایت دیروز است تو هم هنوز از بدترین واقعیت ها آگاه نشده ای ، دنیا تغییر می‌کند اما مثل دیروز است .)

این اشاره عارا وقتی «اوریا نا» فالاجی» می‌نماید که هابوس است . مانند شعله ای است در تاریکی دلتش به حال کودکانی می‌سوزد که در راه اند . او می‌خواهد قبل از آنکه کودکان بیایند سیمای جهان دگرگون شده باشد به همه ی ناروایی ها ، زشتی ها و ناهنجاری ها خاتمه داده شده باشد . «اوریا نا» نویسنده ای مبارز است با آگاهی ، بیداری و مسوولیت قلم می‌زند . اگر گاهی دچار ناامیدی می‌گردد به مفهوم آن نیست که شکست را پذیرفته باشد . او در فرصتی قلم به دست گرفته است که در جامعه ای او تاریکی غلبه دارد تکتک ستاره ها هنوز با هم متحد و یگانه نشده و هم ازین روست کسسه «اوریا نا» گاهی بی باور به رهایی و آزادی میشود . اما باز هم تسلیم پذیر نیست به سفر حرکت و مبارزه ی خود همچنان ادامه می‌دهد .

در این کتاب چون نویسنده است ذهنی تند و حساس دارد وقتی سخن بر خلاف واقعیت ، تجربه ، دانش و حقیقت می‌گوید در سطر ها ی بهای خود آن را تصحیح می‌کند . او ستاینده ی آزادی ، کار ، انسان ، ایمان و امید است ، او به این باور است که روزی همه ی بدبختی های روی زمین نابود میشود . انسان ها سرود گر يك آهنگ می‌گردند «اوریا نا» فالاجی» مشتاقانه در انتظار آن روزی است که فرزندان به دنیا بیایند راه هدف و آرمان او را ادامه دهد . «اوریا نا» می‌خواهد ادامه یابد سخن او از دهلیز زمان در گذرد و به گوش نسل های آینده عم برسد و چنین هم میشود آنکه با آزادی و وارستگی قلم می‌زند و صفحه سیاه می‌کند همیشه مطرح است جاودانه و بی مرگ است . در بسیاری از صفحات کتاب (نامه به کودکی که هرگز زاده نشد) بر یگانگی ، وحدت و همبستگی انسان ها تاکید و تکرار دارد :

بقیه در صفحه ۵۳

بدون شرح

می خواهیم در باغچه نان صرف کنیم

مشغول دعوی سختی بودند ...
 زن از دست خشم زیاد بشقابی
 را بطرف شوهرش پرتاب کرد .
 اما او خود را کنار کشید و بشقاب از
 پنجره حویلی افتاد ، مرد کاسه را
 برداشته بطرف زنش پرتاب کرد ،
 او هم جا خالی کرد و کاسه از
 پنجره به وسط حویلی باغچه افتاد
 در این موقع شکیب هم کارد و پنجه
 و چند تا دست پاک را برداشت و
 میخواست از پنجره به بیرون پرتاب
 کند که فریدون با عصبانیت فریاد
 کشید !
 تو دیگر می خواهی چه کار کنی ؟
 شکیب با خو نسرودی جواب داد :
 می خواهم این هارا هم از پنجره
 بیرون بیندازم ... آخر خیال کردم
 که می خواهیم در باغچه نان صرف
 کنیم .

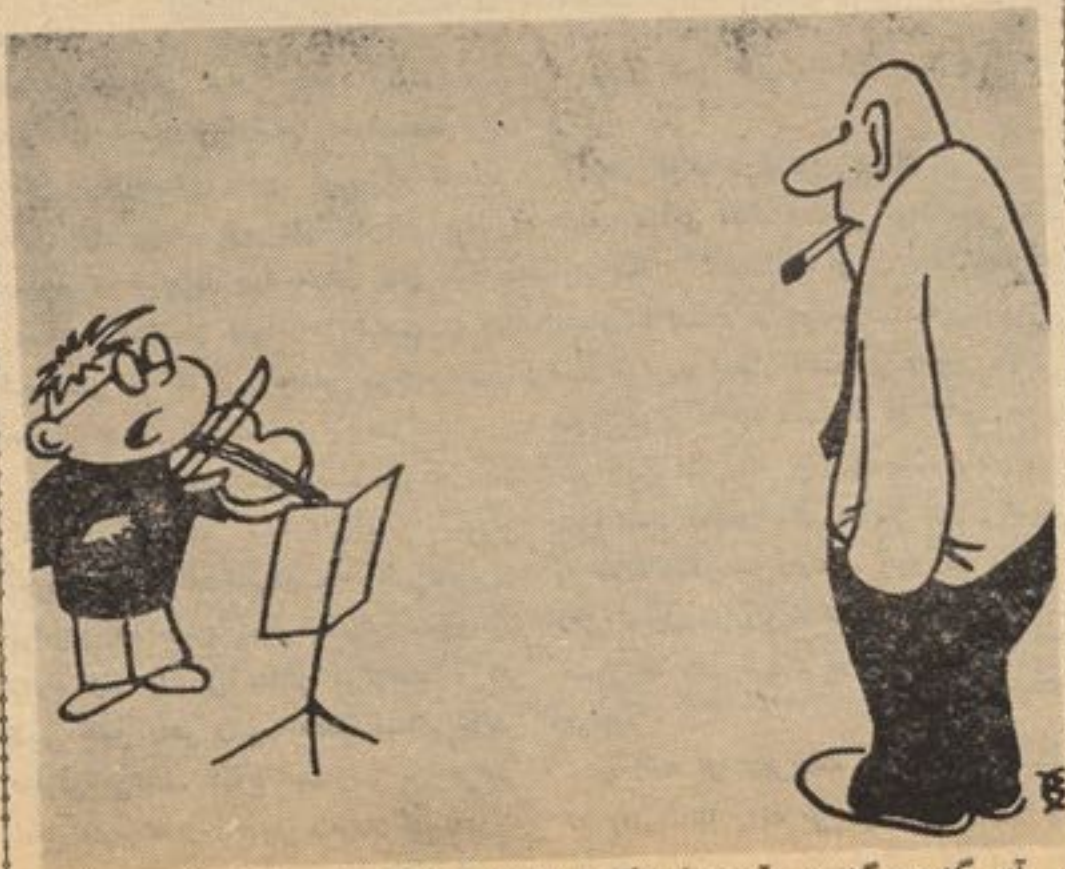

قهرمانان سال

شکیب در منزل د و ستش فریدون
 به ناهار دعوت داشت ، اتفاقاً
 وقتی وارد منزل شد که زن و شوهر

بازی پوکر

پسرک جوانی برای خواستگاری بمنزل دختری رفت ... پدر دختر
 مخالفتی نداشت ... اما گفت :
 - خو پسرم ، دخترم فقط یک عیب دارد .
 پسرک جوان پرسید :
 - چه عیبی داره ؟
 - بازی پوکر را بلد نیست .
 - خوب این خو عیب نیس ... بسیار هم خوب است .
 درست است پسرم ... و لسی او همیشه بازی میکند !!

آی گشتم و گشتم ، آی دنیا را گشتم تا ترا پیدا کنم امروز فردا کردم ...

زن هوشیار

شوهر پس از اینکه به منزل آمد زانش روبه او کرد و گفت :
 - عزیزم ... این کفش های جدیدم را بسیار دوست دارم ...
 می ترسم زود خراب شود .
 شوهر پرسید :

- خوب عزیزم ... بنظر تو چه
 چاره باید کرد که زود خراب نشود ؟
 - زن عشوہی کرد :
 - اگر یک موتر به اسم خودم
 بخری که سوار شوم ، بسیار در
 مصرف کفش هایم صرفه جویی
 می شود !!

گره کردن دستمال

دو دوست در رستورانی نشسته
 و صحبت می کردند ... ناگهان یکی
 از آنها دستمالش را از جیب بیرون
 کشید و گره بی راکه به گوشه آن
 زده بود نشان داد و گفت :
 - ببین ... حالا پوره سه هفته
 میشود که من این گره را در گوشه
 دستمال ام می بینم ... اما هر چه
 فکر می کنم ، یادم نمی آید برای چه
 آنرا گره کرده ام .
 دوستش نگاه می به دستمال کرد
 و گفت :
 - شاید گره زده ای که یادت باشد
 که آنرا برای شستن بدهی یا نه ؟!

باران بهاری

در کارتونهای ناب و انتخابی این هفته

بدون شرح!

حماسه‌ی ارزش‌نما

پیوسته بگذشته

آخرین فرمان

آخرین تحقیر

مرز را پرواز تیری می دهد سا مان
گرچه نزدیکی فرود آید
خانه ها مان تنگ
آرزو ها مان کور
ور پیرد دور ....

تاکی .... تا چند ...

اه ... گو با زوی پو لادین و کوسرینجه

ایمان

هردهانی این خبر را بازگو می کرد :
چشم ها بی گفتگوی هر طرف را جستجو
می کرد .

برای آریایی نژادگان بخش این خبر
هراس انگیز بود آن نان نیز این را به
روشنی می دانستند که تیر را ها گشته از
کمان نمی تواند پروازی دور داشته باشد
و این افسون است و نیرنگی که دشمن
انگیخته است تا به خود کا مگی ویکه تازی
خویش به سر زمین آریایی ادامه دهد باری
سرنوشت زندگی سر زمین و قلمرو آریایی
ها وابسته به پرتاب تیری گردید تیر
هر جا که فرود آید آنجا مرز است آنجا
سرحد خواهد بود . و این افسون و ایسن
بیشهاد از طرف تو رانمان برای آریایی
ها غم انگیز بود و درد آور همه را بهراس
افکنند سراسیمه شدند و پریشان دشمن
افسونی جسته بود که همه را مهبوت کرده
بود باری مرز را پرواز تیری سامان می-
داد اگرچه نزدیکی فرود می آمد خانه ها
تنگ و آرزو ها کور می گردید و اگر احیاناً
دور می پرید این دوری و ایسن پرواز تا
کجا و چند امکان پذیر بود بازوی پو لادین
باید و ایمانی خارا ایسن سردی فدایی تا مگر
بتواند تیری بیندازد که خانه ها تنگ نباشد
و آرزو ها کور اما کو کجاست این چنین
مردی که در راه مردم در راه تحقق آرمان
ها و آرزو های شان از جان بگذرد مردم به
تکاپ افتاده بود خانه های پهلوانان تیر-
اندازان و زوراوران را می کوبیدند . هیچکس
دم نمیزد ، سکوت کرده بودند تیر-
اندازان این مهم را نمی توانستند بپذیرند

مهم اجتماعی را می پذیرد کیست آن که زور
بازو و سر پنجه‌ی ایمان خارا بین نشان دهد .
لشکر آریایی در دامنه‌ی البرز کوه گرد آمده
بود دست در سکوتی سنگین نشسته بود .

البرز کوه همچنان ببری مغرور پای دردامن
کشیده بود باد هر سومی دویندو روز حادثه
را اعلام می کرد روز سر نوشت سازو بزرگ
رازوی را که خوشبختی یابد بختی در پی
داشت . معلوم نبود چه می شود همه در بهشی
عظیم به سر می بردند باور این نکته برای شان
بسیار دشوار بود که پرواز تیری پیروزی
بزرگ در پی داشته باشد . سر زمین آریایی

عازا فراخاکی و گستردگی بخشد باد ایسن
خبر را هر سو با خود می برد سکوت بود و
انتظار آن ، کودکان بر پاهای برآمده بودند
دختران از پنجره ها و روزن عا سر بیرون کرده
بودند و مادران در انتظار شوهران شان دقیقه
شماری می کردند که از محل حادثه باز آیند
و قصه کنند که چه روی داد ؟ کی تیرا انداخت

آن تیر چه مقدار فاصله ای را پیمود همه
ناقرار بودند و نگران ، همه‌ی مردم نرسر

در پای البرز کوه سر بلند و مغرور گرد آمده
بودند تا مگر یکی پیدا آید تیری رها کند در

میان مردم هلبله ای افتاد عورایی در گرفت
صفها که بسته بودند به کنار رفت از میان

مردم از صف خلق بانگسی رسانند شد
صدایی بر طنین ، مطمئن که همه را به سوی خود

کشاند باری صدایی از میان مردم برخاست از
جنگل انسان که همیشه سر بلند و سبزا ست

مردم چون دریایی به خروش آمدند . این صدرا
با فریاد های زنده باد یا سخ گفتند و اراج نهادند

این صدا راگی سر داد هنوز پیدا نبود مردم
ناقراری و بی تابی می کردند که صاحب این

صدا را بشناسند صدا به گوش هانزدیک ترمی
شد و طنین پاهایی که با اطمینان گام بر می

داشت با غرور انسانی با شکو عهدی و شور
از وطن پرستی و مردم دوستی عشقی را ستین

به خاک به قلمرو و به سر زمین و عدالت
اجتماعی و بر قرار کردن حکومت داد ، باری

دریای خروشان توده صدایی از سینه بیرون
داد ، سپاهی مردی آزاده که عمری را در امانت

داری و شرافت به سر آورده بود به آیین
نیاکان ایمان استوار داشت همیشه دلش در

آرزوی خدمت به مردم و میهن می تپید حتی
موری در زیر پایش آزار نیافته بود او تیر-

انداز بود اما این مایه هنر را بیپوده به کار
نمی انداخت و از این رو بود که سپهر تی زیاد

هم حاصل نکرده بود و کسی او را آنچنان
که باید نمی شناختند او آن جهان پهلوان آزاده

و تیرافکن نیرو مند هنر خویش را کته ان نموده
بود اهل تقا هر و ریوا خود ستایی و خودنگری

نبوده همیشه از موضوعاتی از این گونه گریزان
بشود .

منم آرش -

چنین آغاز کرد آن مسرد با دشمن

خود ادامه دهد که سرانجام چه روی میدهد .
مردی جان باخته‌ای و از خود گذری پیدا می-
شود که تیری جانانه بیندازد و قلمرو آریایی
عازا گسترش دهد و یادراین « راه رهسپاری
نیست » کودکان می خواهند از زبان پیر مرد
این پاسخ را بشنوند دل هایشان شور می-
زند بی تاب اند و نا قرار .

صبح می آمد

پیر مرد آرام کرد آغاز .

پیش روی لشکر دشمن سپاه دوست

دست نه در یایی از سر باز ...

آسمان الماس اختر های خود را داده بود

از دست

بی نفس میشد سپاهی در دهان صبح
باد پر می ریخت روی دست باز دامن

البرز

لشکر ایرانیان در اضطرابی سخت در رد

او

دو دو سه سه به پنج پنج کرد یکدیگر
کودکان بر پام

دختران بنشسته بر روزن

باری جنگل انسان خشکی و افسردگی نمی
پذیرد و در پای زندگی همیشه پوینده است

و در حرکت پیر مرد قصه اش را تا جای ادامه
داده بود که شب آهسته آهسته رنگ می باخت

کودکان و پیر مرد شب رابه قصه ی ارش به
پایان آورده بود اینک بیشه زاران و سیداران

بیدار گشته اند پیر مرد نیز قصه ی خود را
از صبح شروع می کند که آغاز روشنی ها

است . از جسمی که از بطن شب آریایی ها
زاده بود شب آنان نیز آخرین نفس های خود

را می کشید در صبحی که لشکر آریایی ها
دیگر از بیداد شب به ستوه آمده بودند یکی

باید تیر بیندازد ، دور یا نزدیک دیگر جان ها
و روان ها خسته شده بود یک گام عقب نشینی

نیز غنیمی شمرده می شد . صبح رسیده بود
صبح دهان باز کرده بود و سپاهی و شب را

در کام خویش فرو می برد آریایی عازا دیگر
تاب آن همه ناروایی نمانده بود باید کاری

میکردند گامی به پیش می گذاشتند پیروزی را تجربه
ای می کردند صبح شده بود و باید تیری انداخته

میشد آریایی نژادگان دو نفرو سه نفر مردم
می آمدند با هم گفتگو می کردند که کی ایسن

زیرا اندازه نیرو و زور خویش را می -
شناختند . پهلوانان نمی خواستند با سر -
نوست ملت خویش بازی کنند پهلوانان
و تیر اندازان خواست های مردم را بی پاسخ
می گذاشت چون هر کو ششی را که به خرج
می دادند بی حاصل بود زور بازوی آنان
در حدی نبود که بایر تاب تیری مرز میهن
خویش را تعیین کنند هر پهلوانی در خلوتی
پناه برده بود و سرزیر بال کرده بود پهلوانان
دلشان می خواست که آخرین نیروی خویش
را به کار گیرند و قلمرو خویش را فراخا
دند اما این را می دانستند که نمی توانستند
چون هر خواستنی نمی تواند توانستن هم
باشد توانستن از خود گذری و ایمان میخواهد
اینار کار دارد پذیرفتن پهلوانان این مساله
مهم ملی را مردم را بیشتر هراسناک می کرد
و به تشویش شان می انداخت روز ها می-
گذشت و همچنان به نگرانی ها افزوده می-
شد یگان یگان با هم مشاوره می کردند
و راه حل را اندر نمی یافتند خبری جان
گداز و طالت سوز بود که از طرف نیرو
های اهریمنی عنوان شده بود مردم ناقراری
می کردند و آخرین تحقیر ها و فرمان های
دشمن را به ناچار می پذیرفتند .

پیر مرد اندو هگین دستی به دیگر دست
می سایید

از میان دره های دو و گرمی خسته می-
نالید

برف روی برف می بارید

بادبارش را به پشت شیشه می هالید .
شاعر دو باره به پیر مرد قصه گوی مراهجه

می کند او که در شبی بر فی برای کودکان
خویش قصه‌ی مردانگی هاواز جان گذری های

ادش جهان پهلوان آریایی نژاد را حکایت
می کند شاعر تصویری دیگر به دست میدهد

از شبی هراسناک و برفی که باد به پیر حمی
می وزد و گرگان گرسنه در کو هستان در پی

طعمه‌ای به زوزه انداده اند و پیر مرد خنود
اندو هگین است و کو دکان نیز در انتظار

اند که چه میشود و این اوج شعر است که
به گونه‌ی روایتی سروده شده است کودکان

قصه را تا اینجا دنبال کرده اند و سخت دل
شان می خواهد که « عمو نوروز » به قصه‌ی

ولی اندم که زاندهان روان زندگی تار
است

ولی اندم که نیک و بدی را گاه بیکاراست
فرو رفتن به کام مرگ شیرین است همان
باسینه ی آزادی اینست .

هزاران چشم گویا و لب خاموش
مرا بیک امید خویش می داند
هزاران دست لرزان و دل پر جوش
کمی می گیرم که پیش می راند
پیش می آیم

دل و جان رابه زیور های انسانی می آریم
به نیرویی که دارد زندگی در چشم و در
لبخند

نقاب از چهره ی ترس آفرین مرگ خواهم
کند

ارش از صف مردم که مانند دریایی به
جوش و خروش آمده بود بیرون می آید مفرور
مطمئن سر بلند و لب سخن باز می کند به
چلوه های طبیعت که سخت دوست شان می
دارد به سحر به صبح راستین به آفتاب سوگند

میخورد که از راهی راکه برگزیده است
بر نمی گردد. از راه مردم از راه نجات توده ها
از اسارت و بیداد . او می داند که در راه بسی
برگشتی گام گذاشته مرگ یا پیروزی راه
سومی وجود ندارد . اصولا بهر مبارزه نمی
تواند راه سومی وجود داشته باشد او با خود
سوگند یاد کرده که قلمرو آریایی نژادگان
را از شرار واح شیطانی رهایی دهد و پاک
دارد . او در جهت تحقق آرمان های مردم
خویش تیر می اندازد آرش سپاه دشمن را خطاب
قرار داده می گوید :

افسونی و تیرنگی در کار من نیست به تن
نیز بیمار نیستم . بازی آرش جان بر عیب و تنی
پاک دارد صداقت این گفته در صدا و سیاه
به آشکار دید . می شود آن جهان پهلوان جان
باخته و سپاهی مرد آزاده اینرا می داند که به
پیشواز مرگ می رود . مرگ را برای رهایی
مردم می پذیرد . دیگر مرگ برای او پایان
هانیتست . اصولا او با پذیرفتن مرگ زندگانی
دیگر را آغاز می کند اومی بیند که لاشخوار
مرگ بر فراز سر او به پرواز آمده است .
او از مرگ نمی ترسد گرچه می داند که مرگ
تلخ است اما مرگی که زندگی و آزادی دیگران
و باز گرداند بدی عارا نابود و مقهور نماید
نمی تواند افسانه ی تلخ باشد شیرین است
او چ زندگی است تجدید پیمان دو باره است
بازندگی .

ناتمام

خاموش شده بود یارو پشتیبان او بود . اما
این پیروزی قربانی می خواهد . از جان
گذشتگی می خواهد در روزی چنین «رهایی بان»
پولاد و نیروی جوانی میسر نیست» آرش
زورمند است و تیر افکن اما امروز روزی دیگر
است روز تعیین سر حد و مرز این روز در
شمار روزان عادی نیست و این کاری که در
پیش روی است نیز نمی تواند عملی معمولی
باشد کاری خطیری است کاری سر نوشت
سازوار جمند .

چنین کار و چنین روز را «زور پهلوانی در
کار نیست» در این میدان در این کار زار بر
«این بیگان ساهن ساز» پری از جان بیایدنا
فروتنشید از پرواز . «برهای عادی را قدرت
و توانایی پروازی رسانیت آرش تیرانداز زیر
دست است زور مند است اما این مهم ملایرا
زور بازو نمیتواند بکشد عملی دیگر باید کار
شگفت و بزرگ . باری آرش ظهور خود را اعلام
داشت گام به پیش نهاد همه خاموش همه
ساکت همه شگفت زده و حیران بودند که
چه خواهد شد .

پس آنکه سر به سوی آسمان برگرد .
به آهنگی دگر گفتار دیگر کرد .
درود ای واپسین صبح ای سحر بند
رود .
که با آرش ترا این آخرین دیدار خواهی
بود .
به صبح راستین سو گند .
به پشیمان آفتاب مهر بار پاکبین سو گند .
که آرش جان خود در تیر خواهد کرد
پس آنکه بی درنگی خواهد ش افگند .
زمین می داند اینرا آسمان ها نیز
که تن بی عیب و جان پاک است
نه تیرنگی به کار من نه افسونی
نه ترس در سرم نه در دلم پاک است
در تک آورد و یکدم شد به لب خاموش
نفس در سینه ها بیتاب می زد جوش .

زیبش مرگ
نقاب سپه گین بر چهره می آید .
به هر کام هراس افکن
مرا با دیده ی خونبار می باید .
به بال کرگسان گرد سرم پرواز می گیرد
به راهم می نشیند راه می بندد
به رویم سرد می خندد .
به گوه و دده می ریزد طنین زهر خندش را
و باز باز می گیرد .
دلم از مرگ بیزار است
که مرگ اهرمن خواد می خوار است .

مخنق و تاریک و استبدادی مانند شهابی پای
بیرون می کشد به سوی سپیده دهان راستین
نام او آرش و نام پدر او کار است و رنج
است . او فرزند کار و رنج است و از بس
روامادگی هر نوع قربانی را دارد او را رنجش
و کارش بخته و مانند پولادی محکم آبدیده کرده
است آرش دل خود را روان خویش را در کف
می گیرد تا نزار مردمش کند . این قربانی را
برای نجات توده عامی پذیرد مبارک ترین جامه
هاوگوارا ترین باده ها که در رزم پوشیده شود
و در فتح نوشیده در رزمی مقدس و مردمی
و فتح انسانی . آرش از قربانان بازی های
بی پایه در گریز است . او خود گرو خود
نگر نیست به نیروی مردم به قدرت توده ها
انکا دارد . خواست هاو نیاز های همه در وجود
او گرد آمده است . او برای رهایی مردم تیر
می اندازد و مبارزه می کند او ریشه در مردم
دارد و راز پیروزی او هم همین توان بود اگر
هدف رهایی مردم باشد آن مبارزه پیروزی
شود و این اصلی است تربیت شده و غیر
قابل انکار . آرش به خاطر مردم به پیشواز
آزمون بزرگ می رود . در این بیکار روان
مردم او را یاری می نماید ، او با انکا به زمین
و نیروی مردم می خواهد - تیری بیاندازد و به
مبارزه داد بر ضد بی دانیانی دهد او خود
همیشه پروازی رسا و آوازی قوی داشته
است برای عدالت و آزادی فریاد کشیده است
آواز خوانده است او همیشه که اندازی بزرگ
و نیرو مند بود اما این نیرو را و این بزرگی
را پشیمان می داشته . او کهان کهکشان را در
دست گرفته و از شهاب های زود گذر تیر می
ساخته باد در فرمان او بوده و ستیغ کوه های
بلند جایش و چشمه ساران خورشید آبخشور
او . او انسان بود و انسان را برای این همه فرمان
فرمایی هست «ایرو باد و مه و خورشید و فلک»
برای انسان در کار اند و سر گردان . او
این را از سر خود خواهی نمی گوید . انسان
بزرگ است و باید این را در یاد به نیروی
شکند و سازنده ی خویش پی ببرد اگر او
سفر در درون خویش نکند خود را نشناسد .
نمی تواند که به افتخارات دست یابد و معجز
خویش را دگرگون کند و سر به ستاره بزند
و از باغ آسمان خوشه های پروین را بچیند
این همه توانستن ها به شناختن نیروی خودی
بستگی دارد آموختن ، اندوختن و از اندوخته
در وقت آن استفاده ی در ست کردن تیر به
آسودگی ندادن و همیشه در دل توفان ها
رفتن .

آرش چون میدانست که در راه داد خواهی
تیر می اندازد و باز تاب گر خواست ها و آرزو
های مردم است به پیروزی خویش ایمان داشت
«امید مردمی خاموش» که مشکوم به سکوت و

منم آرش سپا می مردی آزاده
به تنها تیر تر کش از مون تلخ تانرا
اینک ماده
مجویدم نسب
فرزند و رنج و کار
گریزان چون شهاب از شب
چو صبح آماده ی دیدار
مبارک باد آن جامه که اندر رزم پوشندش
گوارا پادان باده که اندر فتح نوشندش
شمارا باده و جامه
گوارا و مبارک باد .
دلم را در میان دست می گیرم
و می افشارش در چنگ
دل این جام پر از کین پراز خون را
دل این بیتاب خشم آهنگ ...
که تا نوشم به نام فتح تان در رزم
که تا کوبم بجام قلب تان در رزم
که جام کینه از سنگ است
به بزم ما و رزم ماسپو سنگ را جنگ
است
در این بیکار
در این کار
دل خلقی است در مشت
امید مردمی خاموش همیشه
کهان کهکشان در دست
کهان داری کهانگیرم
شهاب تیز روتیرم
ستیغ سر بلند کوه ما وایم
به چشم آفتاب تازه رس جایم
مرا تیر است آتش بر
مرا باد است فرها تیر
ولیکن چاره را امروز زور و پهلوانی نیست
رهایی بان پولاد و نیروی جوانی نیست
در این میدان
بر این بیگان هستی سوز و سامان ساز
پری از جان بیاید تا فرو نشیند از پرواز
بازی آرش از میان مردم از کنار شان حضور
خویش را اعلام می دارد نه از بالای سر شان
او فرمان روانیت و آرزوی سیادت و بر تری
و ریاست ندارد . عمری را در میان مردم بسا
شرافت و پاکی زیسته است . نخستین پیام
ارش است ، نخستین پیام آرش این است که
او فرزند . رنج است و پرورده ی گارود گبسته ی
بیکار مقدس برای رهایی مردم اسارت هاو
قیودند های شکننده و آزار دهنده آرش از
شب و شب زدگان و شب بر ستان نفرت دارد
دل بسته ای روشنایی ها و رهایی هاست . او از
دامن شب که تمثیل و راهای است از معجزی

برگزیده‌هایی از میان فرستاده‌های شما

همه ساله بخت تو پیر و ز باد

همه روزگار تو نور و ز باد

جشنهای باستانی

از جمله جشن‌ها و میله‌های باستانی که هنوز هم در میان مردم معروف و معروف است یکی جشن شب و روز (چهارشنبه سوری) یا چهارشنبه سوری است که قداست تاریخی آن پیش از اسلام و فتوحات آن درین سرزمین است.

درین جشن هر کس بقدر توان و قدرت مالی خود دو سه روز قبل يك اندازه همزم و بنه‌صحرايي تهیه دیده و در شب چهارشنبه اخير سال یعنی چارشنبه اخير - يکه در برج حوت مصادف است بعد از صرف طعام شب وادای نماز خفتن همزم تهیه شده رادر صحن حویلی یا میدانی انبار کرده و آنرا یکی از اعضای مسکن فامیل آتش می زند. اعضای فامیل در حالیکه ناظر شعله‌های آتشدن زن و مرد پیرو کودک به ترتیب لباس‌های خود را جمع گرفته از بالای شعله‌های آتش بصورت پرش و خیز از سمت راست به چپ و از سمت دیگری به سمت دیگر آن جست می زنند و هر کس سه نو بست یا بیشتر به اینکار ادامه می دهند.

این کار روی این عقیده صورت می گیرد که گناهان،

نحوست و بدبختی‌های سال گذشته به آتش می ریزد و با ختم سال و افروختن این آتش در همین شب همه فلاکت‌ها و نحوست‌های که در طول سال رونما شده از بین می رود.

این عمل به اندازه با شوق و سرور همراه است که انسان فکر می کند بر آستی يك عنعنه قابل پذیرش می باشد حال

آنکه برخلاف گرازبیلوی عقیدتی آن صرف نظر شود يك عملی که ملاخرافی و میراث دوره جاهلیت است.

فردای آن شب از اول صبح مقدمات وترتیبات میله که شکل تفریحی و تفریحی دارد گرفته می شود زن و مرد دسته دسته یا بصورت فامیلی و یسا

انفرادی بادیگ، چایچو ش، فرش و دیگر لوازم ضروری به طرف صحرا و گشتزارها و تفریحگاه‌های عمومی که در آنها تازه سبزه‌ها سرکشیده می روند و به میله و ساعتیری‌های مختلف می پردازند.

یکی از تشریفات چارشنبه سوری سبزه بستن یا سبزه لگد کردن است که دختران جوان

بیشتر به آن علاقه دارند به این ترتیب که گوشه چادر، رشته موی و یا یکی از حصص لباس خود را با سبزه گره می بندند و این گره طوری بسته می شود که با ید به آسانی باز شود در وقتیکه ازین کار فارغ شدند چشم‌ها را بسته گره را کش می کنند اگر گره باز شد به این

عقیده متکی می شوند که هر نیتی را از قبیل شوهر کردن، مسافرت رفتن، خو شبخت شدن کامیاب شدن در امتحان و غیره در دل کرده اند بر آورده می شود و اگر گره باز نشد و سبزه از

ریشه بیرون آمد دو باره و سه باره اینکار را انجام می دهند و این عمل را بفال نیک می گیرند.

بهارنو

از فیض نو بهار جهان بزم چیده ای است
دست نگار کرده رخ می کشیده ای است
هر موج سبزه طرز فکلاه شکسته ای
هر داغ لاله چشم غزال رمیده ای است
باغ از شکوفه لیلی چادر گرفته ای
از لاله کوه عاشق درخون تهیه ای است
هر زلف سنبللی شب قدری است فیض بخش
هر شاخ پسرشکوفه صباح دمیده ای است
هر برگ سبزه طوطی شیرین تکلمی
هر شبتم گلی نظر پاک دیده ای است
از لاله بوستان لب لعلی است می چکان
وز جو شکر گل چمن رخ ساغر کشیده ای است
عالم را بر موج پر یزدادی زند
مهد ز مین سفینه طوفان رسیده ای است
شیرینی نشاط جهان را گرفته است
صبح از هوای ترشکوب آید ای است

صایب

شگون‌ها

بروز شنبه ناخن نگیرید که نحسی دارد. شاعر خرافات پسنداند رین با ره می فرماید:

بروز شنبه گر ناخسن بگیر ی

به چنگال غم و اندوه اسپری

بروز یک شنبه لباس خود را تبدیل نکنید شاعر در پنمورد

نیز گفته است:

بیک شنبه نپوشی جامه زنبهار

که بینی رنج و بیما ری دگر بسار

بروز دو شنبه خندید نومستی و شور و شعف عاقبت شوم دارد شاعر ما می گوید:

بدو شنبه مخند ای دوست، دانا

که زایل می کند شادای بیست را

بروز سه شنبه بسفر نروید که خطر دارد باز هم شاعر توصیه

می کند:

به سه شنبه حذر کن از سفرها

که تا گردی تو مصئون از خطرها

بروز چهار شنبه بعید تهر-یضی نروید شاعر خرافات پسند ما اینطور درفشانی می کند:

به چار شنبه مرو بر سان بیمار

که در ما نش شود بسیار دشوار

بروز پنج شنبه از خوردن سی های زیاد، پیر هیزید و شاعر در پنمورد ص گفته است:

به پنج شنبه اگر فاقه نشینی

ضرر از درد و بیماری نبینی

بروز جمعه کالا نشوید، خانه تکانی نکنید و برسان مر یضی نروید که شاعر اینطور درفشانی می کند:

بروز جمعه گر کالا بشویی

و گرشو قوت کند خانه تکانی

درین روز گری رنجور گردی

همی از عیش و عشرت دور گردی

میله تخت صفر

از زمانه های که آر یایی های باک نژاد در قطعات شاد - نژده گانه که در او یستا ذکر شده مخصوصا در کرانه های دریای هریرود و مرغاب به زراعت و فلاحت پرداخته و این سرزمین ها را از حیث شادایی و سرسبزی برای زندگی و بود و باش برگزیدند جشن نوروزی راهمه ساله برگزار و به این عقیده بودند که اگر این روزها را هر کسی به سرور و شادمانی سپری کند تا پایان سالشادمانی، فرحت و سلامت از آن اوست.

در روز اول سال (اول حمل) در تخت صفر که یکی از نزهتگاه های معروف و معمور در چند کیلومتری نزدیک شهر مشرف بدامنه کوه شمال شهر هرا تست جشن بزرگ و عمومی بنام (میله قلبه کشی) برپا می شود که هزاران نفر به سواری موتر، اسب و مرکب و بعضا پای پیاده از فاصله های دور و نزدیک در آن شرکت می کنند.

یکشب قبل سماوارچی ها، هوتلی ها، کبابی ها و ماهی پز هادر جا های معینه ای که برای همین منظور تهیه و معین گردیده

خیمه های خود را بیا می کنند. این نفر جگانه صرف نظر از عماد رات هوتل و قهوه خانه عصری دولتی دارای آبشارهای زیاد خیا بان های وسیع پوشیده از اشجار نازک و دیگر اشجار زینتی و میدان های وسیع اسپ دوانی پهلوانی، با یسکل دوانی و پیشه های شاعرانه می باشد.

می گویند منطقه تخت صفر در اوایل پیشه متروکی بود، آب و درخت در آن وجود نداشت. سلطان حسین مرزا این منطقه را پسندید و امر کرد تپه های آن هموار گردد و یک جوی آب از (شیدایی) که در چند کیلومتری گازرگاه و تخت صفر واقع است بنام جوی (سلطان) به تخت صفر کشیده شود و وارغوان کاری گردد. یکی از شعرای آن زمان می گوید:

بر چهره گل نسیم نوروز خوش است

در صحن چمن روی دل افروز خوش است

وجه تسمیه دو از ده ماه

خیام میگوید: هر که روز نوروز جشن کند و به خرمی میبویند

د تا نوروز دیگر عمرش در شادایی و خرمی سپری میشود.

خیام شاعر اندیشمند دروجه تسمیه ماه ها چنین میگوید:

فروردین ماه

فروردین ماه بزبان پهلوی است، معنیش چنان باشد که این، آن ماه است که آغاز ستمن نبات دروی باشد و این ماه

مربرج حمل را ست که سر تاسر وی آفتاب اندرین برج باشد.

ارد بهشت ماه

ارد بهشت ماه، این ماه را ارد بهشت نام کردند یعنی این ماه آن ماه است که جهان اندر روی به بهشت مانند از خر می وارد بزبان پهلوی مانند بود و آفتاب اندرین ماه بر دوراست

در برج توز باشد و میانه

بهار بود

خر داد ماه

خر داد ماه، یعنی آن ماه است که خورشید دهد مرد ما ترا از گندم و جو و میوه، و آفتاب درین ماه در برج جوزا باشد.

تیر ماه

تیر ماه، این ماه را بدان تیره ماه خوانند که اندر و جو و گندم و دیگر چیزها را قسمت کنند و تیر آفتاب از غایت بلند ی فرود آمدن گیرد، و اندرین ماه آفتاب در برج سرطان باشد و اول ماه از فصل تابستان بود

مرداد ماه

مرداد ماه، یعنی خاک داد،

خویش بداد از برهاو میوه های پخته که دروی بکمال رشد و نیز هوا دروی مانند غبار خاک باشد و این میانه تا بستان بود و قسمت او از آفتاب مربرج آید باشد.

شهر یور ماه

شهر یور ماه، این ماه را از بهر آن شهر یور خوانند که ریو دخل بود یعنی دخل باد شامان درین ماه با شد و در این ماه برزگران را دادن خراج آسانتر باشد و آفتاب درین ماه در سنبله باشد و آخر تابستان بود

مهر ماه

مهر ماه، این ماه را از بهر آن شهر یور خوانند که ریو دخل بود یعنی دخل باد شامان درین ماه با شد و در این ماه برزگران را دادن خراج آسانتر باشد و آفتاب درین ماه در سنبله باشد و آخر تابستان بود

بهمن ماه

بهمن ماه، این ماه را از بهر آن شهر یور خوانند که ریو دخل بود یعنی دخل باد شامان درین ماه با شد و در این ماه برزگران را دادن خراج آسانتر باشد و آفتاب درین ماه در سنبله باشد و آخر تابستان بود

اسفند ماه

اسفند ماه، این ماه را از بهر آن شهر یور خوانند که ریو دخل بود یعنی دخل باد شامان درین ماه با شد و در این ماه برزگران را دادن خراج آسانتر باشد و آفتاب درین ماه در سنبله باشد و آخر تابستان بود

اتللو

اینک برای همیشه بدرود ای آسایش روح و بدرود ای خوشی بدرود ای سپاه آراسته ، ای جنگ های بزرگ که در آن جاه طلبی انگیزه دلوری است .

آه بدرود ای اسبان شیپه کش ای ندای بلند شیپور ، ای طبل آشوب ، ای نای گوشخراش ، بدرود ای آن همه زیبایی و شکوه و گردن افرازی و نیز شما ای توپ های مرگبار که غرش حنجره نیرومندتان به نعره های ترسناک زوبیتر جاوید میماند .

یاگو که از شنیدن این سخنان دچار ترس و هراسی فراوان شده بود بی برد که چه توفانی در روح و جان اتللو پیا کرده است ، مضطرب و اندیشناک شد . . . اتللو فریاد زد :

— ای گستاخ ، حال باید ثابت کنی که همسر محبوبم روسپی است و گرنه به روح جاوید سوگند . . .

و در حالیکه گردن یاگورا میان مشت های نیرومند خویش فشار میداد ادامه داد که :

— سوگند که اگر از پشت سگ زاده شده بودی برای تو خوشتر بود که در معرض خشمی که خود بر افروخته یی ، باشی .

یاگو با پریشان حالی و بیسم فراوان گفت :

— بهتر بود مرد عاقلی باشم زیر درستکویی و درستکاری دیوانگی است و کسی را که بدان پایبند است از پای میاندازد . . . اتللو فریاد بر آورد :

— کاری کن که خود بینم و یالا— اقل چنان دلیلی بیاور که در آن کمترین دستاویز و بهانه یی برای شک نباشد و گرنه وای بر جان تو . . . اگر پاو تهمت زده باشی و مرا در شکنجه افکنده باشی ، دیگر هیچگاه دعا نکن ، هر گونه پشیمانی را از خود دور کن ، بلیدی بر بلیدی بیفزای !

یاگو با صدای که گویی از ته چاهی بیرون میاید ، جواب داد :

— یعنی میخواهید تماشاگر خیانت آندو باشید . . . گمان میکنم بد شواری بتوان آنان را در این حال دید ، آنان اگر به شتابزدگی

بز و گرمی میمون و شهبو تناکی گرکان مست باشند باز محال است بتوان آنان را در چنان حالی دید ، با آن هم میگویم چندی پیش در کنار کاسیو دراز کشیده بودم و چون دندانم به سختی درد میکرد خوابم نمیبرد . . . بعضی چنان سست نهادند که هرچه در اندیشه دارند در خواب زمزمه میکنند ، کاسیو نیز ازینگونه مردم است و میان خواب از او شنیدم که میگفت :

((دزد مونا باید احتیاط کنیم و عشق خود را پنهان سازیم)) آنگاه دست مرا در خواب گرفت و گفت :

— بیشک از بیدار خوابیست ، بگذارید سرتان را محکم ببندم ، ساعتی دیگر بهبود خواهید یافت و دستمال کوچکی را که در گوشه آن تصویر یک توت زمینی سرخ بود بیرون آورد .

اتللو گفت : دستمالتان پیش از حسد کوچک است .

دستمال از دست او فرو افتاد ، در این حال ندیمه او (امیلیا) که زن یاگوی تزویج کار بود آنرا از زمین برداشت ، (امیلیا) میدانست که این دستمال نخستین هدیه سردار به دزد مونا است ، اولین هدیه عشق . . . و یاگو شوهر بد کردار او نیز چندین بار ازین دستمال سخن رانده از (امیلیا) خواسته بود که در

اتللو با کینه و نفرت خود رابه بالای بستر دزد مونا رساند. شهمی در بالای بستر او روشن بود ای روح من فتنه اینجاست . . .

(اوه نوشین لب من) آنگاه بگرمی دست مرا بوسیدن گرفت و بعد گفت : (لعنت بر این سر نوشت که ترا نصیب این سپاه وحشی کرد . . .)

بد گو یی های یاگواز کاسیو کار خود را کرد ، روزی اتللو در تالار بزرگ قصر قدم میزد ، ناراحت و عصبانی بود ، دزد مونا نیز وارد تالار شده و وقتی آندو فراوان همسر خود را دید ، پیشش دوید و گفت :

— سرور من ، برای چه اینسان بناتوانی سخن میگوئید ، مگر حالتان خوش نیست ؟ پیشانیم درد میکند .

آن دوخته باشند ؟ اتللو آبر و درهم کشیده گفت : خود من همچو هدیه یی به او داده ام ، اولین هدیه ام باوست . یاگو گفت :

— من که نمیدانم ولی امروز دیدم که کاسیو با چنین دستمالی ریشش خود را پاک میکرد . اتللو دیوانه شد ، گفت : کجاست اکنون آن دستمال ؟

— دستمال پیش کاسیو است . اتللو فریاد بر آورد :

— ای رو شننان جاوید ، ای ستارگان که بر فراز سرماسا فرو زانید گواه باشید ، گواه باشید . . . و شما ای عناصری که از هرسو ما را در میان گرفته اید گواه باشید که اینک یاگو همه نیروی اندیشه و بازو و قلب خود را در خدمت اتللو خیانت دیده میگذارد ، ای انتقام سیاه از قهر دوزخ برای ناعشق در قلب من به قهر فرمان براند .

اتللو پریشا نحال به قصر رفت ، دزد مونا وقتی او را دید ، بجلو آمد اتللو میکوشید بر دیو خشم فایق آید ، دزد مونا پرسید : شما را چه میشود سرورم ؟

— اندکی بیمارم ، شاید سر ما خورده باشم ، آیا دستمال را به همراه داری؟ آنرا بمن بده! دزد مونا پریشا نحال اعتراف کرد که دستمال را گم کرده است و آنرا به همراه ندارد . اتللو در حالیکه از شانه های او میگرفت ، گفت :

— این دستمال را بکزن به مادرم داد ، زن جا دو گر بود و تقریباً میتوانست از دل مردم خبر داشته باشد ، او به مادرم گفت که این دستمال وی را بردل شوهرشیرین خواهد کرد و پدرم را یکسر بدام او خواهد کشید ، اما اگر آنرا گم کند یا به کسی ببخشد پدرم از او بیزار خواهد گشت و قلبش بدنبال هوسهای تازه خواهد رفت ، مادرم بوقت مرگ آنرا بمن داد و فرمود هرگاه سر نوشت همسری نصیبم کند آنرا بزخم بدهم ، من به گفته او عمل کردم ، بر شماست که از آن مواظبت کنید و آنرا چون مردمک چشم گرامی دارید ، زن غیب گوی که دو صد سال عمر داشت آنرا در حال جذبه و ازکرم های ابریشمی که افسون شده بود تنیده بود .

این بگفت ، دزد مونا را رها کرد و به اتاق خود رفت ، باعشت بسر بستر کوفت ناله زد و گریست . از جانب دیگر رود ریگو میدید که سیو رقیب دیگری برای اوست که دزد مونا به او دل بسته است ، وی روزی از روی حسادت راه رهگذری را بسر او بست ، با او به نزاع پرداخت او رازخمی کرد ولی در این جنگ تن به تن کاسیو او را کشت .
اتللو از این همه شور و شر که به خاطر زن او پیا شده بود دچار چنان کینه و نفرتی شد که شبها نگاه هنگامی که دزد مونا آرام به بستر خود خفته بود قصد جانشین کرد ، خود را به بالای بستر او رسانید ، شمع در بالای بستر او روشن بود ، اتللو زیر لب در حالیکه به چهره ملوکوتی دزد مونا مینگر بست ، گفت :

آه ای روح من ، فتنه اینجاست همه را او موجب شده و شما ای ستارگان آذرنگین می پسندید که باشما بگویم چه کرده است ؟ همه را او سبب شده اما خون او را نخواهم ریخت و این پوست سفید تر از برف را که همچون مرمری کسه بر گور ها نهند صاف است زخم دار نخواهم کرد ، با این همه باید بمیزد و گرنه باز در حق دیگر مردان خیانت خواهد ورزید .

اینک نخست شمع را خواهم کشت و آنگاه آتش زندگیش را خاموش خواهم ساخت ، تو ای شعله فروزان اگر خاموش کنم و سپس پشیمان مردم بار دیگر میتوانم روشنایی پیشینت را بتو باز دهم ، اما تو ای استادانه ترین نمونه هنر والای طبیعت همین که شمع زندگیت

فروود مرد دیگر نمیدانم کجا میتوانم به آتش (برو مته) دست یابم تا با آن باز تورا بر افروزم ، هرگاه که من گل بچینم دیگر نمیتوانم شادا بی زندگی را بدو باز دهم و ناچار خشکیده خواهد شد ، پس همان برشاخه درخت خواهمش بویید ...
و آنگاه سرخم کرد تا بر گونه های نازکتر از برگ گل رو بزند .
دزد مونا سراف سیمه از خواب بیدار شده ، گفت : کیست ، تویی ؟
- بلی دزد مونا .
- به بستر میاید سرور من ؟
- دزد مونا امشب نماز خوانده ای ؟
- بلی سرور من .
- اگر بیادت است که مرتکب گناهی شده ای که هنوز از آن بدر گاه خداوند توبه نکرده ای - همین دم طلب آمرزش کن .
- منظور تان چیست ؟
- خوب آنچه میگویم بکار بند و به اختصار گوش ... من همین جا قدم خواهم زد نمیخواهم پیشش از آنکه آماده شوی جانت را بگیرم ، نه خدا نکند نمیخواهم روحت را هم بکشم .

دزد مونا سراف سیمه از خواب بیدار شده ، گفت : کیست ، تویی ؟
- بلی دزد مونا .
- به بستر میاید سرور من ؟
- دزد مونا امشب نماز خوانده ای ؟
- بلی سرور من .
- اگر بیادت است که مرتکب گناهی شده ای که هنوز از آن بدر گاه خداوند توبه نکرده ای - همین دم طلب آمرزش کن .
- منظور تان چیست ؟
- خوب آنچه میگویم بکار بند و به اختصار گوش ... من همین جا قدم خواهم زد نمیخواهم پیشش از آنکه آماده شوی جانت را بگیرم ، نه خدا نکند نمیخواهم روحت را هم بکشم .

دزد مونا سراف سیمه از خواب بیدار شده ، گفت : کیست ، تویی ؟
- بلی دزد مونا .
- به بستر میاید سرور من ؟
- دزد مونا امشب نماز خوانده ای ؟
- بلی سرور من .
- اگر بیادت است که مرتکب گناهی شده ای که هنوز از آن بدر گاه خداوند توبه نکرده ای - همین دم طلب آمرزش کن .
- منظور تان چیست ؟
- خوب آنچه میگویم بکار بند و به اختصار گوش ... من همین جا قدم خواهم زد نمیخواهم پیشش از آنکه آماده شوی جانت را بگیرم ، نه خدا نکند نمیخواهم روحت را هم بکشم .

دزد مونا سراف سیمه از خواب بیدار شده ، گفت : کیست ، تویی ؟
- بلی دزد مونا .
- به بستر میاید سرور من ؟
- دزد مونا امشب نماز خوانده ای ؟
- بلی سرور من .
- اگر بیادت است که مرتکب گناهی شده ای که هنوز از آن بدر گاه خداوند توبه نکرده ای - همین دم طلب آمرزش کن .
- منظور تان چیست ؟
- خوب آنچه میگویم بکار بند و به اختصار گوش ... من همین جا قدم خواهم زد نمیخواهم پیشش از آنکه آماده شوی جانت را بگیرم ، نه خدا نکند نمیخواهم روحت را هم بکشم .

سرشت چه یلوه یی ؟ این بسته به خود ما ست که چنین و یاجنان باشیم وجود ما باغی است که اراده مان باغبان آنست شماره اول

مونا تنگتر میشد و روح را در قالب جان او میکشست دیگر رمق در قلب دزد مونا نمانده بود ، اتللو همانگونه بر فشار دستهای خود میافزود ، شعله های شمع میلرزید و بسوی خاموشی می گرا یید ، در این حال در باز شد و زنی شتابان به وسط اتاق دوید ، (امیلیا) زن یاگسوی نیرنگباز بود ، آمده بود به سردار خبر دهد که کاسیو او را ریگوباهم دوید کرده و دوهمی کشته شده است ولی وقتی دید گانش به پیکر سرد و ناتوان دزد مونا که به خواب ابدی فرو رفته بود ، افتاد فریادی از وحشت کشید .

آه کشتند ، کمک کنید ، بانوی مرا کشتند ...
رنگ چهره اش پریده و لبانش میلرزید .

بانوی مرا این سردار دیوانه کشت .
و بعد در حالیکه اتللو را گرفته و زار میگريست ، فریاد زد :
- تو ای سردار احق بدان ا من بر حسب اتفاق دستمال را پیدا کردم و آنرا به شوهرم سپردم ، او نیز آنرا به درون اتاق کاسیو انداخته بود .

در این حال یاگو نیز وارد اتاق شده بود ، وقتی دید زتنش همه اسرار را افشاء میکند و خیانت های او را بر ملا میسازد با خنجره شکم او را درید .

خون با فشار از پهلوی امیلیا بیرون می جھید ، او نیز قربانی نیرنگهای این مرد خدعه باز شد .
امیلیا در حالیکه خود را روی دزد مونا میانداخت ، فریاد زد :

مرا نیز در کنار او دفن کنید ، او در حالیکه آخرین لحظات زندگی خود را میگذرانید گفت :

من اکنون میمیرم ، ولی باور کنید دل و زبانم یکی است ، او با تمام جان تو را دوست میداشت آری با همه روح و جان خود تسو سنگدل را دوست میداشت .
گویی پرده سر خرنگی جلو دیدگان اتللو کشیدند ...

با خنجری که در دست داشت ضربه محکمی به پهلوی یاگو زد ، یاگو نعره یی بر کشیده از پهلوی پرزاین افتاد و خون کثیف او کف تالار را گلگون کرد ، در این میان کاسیو و دیگران وارد تالار شدند کسه وحشت و خون و انسوده از آن میبارید .

اتللو در حالیکه خنجر خو نیز را هم چنان در دست داشت نگاهی به اطراف و به مردمی که گردا گرد او حلقه زده بودند ، انداخت ، کیسج و مبهوت بود ، به آرامی زیر لب گفت :

شما حال که از پیش من میروید ، در نامه های خود چنانکه هستم سخن بگویید ... نه از بار گناهم بکاهید و نه از بد خواعی چیزی بر آن بیفزایید ... بر شماست که از من چون مردمی سخن برانید که نا بخر دانه زیست ولی پیش از اندازه دوست میداشت ، مردی که به آسانی دچار حسد نمیشد ، اما همینکه بدین راهش کشا تند سرا سیمه کشت ، مردی کسه نا بخر دانه هر واریدی که به همه چیز دنیا میماند شکست و بسدور انداخت .

این همه را شما بنویسید و بگویید که یکبار در حلب وقتی يك مرد - مردی ونیزی را میزد و به دولت ناسزا میداد من گریبان او را گرفته و بدینسان ضربتی بدو زدم و آنگاه خنجر را به قلبش فرو برد .

لحظه یی بعد پیکر خون آلود او هم به روی دزد مونا افتاد و باز در حالیکه در واپسین دم حیات او را میبوسید بطرف کاسیو بر گشت .

کاسیوغم را وعشق را در دیدگان او دید ، او نیز به یاگو نگریست و گفت :

ای سگ درنده خو که همچون اضطراب و قحطی و دریا رحمی در دل نداری ... بر این بستر و بار اندوه زای آن بنگر ، این همه کار تست که دیدار آن چون زهر تلخ است ، من هم اکنون بسراه مفاطم و بادلی اندوه ناک میروم تا این حادثه جا نگذار را به سنبا گزارش دهم .

رابطه تیاتر با...

در این جا این سوال بعین می آید که پس نمایشنامه با تیاتر چه رابطه ای دارد. جواب این است که - نمایشنامه جزئی از نمایش است نه تمام آن. برای تبدیل نمایشنامه به نمایش وجود بازیگران که اجراء کننده اندو کارگردان و صحنه پرداز و کارکنان دیگر لازم است و حال آنکه در انواع ادبی وجود یک شاعر یا یک نویسنده با یک شاعر نده و یا خواننده کافی است که این هنر یکبار صورت و قوع بیا بد. پس رابطه تیاتر با آثار ادبی تنها از آن جهت است که باز- یگران سخن میگویند و سخن یعنی کلمات و گفتار ماده اصلی ادبیات است.

اما از حیث نحوه تأثیر تیاتر در مخاطب نیز میان آن با انواع گوناگون ادبیات اختلافی هست و این اختلاف نتیجه همان جنبه اجتماعی یا انفرادی این هنرهاست مسی دانیم که القای بسیاری از عواطف در اجتماع آسان تر و تأثیر آن بسیار شدیدتر است شعر غم انگیزی که کسی در تنهایی بخواند ممکن است تأثیر خفیفی در او ایجاد کند اما اگر همان شعر را خوانند در مجمعی بخوانند شاید همه شنوندگان را چنان تأثیر کند که سیل اشک از دیده گان ببارند از این جا است که تأثیر تیاتر در روحیه جامعه بمراتب از انواع گوناگون ادبیات بیشتر است.

اکنون به اصل مطلب برمیگردیم آیا تیاتر هنر مستقل است یا نوع و جزئی از ادبیات شمرده می شود؟

رابطه این دو هنر از نمایشنامه شروع می شود همینکه آفریننده هسته اصلی نمایشنامه خود را به کلمات بر صفحه کاغذ آورد عملی انجام داده است که یکی از انواع ادبیات است و جزئی از هنر نمایش، اما این تمام هنر تیاتر نیست.

پس نمایشنامه را جزء کدام هنر باید شمرد (ادبیات است یا تیاتر) بکمان اغلب نمایشنامه در دونهایت به ادبیات می پیوندد یکی آنگاه که جنبه آن از نظر

هنر نمایش ضعیف باشد یعنی نمایشنامه ای که اجرای آن در صحنه تیاتر نتیجه مطلوب ندهد یا ناقص باشد، چنین نمایشنامه ای جز تیاتر نیست اگرچه این عنوان یا این اسلوب را داشته

بقیه صفحه ۱۳

نوروزروز

و کشت می کنند تا محیط شان شادابتر و سرسبزتر از پیش گردد و نعمات مادی زیادت یابد.

نوروز از روزهای خوشی باستانی مردم ما است، آنها روز مذکور را نه تنها بخاطر آن گرمی می دارند که این روز تاریخی و سرور آفرین را از نیاکان شان بارت برده اند بلکه بخاطر تشویق دهقانان بکشت و زراعت بیشتر و ایجاد سرسبزی و فراوانی غله و محصولات زراعتی و همین احتیاج انسان به مواد غذایی که در بهاران تدارک دیده می شود، جشن نوروز از عصر آریایی ها تا ایندم از بزرگترین و شکوهمندترین جشن ها و از خجسته ترین روزهای سال بشمار رفته است.

مردم ما در نوروز بیکدیگر سال نورا تبریک می گویند و خانواده ها با تهیه کردن نو شایه بهاری بسنام هفت میوه، دادن هدیه بدوستان باستقبال نوروز می روند و تدارک کردن لباس نو برای اعضای خانواده رسمی است از رسوم دیرینه مردم ما که حتی الامکان تا امروز مراعات می شود.

در تاریخ ادبیات و فسر هنگ کشور آمده که جشن های نوروز و مهرگان از بزرگترین جشن های آریایی ها بوده و در سراسر کشور با مساعدت هوا در همین روز نخستین سال و باروزهای بعد تر آن میله های

بقیه صفحه ۲۸

پزندگان خطرناک

شد تا از پرواز برنده گان بالای خط پرواز ممانعت نمایند، اگر

باشد، اما اگر برای خوا شدن خوب و قوی است از هنرهای ادبی شمرده می شود نه هنر تیاتر. بعضی از شاعران و نویسندگان غریبی قطعاً تی به عنوان (کمیدی) نوشته اند نه به نیست آنکه روی صحنه نمایش بیايد و خود در عنوان آن قطعات قید کرده اند که اجراء کردنی نیست.

عنعنوی بجا می گردد، درین روز انواع مسابقات ورزشی باستانی صورت می گیرد، از اول حمل تا اوایل نور بروزهای معین، دراماکن مقدسه و مزارات جهنده هابرافراشته می شود و مردم برای سال نکودعا می کنند و سپس میله های عنعنوی را برپا میدارند و روز را تا شامگاهان بخوشی سپری می کنند. طوریکه گفتیم نوروز روز دهقانان و رنجبران است که بهار را از نوروز باخوشی و سرور آغاز می کنند و درین فصل به کشت و زراعت می پردازند و نوروز بنا بگفته یکی از سخن پردازان معاصر:

روز کارگران و رنجبران

روز بر زیگران پیروز است

و بر حق همان است که گفته اند ولی بعضی از رسم و رواجهای نوروزی که نه صبغه ملی دارد و نه مذهبی باعث برهم زدن اقتصاد خانوادگی می گردد که باید جدا از آن ها پرهیز کرد.

بنا بران ما باید با استفاده از تجارب بهاران گذشته باعزم آهنین و تب و تلاش بیسابقه نوروز را جشن بگیریم و بهار را با کار و فعالیت خستگی ناپذیر جهت سرسبزی کشور و وفور نعمات مادی با کار و تلاش بگذرانیم تا سالی با برکت را سپری نماییم و برای تأمین این آرزوی بزرگ در اولین روز و سال بر رسم نیاکان پر افتخار خویش دعا کنیم، دعا برای رفاه و سعادت مردم و دعا برای ایجاد صلح، همبستگی و دوستی پایدار بین زحمتکشان کشور.

چه این عمل آنها باعث ترس پزندگان گردید و لی تأثیر بجا نکذاشت. میدانی هوا ئی امریکا، به

مشکلات و جنگال دامنه داری گرفتار بودند، مجهزترین وسایل مبارزه علیه پرنده گان بشمول بولدوزرها که لانه های زمینی آنها را ویران میکرد بکسار گرفته شد، اگر چه این عمل آنها باعث خشم و آزار برنده گان گردید ولی محافظین میدان هوایی موفق نشدند از پرواز پرنده گان با لای میدان جلو گیری نمایند. بالاخره محافظین و مسئولین سر تسلیم فرود آوردند و در صد راه و چاره علمی و مصلحت آمیزی در مقابل پرنده گان برآمدند.

برای پرواز و فرود آمدن طیارات در تمام میدانهای هوایی و وقت معین و منظم تعیین شد و تنها در همین اوقات معین گو شیدند تا از پرواز پرنده گان در فضای خط پرواز جلو گیری نمایند، اما چه قسم میتوان پرواز پرنده گان را تنظیم نمود؟

تجاربیکه تا حال بکار گرفته شده نشان میدهند که مطمئن ترین وسیله برای جلو گیری عبارت از ثبت و بخش آوازها و علامت اظهار خطر که توسط خود پرنده گان ایجاد میشود بکمک یک تیپ ریکارد میباشند به بخش علامت و آوازهای خطر بوسیله تیپ ریکا رد اثرات مفیدی بجا می گذارد.

استفاده از رادارها برای رفع مشکل پرنده گان در میدان های هوایی مدرن نیز قدم مثمر و جدیدی است که بکمک اشعه آن ممکن میگردد تا از نزدیک شدن خیل پرنده گان بطرف خط هوایی آگاهی حاصل نمود و نیز این اشعه باعث میگردد تا پرنده گان خود را از بالای میدان هوایی تغیر دهند راه های مهاجرت پرنده گان نیز به کمک رادار تحت مطالعه قرار گرفته و امکان دارد که توسط رادار مسیر حرکت آنها تا فاصله های (۵۵) کیلومتر تعیین و ثبت گردد.

خطر پرواز طیارات از سر پرنده گان محض بوسیله رفتار محتاطانه، علمی و انسانی نیست با پرنده گان کاهش پیدا کرده میتواند نه با رفتار خشن و ظالمانه.

نامه به کودکی

(وقتی انسان احساس شادی می کند ، کار کردن واقعا زیباست ، آن وقت که گفتم کار در هر حال انسان را خسته و حقیر می کند ، دروغ می گفتم ، اصلا اشتباه می کردم ، باید مرا ببخشی ، عصبانیت و تگرانی همه چیز را در نظر تیره و تاریک می دهد . باز هم به کم حوصلگی مبتلا شده ام می خواهم هر چه زودتر ترا از آن تاریکی بیرون کشم . باینکه شاید آن دل سردی زبانی را با صحبت هایم راجع به علم آزادی و تنهایی در تو ایجاد کرده ام از بین ببرم ، زندگی اجتماعی است که باید در آن دست در دست هم دیگر بگذاریم و به هم کمک کنیم و یکدیگر را دلداری بدیم ، گیاهان هم بطور دسته جمعی بیشتر گل می دهند و پرنده ها با هم پرواز می کنند ما هم باید به طور گروهی نسازیم . به تنهایی چه می توانیم بکنیم ؟ در تنهایی مثل فضا نوردان مسخره ای خواهیم شد که در کره ماه از فرط ترس میل به بازگشت و احساس خفگی می کنند .

انسان وقتی می تواند احترام دیگران را بخواهد که خودش به خودش احترام بگذارد فقط اعتقاد به خود است که باعث میشود دیگران به انسان معتقد شوند ، آری باید به خود متکی و معتقد بود و از قلمرو انسان زحمتکش پاسداری کرد و ازین موضع مقدس دفاع کودکی را که (اوربانا فالاجی) منتظر اوست هرگز به دنیا نمی آید زاده نمیشود اما این حادثه باعث آن میشود که طبع این نویسنده آگاه به طفیان آید نامه ای خطاب به کودک خود بنویسد که اکنون از کتاب های ارزنده روزگار ماست اوربانا در خطاب باید کودک و شوهر خود که مردی

دام بهتر برای ..

کلید اساسی در بلند بردن عملی صفحات آفتاب و جنریتر های بادی خواهد بود . یک بطری لیترم بطور مثال باید از باد کافی یا شعاع آفتاب پر شود تا انرژی جنریتر برقی در ظرف یکپخته آرام یاروز های بارانی دوام کند در صورتیکه جهان انتظار دارد تا راهی را به در وازه مختروع بهترین تلک انرژی به پیماید ، این منبع انرژی میتواند ذخیره آب ، منبع حرارتی ، هوا بی تحت فشار ، چرخ طیاره یا بطری باشد . با اینهمه انرژی در اطراف و ماحول ما پس باید راهی را طی کرد که بواسطه آن انرژی را جمع و ذخیره نمود که مانند بطریول خام اهمیت پیدا کند .

بی بند و بارویی مسوولیت است ، شناختی سطحی و شتاب زده از زندگی دارد می نویسد : (شما می ترسید ، ازمازن ها فرار می کنید پدر بودن برای شما چه مفهومی دارد ، نمره پدری را مثل یک لباس اتو زده می گذارید . وقتی ازدواج کنید تنها کاری که انجام می دهید اسم تان را به بچه می دهید . اگر زنی با شما هم آغوش شود او را بدکاره می نامید میلیون ها سال است که این لغات و اصطلاحات را برای تحقیر کردن ما به کار بردند و ما میرسکوت بر لب داشتیم میلیون ها سال است که استعمار شده شما بودیم . شما وظیفه ی مادری را به دوش ما می گذارید . شما در هر زنی وظیفه ی مادری را جستجوی می گردید و از هر زنی انتظار دارید که مادر تان باشد ، حتی این زن اگر دختر

تان باشد . می گوید که افراد ضعیفی هستیم و از زحمت های ماسوء استفاده می کنید تا آنجا که حتی مجبور مان می کنید بوت های تان را رنگ کنیم می گوید که فاقد مغز هستیم ولی از فکر و مغز ما برای سروسامان دادن زندگی خودتان استفاده می کنید . آن وقتی که ریش تان سفید میشود بچه هستید . وقتی بیمار و پیر شدید حمایت تان کنیم . از شما و از خودم متنفرم ، از خودم که نمی توانم بدون شما زندگی کنم و فریاد بکشم ، ما ز مادر بودن سیر شده ایم .

اوربانا ، این فریاد را از عمق فاجعه ی دنیای سرمایه داری که بر زن بیداد فراوان می رود به گوش جهان می رساند ، می خواهد از حقوق زنان اسپر سراسر جهان دفاع کند . این عکس العمل

ها و پر خاش در کتاب (نامه به کودکی که زاده شد) طنین و بازتاب یافته است ، باری کودکی که (اوربانا) در انتظار آمدن اولعطفه شماری میگردد هرگز به دنیا نیامد ، و مانند بسیاری از کودکان متعلق به نظام های طاغوتی قربانی شد اما او به این کلمات زیبا کتاب را خانه میدهد بر پدر - ندگی و پایایی زندگی تاکید می کند :

(زندگی وجود دارد ، بین چراغی روشن میشود ، زهره ای شبنمه میشود . یک نفر می دود فریاد می کشد و مایوس میشود لیکن آن دور ها هزار صد هزار کودک دیگر زاده میشوند که پدران و مادران کودکان آینده اند . زندگی نه به من تیزی دارد و نه به تو احتیاج دارد تو - مرده ای ، احتمالا من هم می میرم ، اما چه اهمیتی دارد ؟ چرا که زندگی نمی میرد .

۲۹ د مخ پاتی

دبریتو پریستودل

وایی چی لوی شا عباس هم دیر بلن او توند بریتونه در لوده او او بریتونه نه بی خورا خو نی و او همیشه به دمخصو صو خوشبو به تیلو بوتل ورسره و او خیل بریتونه به بی به غوپول .

همدارنگه زموړ د هیواد د تاریخو نو له مخی وایی فتح خان بریخی چی د کند هار به جنوب غرب او دهلمند دبست به کلی کی اوسیدی دلویو بریتو دیر شوقی و . دی چی دوخت د قومی خان زوی ز دیر او برده بریتو نه بی در لوده . فتح خان به هم بریتونه به مخصو صو تیلو غوپول او سر بیره پردی فتح - خان د خیلو بریتو دپاره د سرو زرو شپیلی جوړی کری وی چی د قمبر او جنگک به وخت کی به بی شپیلی به بریتو اغوستلی .

نیلی خان هم دیر او برده بریتونه در لودل . نو موړی دبستو نستان د علاقی مشهور زور ور سړی و . وایی چی دده بریتونه ۲۸ سانتی متره او برده و او ده به خیل بریتونه به کند رو سره آرایش کول . دبلو چستان به علاقه کی هم

دیر خلك بریتو نه پریستو دی او اوس هم بریتو نه خاص مقام لری . دپاکستان به پنجاب او دهندوستان به جنو بی برخو کی اوس اوس دیر کسان داوړدو بریتو خا وندان دی . اوس به نړی کی او زره ډوله مختلف دو له بریتو نه و جود لری چی دیر ډولونه بی به آسیا او امریکا او افریقایی هیوادونو کی و جود لری ، او مهم بی لکه جارو سی بریتونه ، دو گلا سی بریتونه - چقماقی بریتونه ، پشه ای بریتو نه گوته ای بریتونه ، سریناری بریتونه دیکلو بی بریتونه ، چنگیزی بریتونه روها نی بریتو نه ، هیتلری بریتونه او داسی نور ...

دیوی احصا نیی له مخی به عمومی ډول دنړی له هرو لسو تنو څخه یونفر بریتو نه لری ، آسیا - نیان ، دیر دبریتو شوقیان دی مگر امریکائیان دیر دبریتو څخه متنفر خلک دی . به ارو پا کی هم ایتالویان او فرانسو یا ن داوړدو او بیکلیسو بریتو علاقه مندان دی .

دوه دری کا له پخوا به ارو پا دښخو به باب څه بو هیرویی ... بو هیرو چی بښخی بریتو نه نه لری مگر د فرانسو د صدراعظم (ریشلو) به زمانه کی کومی بښخی چه به تیا ترو نو ته تللی مصنوعی بریتونه به بی ایبنوول . بښخی پخپله بریتو نه نه لری مگر اکثرأ بښخی دنارینه و بریتونه خوشوی .

کی د (استانکلی کرود) په نامه یو سړی پیدا شوی و چی دارو یا به مطبو غاتو کی یی دیره انگروزه تللی و ، دا سړی هم د بریتو په لحاظ شهرت وموندی . دده بریتونه ۷۸ سانتی مترو ته رسیده او همیشه به بی یو مرغه کله پر یوه بریت او کله پر بل بریت بساندی ناست و ، دارو پا دهر کنج څخه به عکاسان را تلل او دده عکسو نه به بی اخیستل .

په فرانسه کی د خوار لسم لویی په زمانه کی دهغه ټولولو یو دولتی آمرانو او برده بریتونه درلود ، خصوصا عسکری لوړو صاحب - منصبانو ټو لو به یوه خاص زیست سره بریتونه جوړول او ځینو به دخیلو لویو او ږدو او پلنو بریتو پر خو بانندی بښکلی مر غلری هم را خړولی .

دښخو به باب څه بو هیرویی ... بو هیرو چی بښخی بریتو نه نه لری مگر د فرانسو د صدراعظم (ریشلو) به زمانه کی کومی بښخی چه به تیا ترو نو ته تللی مصنوعی بریتونه به بی ایبنوول . بښخی پخپله بریتو نه نه لری مگر اکثرأ بښخی دنارینه و بریتونه خوشوی .

ارزشگفتی های جهان جمعان

نوروز جشن تولد زمین!

کره ای که ما بروی آن زندگی میکنیم چند سال از عمر مبارکش میگردد

با سپری شدن سال کهنه و فرا رسیدن سال نو کره زمین ما یکبار دیگر به دور خورشید گشت و سال دیگر بر عمر طولانی اش افزوده شد. اما آیا هیچ کس واقعا میداند که زمین ما چند سال عمر کرده است؟

سوال ساده بی است مگر جواب آن چندان ساده نیست. دانش امروز ادعا میکند که به این جواب دست یافته است اما واقعا چگونه. آغاز جهان آفرینش هستی و نیستی از جمله مسائلی است که از روز ازل مردم را به فکر واداشته و پاسخ یابی دقیق برای آنها هنوز هم مشکل به نظر میرسد. در گذشته های دور که دانش مردم و باره ای محدود تنها آنها را واداشت که به جای تحقیق و بررسی به دنیای خیال میدان دهند و برای هر یک از این پرسش ها افسانه بیا فرینند.

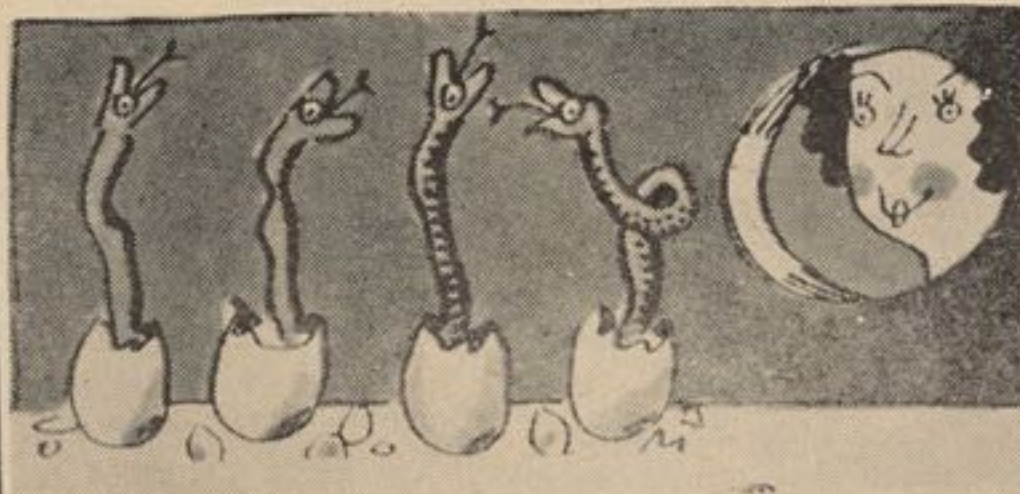
افسانه آفرینش زمین جهان مادی قصه پرداز پهبایی بود که توانست سالها مردم را از واقعیات دور نگهدارد. مثلا تا حدود سه صد سال پیش. هنوز بسیاری از دانشمندان اروپا تصور میکردند که

داشته است. آنها سنگواره هایی را که در این زمان کشف میشد به توفان نوح و وقایع انزمان نسبت میدادند. توفانی که در ۲۳۴۸ سال پیش از میلاد مسیح به وقوع پیوسته است.

امروز مردم به خوبی میدانند که این سنگواره ها به میلیونها سال پیش تعلق دارد و تازه سنگواره فقط نشانگر وجود حیات در مراحل پیشرفته آن است و قبل از آن هم

دنیا در ۴۵۵۴ سال پیش از میلاد مسیح بوجود آمده و عمر نسبتا کوتاهش، البته نه با مقایسه با عمر ماه سیمایی بس و ن تغییر

پرورش مارهای زهر دار

دانشمندان آذربایجان موفق گردیده اند تا مارهای زهر دار را پرورش داده و زهر های طبی را روی اساسات تجارتنی آن بدست بیاورند آنها ماشینی را اختراع کرده اند که بدان وسیله میتوانند از تخم های مار افعی چوچه ها را بیرون بیاورند. البته این ماشین حرارت معین و نور مورد ضرورت را برای تخم ها طور اتوماتیکی تامین مینماید.

غذای این مار چوچه ها را خاکاره و دیگر ریزه های اشغال و زباله ها تشکیل میدهد. این تسهیلات سبب می شود تا هشتاد فیصد چوچه های مذکور زنده بمانند البته این فیصدی به ملاحظه شکل طبیعی پرورش مار چوچه های مذکور بیشتر میباشد.

کره زمین ما وجود داشته است. طبق فرضیه های جدید علمی تولد زمین به (۴) میلیارد و ۶۰۰ میلیون سال پیش بر میگردد. در این زمان بود که زمین به صورت کنونی خود شکل گرفته تحت تاثیر عواملی چند هنوز هم روز بروز در حال دگر گونی است این دگر گونی ها در طی یک عمر مثلا یک قرن محسوس نیست میلیونها سال طول میکشد تا تغییر بزرگی در سیمایش پدید آید و به چشم بخورد.

عقاید خرافی فلاسفه یونان و روم در مورد شکل گیری زمین نمی تواند در حال حاضر به هیچ وجه قابل قبول باشد در حالیکه تا قرن شانزدهم عمه به آن معتقد بودند و کسی جرات نمیکرد که آنها را رد کند و نه پذیرد.

ابوعلی سینا فیلسوف و دانشمند برجسته کشور در حدود یک هزار سال پیش به تحقیق و بررسی پیدایش زمین و عوامل تغییر دهنده آن پرداخت و توانست پاسخ های قانع کننده ای برای آنها بیابد. اما ارو پایمان قرون وسطی ابوعلی سینا را نمی شناختند و ترس از بد نامی کیفر مجبور شان میکرد که به عقاید خیال با فانه و افسانه های گوناگون اکتفا کنند و بدنبال حقیقت نروند تا آنکه در قرن ۱۶ بررسی ها و تحقیقاتی به عمل آمد و نظریه های ابو علی سینا به اثبات رسیدند و افسانه ها در همان حد افسانه باقی ماند.

به وزن زمین افرودمی شود؟

روزانه اتمو سفیر زمین ما توسط میتا و ریت ها بمبارد شده و صدها بلیون ذرات گرد و غباریکه کنگنه های شان از چندین گرام گرفته تا صد هزارم کسر يك گرام وزن دارند، از فضای خارجی بالای سطح زمین فرو می ریزند بنا بران دروزن سیاره ما روزانه در حدود صد الی یکصد و ده تن (یا چهل هزار تن سالانه) افزایش بعمل می آید این ریزش و هجوم مواد میتا و ریتیکی از بلیون ها سال به این طرف طور ثابت و دایمی جریان داشته است . البته صد تن مواد برای سیاره ما و به تناسب کنگنه آن خیلی ناچیز و مکرو سکو پیک بحساب می آید. حتی اگر این میتاوریت های فضایی خاکهای قشر زمین مخلوط نمیکردید و یا در بحر منحل نمی شد، در طی بلیون ها سال فقط هشت گرام مواد میتاوریتی در هر سانتی متر مربع سطح زمین ذخیره می شد و يك لایه یا قشر نازکی را به ضخامت دو یاسه سانتی متر بروی زمین تشکیل میداد . همچنان وزن تمام مواد میتاوریتیکی که بلیون ها سال قبل بالای زمین فرو ریخته اند يك صد میلیون قسمت وزن زمین را تشکیل میدهند که طبعا چنین يك کسر نمی تواند تاثير قابل ملاحظه ای بالای زمین داشته باشد و یا در حرکات دورانی و مداری زمین بدور آفتاب خدشه ای وارد نماید .

آیا میدانید؟

شوروی از آمریکا چقدر دور است؟

سه میل: بنی جزیره (الما س کوچک) الاسکا در تنگه ابی (بیرنگ) و جزیره الماس بزرگ اتحاد شوروی را فقط همین فاصله کم جدا میسازد .

عمو می ترین خوراک دنیا چیست؟

بیش از شصت در صد جمعیت دنیا به برنج همچون عمده ترین ماده غذایی خود اتکا دارند و برنج هفتاد تا هشتاد در صد کالری مصرفی آنها را تامین میکند . اینکه چرا برنج غذای شماره يك جهان است ، علتش این است که در اکثر نقاط جهان شرايط زرع آن مهیا است از دلدزار مالایا گرفته تا نواحی سرد سیر جاپان ، دره های کالیفرنیا و ارتفاعات ده هزار اروپایی ، همالیا...
کوتا هترین نمایشنه دنیا چه بود؟

نمایشنه ای از (شکسپیر) تحت عنوان (هر طوری که دوست دارید) . . . این نمایشنه به سال ۱۸۸۸ در تیاتر (کانتربوری)

آیا با خوردن خسته انگور اپاندیس می شوید؟

برخلاف این شایعه پایدار هیچ قرینه اشکار در دست نیست که چنین چیزی ممکن باشد .

جراحان هرگز خسته انگور را به داخل

زایده های جدا شده اپاندیس نیافته اند . حتی اگر با احتمال خیلی بعید تخمی وارد اپاندیس شود نمی تواند ایجاد عفونت کند . چون اپاندیس توسط نوعی باکتری بوجود می آید که فقط در روده بزرگ ما است .

بوسه خطرناک؟

يك دانشمند آمریکایی معتقد است که در بدن برخی از اشخاص مخصوصا دلباختگان احساساتی، به قدری الکترون است که بوسه دادن به آنها خطرناک میباشد این دانشمند توصیه میکند که همیشه هنگام بوسیدن يك سکه در دست داشته باشید تا جریان الکتريسته عشق وی را از یاد نه برد .

دعایوبو کسانوحقوق

دندرو ملتو عمو می اسامیلی
به ۱۹۷۵ کی د معیوب بو اشخا صو
دحقو قو به با ب اعلامیه خسره
کره. دغه اعلامیه د. معیوب شخصه
اصطلاح هر هغه چا ته راجع کوی
چی دخیلی معیوب بی به نتیجه کی چی
هغه به دغه به جسمی یا دماغی
استعدادو زوکی ذاتی وی . یانه
وی . به خپله به پول یا نیمایی خان
نه شی کوی د یوه نورمال فردی
او اجتماعی ژوند احتیاجات رفع
کری .
به دغی اعلامیه کی دمهمو
اصو لو او حقوقو به جمله کی دغه
لاندى هم ذکر شوی دی :
- معیوب کسان دی له ټولو
هغو حقو قو څخه چی به دغی
اعلامیه کی را غلی دی برخورداروی
دغه حقوقو به ټولو معیوبو اشخاصو
ته بی له هیڅ راز استثنی څخه، او
بی له هر راز امتیاز یا تبعیض څخه
ور کړل شی .

- معیوب کسان دخپل انسانی
شان د درناوی دپاره د طبیعی حق
استحقاق لری . معیوب کسان ، چی
ددوی اصل ماهیت او ددوی دمعیوبی
حال هر څه وی دخپلو همزو لسو
مدنی افرادو ټول هغه اساسی حقوق
لری کوم چی به هغو کی دیسوه
سپیڅلی ژوند کول شامل وی، او

افسانه بی که به واقعیت پیوست

هفت قرن بعد افسانه بی در
مورد مو جو دیت يك دریای زیر
زمینی د هقانان قرغیز را کمک کرد
تا به ارتفاعات «کاتران پلاتیو»
مراجعه کرده و سیستم باستانی
آبیاری را ازین در یای افسانه نوی
کشف نمایند .

طوریکه درین افسانه بیان شده
در زمانه های قدیم مزارع و باغهای
پلاتیو توسط در یایی آبیاری می-
شده است . بکمک باستان شناسان
انجیران امور آبیاری تونلی بطول
نیم کیلو متر را کشف کردند که
در زمان باستان به دست انسانها
ساخته شده بوده است .

طوریکه از سنگ نیشته ها و
کتیبه های کشف شده ازین تونل
معلوم می گردد در سابق آب را از
قسمت های مرتفع در یا بطرف

سراسیمی های ساحات پایین از میان
کوه (توسط تونل مذکور) انتقال
می داده اند .

اکنون متخصصین این سیستم
باستانی آبیاری را اصلاح و تعمیر
نموده اند که در حدود هفتصد هکتار
زمین مزارع و باغها را در فارم های
جدید دولتی می تواند آبیاری
قسمت های مرتفع در یا بطرف

بهار امسال بهاری است

تبریک میگوید و مقدمش را نهایت مسعود و میمون می پندارد چنین میگوید :

مسرویم از اینکه باز فصل بهار فرامی رسد و موسم طراوت و تازگی جای فصل زجر دهنده سر ما را اشغال می نماید و برای زحمتکشسان افغانستان شرایط بهتر کار و بیکار انقلابی بیشتر مهیا میگردد .

وی میگوید : در دوران سیاه قبل از پیروزی انقلاب آزادی بخش نور ماکار گران و زحمتکشسان افغانستان از بسا حقوق مادی و معنوی خویش محروم بودیم و لی بابه پیروزی رسیدن انقلاب شکوهمند نور و بخصوص مرحله نوین و تکاملی آن حزب ودولت به وضع حیات اقتصادی و اجتماعی و شرایط کار ماکار گران توجه جدی مبذول داشت و برای اینکه وضع حیات اقتصادی کارگران بهبود یا بسد افزودی معاشات را مطابق به ایجابات وضع اقتصادی کشور روی دست گرفت که یک قدم بسیار از زنده و مهمی در حیات ما کارگران کشور بشمار می آید

چنین اقدامات بهی خواها نه دولت انقلابی ما از یک طرف وضع حیات اقتصادی کارگران را بهبود می بخشد و از جانب دیگر باعث تشویق و ترغیب آنها در کارهای محوله ایشان میگردد .

موصوف نظر خود را راجع به نخستین کنگره اتحادیه های صنفی زحمتکشسان افغانستان که اخیرا در کابل گشایش یافت چنین ایراز می دارد :

از آنجاییکه اتحادیه های صنفی نقش مهمی را در حیات شیاسی اقتصادی و اجتماعی زحمتکشسان جهان دارامی باشند بنا بر این کنگره بسا عظمت اتحادیه های صنفی زحمتکشسان افغانستان نیز یکی از بزرگترین رویدادهایی بود که در حیات ما کارگران و زحمتکشسان رونما گردید در این کنگره شکوهمند صد ها تن از نماینده گان زحمتکشسان مرکز و ولایات کشور دور هم جمع شدند و کارهای پر ثمری را چون تصویب اساس نامه ، سمبول و درفش اتحادیه های صنفی زحمتکشسان

افغانستان بعمل آوردند . این کنگره ممثل خوبی از وحدت و یک پارچگی زحمتکشسان افغانستان بشمار آمده صفوف رزمنده کارگران دهقانان و سایر صنفی زحمتکشسان افغانستان را در دفاع از میهن مردم و انقلاب و عمران و آبادی کشور فشرده ترمی سازد .

نامبرده افزود : من به حیث یک کارگر این دیار بر افتخار از همه هموطنان خود به خصوص صنف کارگران می خواهم تا در اتحادیه های مربوط خویش هر چه زودتر متحد شوند و در چوکات این اتحادیه ها بکار و بیکار انقلابی و سازمان داده شده خویش بپردازند تا باشد که به زودی هر چه تمامتر کشور ما آباد گردد و از هیچ نوع نابرابری و بی عدالتی در جامعه مالتری باقی نماند .

محترمه مرضیه مامور مغازه تصدیی مرمر و رخام یکتن از خواهان زحمتکش مابعد از آنکه سال نو را به همه هموطنان خود تبریک میگوید و حلول سال جدید را فال فرخنده ای در حیات جامعه خویش می پندارد چنین میگوید :

آرزومندم سالیرا که تازه آغاز نموده ایم سال رشد و انکشاف اقتصادی ، اجتماعی ، کلتوری و فرهنگی کشور و جامعه ما باشد و از کار و بیکار خود در آن نتایج پر ثمری حاصل نماییم .

موصوف از فعالیت های ترقی خواهانه حزب دموکراتیک خلق افغانستان و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان در دوران پیروزی مرحله جدید و تکاملی انقلاب نجات بخش ثوربه نیکویی یادآور شده گفت به اثر توجهات انقلابی دولت ملی و دموکراتیک در سال گذشته

کنفرانس سرتاسری زنان کشور به اشتراک صد هاتن از نمایندگان زنان آزاده میهن مادر شهر کابل دایر گردید و نتایج بسیار ارزنده و مهمی را در حیات سیاسی و اجتماعی زنان کشور مابجا گذاشت وی علاوه نمود : امین خونخوار و دار و دسته جنایتکار وی همانطوریکه وحدت حزب و مردم ما را بر هم زده

هزارها تن از برادران غذا بدیده ما را در سلول های زندان سر به نیست نمود زنان قهرمان و بیکار جوی کشور ما را نیز آرام نگذاشته دست کثیف خویش را بخون صدها هزار هازن زحمتکش کشور مسا کرده ساخت .

ولی پس از پیروزی مرحله نوین و تکاملی انقلاب دوران سازش و سقوط باند فاشیستی امین همان طوریکه همه زحمتکشسان افغانستان وحدت انقلابی خود را بدور حزب بر افتخار خویش در یافتند زنان آزاده میهن مائیز بدور سازمان دموکراتیک زنان افغانستان صفوف انقلابی شان را فشرده تر ساختند که تدویر کنفرانس سر تا سر ی زنان کشور موید خوبی بر این ادعای ما است .

وی افزود : امروز که حزب دموکراتیک خلق افغانستان و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان برای محو کامل هر نوع نابرابری میان زن و مرد در کشور ما بکار و بیکار انقلابی و بر ثمر خویش ادامه می دهند بر همه زنان انقلابی کشور ما است تادوش بدوش برادران خویش در سنگر دفاع از ناموس و وطن ، حفظ حاکمیت ملی ، تمامیت ارضی ، استقلال ملی و انقلاب

بقیه صفحه ۴۹

وجه تسمیه

مهر ماه : این ماه را از آن مهر ماه گویند که مهر با نسی بود مردمان را بر یکدیگر از هر چه رسید با شد از غله و میوه نصیب باشد بدهند و بخورند بهم ، و آفتاب درین ماه در میزان باشد و آغاز خریف بود .

آبان ماه : آبان ماه ، یعنی آبها درین ماه زیادت گردد از بارانها که آغاز کند و مردمان آب گیرند از بهر کشت و آفتاب درین ماه در برج عقرب باشد .

آذر ماه : آذر ماه ، بزبان پهلوی آذر آتش بود ، و هوا درین ماه سرد گشته باشد و به آتش اجست

نجات بخش نور و دست آورد های دوران ساز آن بدر آیند و همه با هم چه زن و چه مرد ، چه بیروچه جوان مشت کوبنده و گره خورده خود را بر فرق ارتجاع داخلی منطقه و جهانی و امپریالیزم بین المللی در راس امپریالیزم جهان خوار امریکا سخت بکوبند و در راه رفع عقب مانده گی های مادی و معنوی جامعه خویش از هیچ نوع اینار و از خود گسذری دریغ نورزند

نامبرده علاوه نمود : امروز که روز نه های سعادت و خوش بختی پیروزی و کامیابی پر رخ هر فرد هموطن ما بخند میزند و زمینه کار برای اعتلاء و ترقی میهن و جامعه ما هر چه بیشتر مساعد میگردد بر همه ما است تا در این بهار خرم و شادمانی با استفاده از مساعدت شرایط راه آبادی و شکوفانی میهن خویش و جامعه محبوب خود افغانستان آزاد و سربلند بسیار کار کنیم ، بسیار عرق بریزیم و نگذا ریم که لحظه ای ، هم از دست ما به هدر رود .

و این رسالتی است که وطن انقلاب و جامعه پر دوش ما تنها ده است و ما آن را با پیشانی باز می پذیریم و در اجرای آن هرگز سهل انگاری نمی ورزیم .

بقیه صفحه ۴۹

بود ، یعنی ماه آتش و نو بست آفتاب درین ماه در برج قوس را باشد .

دی ماه : دی ماه ، بزبان پهلوی دی ، دیو باشد بدان سبب این ماه را دی خوانند که در شبت بود و زمین از خر میها دور مانده بود و آفتاب در جدی بود ، اول زمستان باشد .

بهمن ماه : بهمن ماه ، یعنی این ماه بهمن ماندو مانند بود بهما دی بسردی و خشکی و بکنج اندرمانده و نیز آفتاب اندرین ماه بخانه زحل باشد با جدی بیو نسد دارد .

اسفند ماه : اسفند از مذ ماه ، این ماه را بدان اسفند مد خوانند که اسفند بزبان پهلوی میوه بود یعنی اندرین ماه میوه ها و گیاه ها دمیدن گیرد و نو بت آفتاب به آخر برج هارسد بر ج حوت .

شخصیت چیست؟

باید دارای آن دسته خصوصیات و صفات باشد. تعاریفات دیگری اهمیت خاصی به وحدت و انسجام شخصیت را تشکیل و سازمان ذهنی آن می دهند و بر آن تاکید اکید می نمایند. همچو تعاریفات تجویز می کند که شخصیت مجموعه صفات منظم و متشکل یا نمونه و مثالی است که از انواع مختلف پاسخهای فرد نمودار می گردد. یا مثالی داده شده است یا چیز دیگری را که این تعاریفات تجویز می کند. ممکن است تنظیم کردن نتایج باشد که از شخصیت بدست می آید، زیرا شخصیت یک نیرو و قدرت فعالی است که پیوسته اندر باطن و ضمیر شخص در کار و فعالیت است. شخصیت توانائی و قدرت است که به تمام سلوک و کردار شخص که به آن اشتغال دارد سروصورت و نظم و ترتیب می بخشد. یک تعداد صاحب نظران و علمای تیوری شخصیت را صی را بر گزیده اند که باید به آن و ظیفه و کار شخصیت تاکید کرد و ارزش و اهمیت زیادی را به آن قایل شد یک وسیله و میانجی در توافق شخصی معاً و نست می کند. شخصیت دارای مجاهدات و نیروهای متنوع و گوناگونی است که برای توافق توسط فرد بکار می رود و مورد تطبیق قرار می گیرد. در تعاریفات دیگر، شخصیت مساوی و موازی بجهت خاص و یا مستأثر شخص است که مختص و منحصر بفرد می باشد. در اینصورت شخصیت اصطلاحی است که بر آن مسایل خاص و خصوصیات بارز شخص اطلاق می شود که او را از شخص دیگر ممتاز می سازد و توسط آن از اشخاص دیگر فرق و تمیز می گردد و به شکل فرد ممتاز و منحصر بفرد شناخته می شود. در پایان باید گفت که بعضی از صاحب نظران و علمای تیوری شخصیت چنان عقیده دارند که شخصیت جوهر ذاتی انسان را نمودار می سازد گویا شخصیت اصلاً جوهر ذاتی انسان است که نمایش می یابد ازین تعاریفات چنین برمی آید که شخصیت به آن قسمت سجا یای فرد اطلاق میشود که بیشتر از وی نمایندگی کند، نه تنها شخصیت او را از

دیگران تمیز میدهد بلکه مهمتر ازان اینست که او را آنچه واقعاً هست نمایش میدهد ما عین و چگونگی او را بر ملا میسازد و آشکارا می نماید آن لپورت از جمله تعاریفات شخصیت این تعریف را برگزیده است ((که آنچه انسان واقعاً هست شخصیت است)) . ((تطبیق این تعریف چنان است که در اثر آخرین درجه تحلیل شخص شخصیت وی دارای آن صفات و مزایای است که مختص و منحصر بفرد او است و از خصوصیات برجسته، بارز و عمیق وی بشمار می رود. فکر میکنیم وقت کافی را صرف تعاریفات شخصیت نموده ایم و مسأله شخصیت را بقدر لازم تحلیل و تعریف کرده ایم. اگر این تعاریفات و حقایق طرف قناعت خوانند گمان گرامی واقع نشود در مقالات آینده دراصل متن به تعاریفات مفصل شخصیت مواجه خواهند شد که میتواند ازان میان بصورت طبیعی یکی از تعاریفات را از اصل متن مطابق ذوق و علاقه خویش برگزینند. بر علاوه ما از خلال این همه تعاریفات به این عقیده گرائیده ایم که هیچ یک از تعاریفات شخصیت بصورت مستقل و بذات خود نمی تواند بصورت یک اصل کلی مورد تطبیق و استفاده قرار داشته باشد. مقصد ما از تذکر این امر چنان است که هر شخص شخصیت را بر اساس تیوری و نظریه ای که خودش به آن معتقد است تعریف می کند و در آن تعریف رجحان دادن تیوریکه به آن گرائیده است بد رستی محسوس می باشد. بنا بران اگر تیوری متذکره تائید اکید بر وحدت و تشکل و از وحدت و انسجام مزایا و صفات شخص بشتیبا نی کند، طبیعی است که تعریف شخصیت شامل عناصر و وحدت و تشکل بحیث صفات بارز و خصوصیات مهم شخصیت بشمار می رود. هر گاه بازی عالمی یک نظر به و تیوری شخصیت را ایجاد نماید و یا به آن خود را توافق دهد، تعریف شخصیت وی حتماً در تطبیق آن تیوری و نظر سعی بلیغ خواهد کرد. بنا بران ما میگوئیم که شخصیت توسط

مفاهیم علمی خاصی تعریف می شود که جزء از تیوری و نظر شخصیتی می باشد که شاهد به آن اشتغال دارد. شخصیت دارای یک دستکاه و سلسله صحیح و درست نمرات یا اصطلاحات توصیفی می باشد که برای تعریف یک شخص تحت مطالعه مطابق تحولات یا ابعاد لازمه ای که دارای موقف هستوی در حیطه یک تیوری بخصوص باشد بکار می رود. اگر این تعریف هم در نظر خواننده قانع کننده نباشد باز هم میگوئیم که در مقالات آینده بسیک سلسله تعاریفات مواجه خواهند شد که یکی از تیوریها و تعاریفات

بتوان توافق کرد و آن را به عقیده و نظر خود موافق یافت. عبارت دیگر نظر به آنچه گفته آمدیم ممکن نیست شخصیت را بدون توافق بیکی از نظریات و تیوری های متذکره بتوان تعریف کرد چه بدون آن در نظر داشت شخصیت و تعریف آن از زش علمی و عملی نخواهد داشت. برای آنکه بکنه این حقیقت نیکو بی بریم و به آن بدرستی بگرائیم ایجاب می نماید تا بدانیم که اصلاً تیوری و یک نظریه چیست و دارای چگونه اهداف و ارزش ها و اعتبارات علمی می باشد. بنابراین مقاله آینده را وقف این موضوع مهم علمی خواهیم کرد.

د ۲۳ منج پاتی

د حقیقت دلیکلو

وخت کی بی له لاسه ونیسی دوی د حقیقت ویلو په خاص او لازم تدبیر یادونه لری او په دی اساس دخپل کارگته د لاسه و زکوی. ... زموږ په دوران کی چی څوک «دخلکو پرگنی» کلمه دیورنگی تهملک وایی په دی کار ددو رغجنو ملاتړ کوی او هغه کود گر کلمات راوړی. بنیای دیولر کوشنېس څخه چی په «لموس صورت د حقیقت له لاری بی صبر کړی ستری مشوی وی. او دی ته منتظروی چی دخلکو دگتو څخه د دفاع په وخت کی بی له لاسه ونیسی. دوی د حقیقت ویلو په خاص او لازم تدبیر باور نه لری او پردی اساس دخپل کار ته گته دل د سرور کوی. ... زموږ په دو ران کی چی څوک «دخلکو پرگنی» تر افراد او (څمکی) تر «ملک» وایی چه دی کار ددر وای. غجنو ملاتړ کوی او هغه کود گرو. کلمات راوړی. ته خلک وایی په دی کار ددروا غجنو ملاتړ کوی او هغه کود گرو کلمات راوړی. «دخلکو پرگنی» کلمه دیورنگی مفهوم پوره ادا کوی او دگتو گتو مظهر ده او هغه وخت باید استعمال شی چی دنری دمخلفو خلکو او وگړو په مورد کی څه ویل کیری څکه دا هغه یواځینی وخت دی چی دگتو یووالی په زوره توگه یکی تمثیری څکه چی د هیواد وگړی ډول ډول گتو لری. او دا هغه حقیقت دی چی خپه کوی غواړی.

په دی اساس څوک چی څمکه یادوی دهغه مطلب گرونده ده او څوک چی دکروندو توصیف کوی په دی کار بانندی هم دحا کم ټولی دروا. غوته زمینه برابروی څکه دلته دڅمکی د حاصلاتو او دڅمکی سره دانسانانو عشق او علاقې خبره نه ده بلکی په اساسی ډول د تخم او قیمت سلسله مطرح ده څوک چی له څمکی څخه گته اخلی هغه نو هغه څوک ته دی چی تخم ریسی او نه هم بزار روده ته دقلبه شوی خاوری بوی ورکوی. نودبو پونه لری خو دلته د «ملک» کلمه ټیک ده او خودا ستر چال ور کی پروت دی. هرځای کی چی ستم وی د انضباط په ځای باید «اطاعت» کلمه استعمال شی څکه انضباط دحا کم څخه پرته هم امکان لری څکه داسی اړخونه لری چی داطاعت په مفهوم کی نشته هم دارنگه «بشمري ورتیا» دویاږ څخه ښه ده په دی عمل وگړی له نظره لیری نه شی پاتی کیسلی. موږ ده د بدبختیو په حال پوره خبریو چی د «ملت» دویاږ ونو په مساله کی گرد سره له ځانه تیروی او وینو چی هم دغه خلک په څومره لری سره افتخار رات دبل چا څخه قربانوی د هغوی د ځان پالنه کوی خو پخپله ولوړی د کفو سیوس دا کار روایی هم د یا دولسو وړ ده چی هغه به ربښتیو ملی پښو نتیجه د غلطو پښو په نتیجه کی خاپوله. نوربیا

جواب به نامه های شما

نوروز ، روزی نو از سال نو است که غیر از روز های دیگر است. اینروز را روز میلاد رستن هاو شگفتن ها خوانده اند که سر فصلی است از پیاپی و باران . این فصل سال که با نوروز می آغازد، زندگی و طبیعت رنگ و جلوه دیگری میگیرد و انجماد و سکوت در هم می پیچد... و تو خواننده عزیز هم رنگ دیگری بگیری .. باری بگذار که نوروزت را مبارک گویم :

همه ساله بخت تو پیروز باد همه روز گارتو نوروز باد و به آرزوی سال پر بار و پر میمنت می آغایم به جواب نامه ها :

اما نخست از پاسخ گفتن ، سلام گفتن بهتر است ، با عرض سلام میبر دازیم به پاس نامه ها :

دوست عزیز عبدالرحمن فروتن فاریابی معلم مکتب ابتدائیه و لسوالی قیصار فاریاب

سلام دوست ارجمند ، نامه شما به اداره رسید و متاسفانه ((شعر سرخ)) شما از نواقص بسیاری برخوردار بود ، از چاپ باز ماند ، با آنها چند تکه آنرا انتخاب میکنیم و به نشر میسپاریم ، بخوانید :

تخم مهرت ای وطن در مزرعه دل کاشته ام
کور گردد هرد و چشم گرسبویت نیک نگر م
جان فدا کردن بمردم هست بر من افتخار
پس چه دارم پاک گر تیره هدف شد پیکر م

((تصویر رویا)) نبشته قلندرنه شاد مرور گردید و آنرا سپردیم به متصدی صفحه برگزیده ها .. انتظار نشرش را بکشید . خدا حافظ .

دوست عزیز احمد کلیم مقصودی معلم لیسه باختر مزار شریف

بپندیرید سلامهای ما را هم ، پاسخ به سوالات صفحه مسابقات را به متصدی آن صفحه واگذار شدیم و افزودیم که اگر پاسخ فرستاده همکار مادرست باشد ، اسم و عکس تا آنرا یکجا به نشر بسپارند . موفق باشید .

دوست عزیز عبدالقاسم نهضت فراهی معلم لیسه عمر شیبید

سلام برادر . نامه یی شما را به متصدی مسابقات و سرگرمیها حواله کردیم که در صورت لزوم به نشر نام شما در زمره حل کنندگان اقدام ورزد ، موفق و کامروا باشید .

دوست عزیز نجیبه معلم لیسه انقلاب

سلام دوست گرامی . نامه یی شما را به متصدی صفحه مسابقات و سرگرمیها سپردیم ، احوالشانرا از همان صفحه بگیرید . خدا حافظ

دوست عزیز عبدالرحمن محمودی مامور فنی ریاست استخراج و انتقال گاز شیرگان .

سلام همکار عزیز . پاسخ شما را به متصدی صفحه مسابقات و سرگرمیها سپردیم ، سراغ آنرا از همان صفحه بگیرید . خدا حافظ

دوست عزیز عبیدالله ازلیسه حبیبیه

سلام دوست گرامی . در ست حدس زده اید ، آن عبارات بر

نغز از کتاب معروف و مشهور ((خرمکس)) است که به خانم توانای اتل لیلیان و بینیچ نگاشته شده است و در بیخ که آن عبارات راه خوانندگان و علاقمندان صفحه پاسخ به نامه ها نخواهند .

به آن کود گانی که گل سرخ می افشا نند نگاه کن و به آواز شان ، اگر دل نشین است ، گوش فراده ، بغا طر آنان است که دهان من مملو از خاک است و سرخی آن گل های سرخ از چشم های قلب من است زیرا چنین آمده است : **دوست عزیزان عشقی والا ترا آن نیست که بغا طریا را نشاندند از روی گسی خود بشوید .**

دوست عزیز سردار محمد اندیش

سلام همکار ارجمند . پاسخ به سوالات صفحه مسابقات و سرگرمیها را به متصدی آن سپردیم ، سراغش را از همان صفحه بگیرید ، خدا حافظ

دوست عزیز قدسیه ترین معلم لیسه آریانا .

سلام و پرسنان مارا بپذیرید . پاسخ به جدول شما را به متصدی صفحه مسابقات و سرگرمیها سپردیم ، اطلاع آنرا از همان صفحه بگیرید ، خدا حافظ

دوست عزیز همایون پالانهاد

سلام همکار عزیز . طنز و بذله ، استهزا و شوخی بطور کلی معنای مختلف دارند با آنکه یکی بجای دیگری استعمال میشود .

نویسنده یی و چه تمایز میان طنز و بذله را بدین گونه تو ضیح میدارد : ((بذله با ظاهر امر سروکار دارد ، بعبارت دیگر از حدود ظاهر نمی گذرد . طنز دل را جستجو میکند ، در پی دل است . طنز با تحقیر و نفرت و اهانت و بذله با دوستی و نیک خواهی و محبت همراه است طنز حماقت ها و زشتیها را عیان

میسازد و بپیر حمانه بیاد مسخره میگیرد . بذله نادانیه و حماقت ها و معایب و نواقص را بدیده همدردی و بچشم دلسوزی مینگرد - هر چند این حماقت ها خواننده آور با شد و با خنده هم به بیوند . طنز با تعجب و شگفتی جلوه میکند یعنی در مقابل ناسازگار

کار یها و ناجور یها و ناسازگاریها شگفتی تندو زنده میکند رد حال آنکه بذله به نحو بسپار می کند ، شگفتی تندو زنده ه ناجور یها ی مضحک را خاطر نشان میکند . بذله ، بر توهای

ملایمی را که قدرت پرور شن دهند گیشان بسان اشعه خو رشید است بر معایب و نواقص میتاباند . طنز شلاق بدست میگیرد و معایب را به شلاق می بندد و از چوب کاری شی یا شخصی

اباندا رد و بلکه اصرا ر هم دارد ، بذله به نحو ملایمی زبان بنکو هوش میکشاید و این نکو هوش را با احساسات و عواطف انسانی در می آمیزد و از تیزی لبه آن میکاهد ، تردید نیست که نکته خنده دار ی را نیز چاشنی آن میکند ، طنز

حلقه ها و بند های را جستجو میکند و میکوشد ضرر به کاری را به نقطه حساس وارد آورد حال آنکه بذله بی آنکه در پی پرده پوشی باشد ضرر به خود را آشکارا بر سپر فرود می آورد . بذله زودگذر و طنز دیر پای است .))

و بگذریم از اینکه طنز شفاهی باطنز تر سیمی و چه تمام یسز

بسیار دارد - خدا حافظ تان ..

دوست عزیز صابره عزیز متعلم لیسسه مسلکی جمهوری
بید بید سلام ما را هم . یا سخ به سوا لات صفحه مسابقات
و سر گر میها را به متصدی آن سپردیم ، انتظارش را بکشید
خدا حافظ

دوست عزیز میر عثمان محبوب

سلام برادر ، و برادر مسان برای متصدی صفحه مسابقات
و سر گر میها چنین مینگارند : امیدوارم که این جدول ((جدول
هنری)) پر مشقت را بصورت صحیح حل نموده باشم و امید
وارم که مرتب جدول هذا با زهم این زحمت را بخود
روا دارد و خوانندگان مجله ژوندون را مصر و ف نگهبان دارد))
و همینگو نه پاسخ شما را به متصدی صفحه مسابقات و سر گر میها
سپردیم که بعد از ارزیابی در نشر نام تان توجه دارند .

دوست عزیز ستوری دو هم خارن رو غتون مرگزی غارندوی
سلام همکار عزیز . نامه یی شما به اداره رسید و آنرا جهت
ارزیابی به متصدی صفحه مسابقات و سر گر میها سپردیم
موفق باشید .

دوست عزیز عبدالکبیر ازیسه حبیبیه

سلام علیکم برادر . نامه یی شما رسید . با رچه شعر قشنگ
انتخابی شما را خواندیم و لذت بردیم .
دوست عزیز ما ن به استقبال بهار شعر یی عنوانی صفحه جواب
نامه ها فرستاده و خواهش نشر آنرا نموده اند که ما به
احترام یا سدا شت ذوق این همکار ارجمند ، شعر انتخابی
شانرا که از فریدون تو لسی است سر تا پا نشر میکنیم ،
بخوانید:

سر این سبزه، چه نغز است ، گل روی تو دیدن

به کنار تونشستن ، ز قفای تو دویدن

عرق آلود گریزت ، پس هر صخره گرفتن

سر زلف تو گشادن ، لب گرم تو مکیدن

سر دست تو بدست ، از سر آن جوی خروشان

خوش و خندان ، به سبکبالی پروانه پریدن

به تکاپوی نشاط ، از دل آن دشت گل آرا

سر هر سنبله کندن ، بن هر ساقه مزیدن

تک آن دره ، فرو ماندن و درسا به نشستن

تب آن بوسه ، فر و کشتن و از سایه رسیدن

بی افکندن اندام تو ، در موج بلورین

به دو صدحیل ، ترا تا سر آن چشمه کشیدن

چو ترا جامه چسبند ، نمودارتن آمد

به ترا شاداب تو ، آن جامه دریدن

بتو پیوستن و ، آن شور گنه ، در تو فشاندن

ز تو بگسستن و ، آن سو زنگه ، بر تو تنیدن

تن گلبوی تو بر سینه فشردن ، به غنودن

سر چون گوی تو بر شاخه گرفتن ، به خمیدن

همه چون باغ هوس ، در برنا ز تو شگفتن

همه باداغ نفس ، بر گل روی تو دیدن

به خرام خوش آن ساقه نیلوفر و حسی

به سراپای تو ، بادامن پر غنچه ، خزییدن

ز بلور تنت ، آن گرمی جان پرور خون را

به سر انگشت عطشنا لگنوازند ، چشیدن

به گریبان تو لغزیدن و ، در سینه فتادن

ز گلو گاه تو بوسیدن و ، بر شانه رسیدن

بر آن بیدنگو نسا ره ، به راه تو نشستن

سر آن جوی خروشنده ، کنار تو لهیدن

ز رخت ، خنده زنان ، بوسه دزدانه بودن

زلبت ، با دهکشان ، نغمه مستانه شنیدن

به تمنای دل ، ای در دتوبرجان فریدون
لب پر نوش تو خستن ، گل آغوش تو چیدن

دوست عزیز احمد شاه حسین هو تکی

سلام همکار ارجمند ، نامه شما را گرفتیم و آنرا جهت ارزیابی
به متصدی صفحه مسابقات و سر گر میها سپردیم ، هر گاه
به سوا لات پاسخ درست ارائه نمود ، با شید ، حتما ذکر از
نام مبارک تان خواهد رفت .

دوست عزیز فضل اکرم احمدی متعلم لیسسه ننگرهار

سلام علیکم همکار مهربان عطا لب از سالی تا آنرا خواندیم
و بار دیگر با دید به عرض تان بر ساینم که مطا لب تحقیقی
رابی ماخذ و منابع به مجله تقرستید ، زیرا سقم و صحت نوشته
با مراجعه به ماخذ و منابع ، میتواند تعیین شود که آیا در سنت
تحقیق و یا داشت گیری شده است یا خیر ؟ چنانکه تا ریخ
سنوات آ لات اختراع شده و موطن اصلی مخترعین در ایسن
نیشته ، یکی دوی آن که در سنت نمی نماید .. از اینرو از چاپ
آنها میگذریم و به نشر فکاهی ارسالی تان می پردازیم :
شخصی مریض بود ، نزد دکتر رفت و گفت مریض هستم در مانم کو
تا شفا بیابم . دکتر دو قلم تا بلیت و یک بوتل شرابست
برایش تجویز کرد و نیز افزو داز شرابت پو لی ویتا مین روز
سه قاشق نوش جان کنیید انشا الله خوب میشود .
مریض گفت خواهش میکنم دا کتر روز یک قاشق تجویز کنید ، ما
در خانه سه قاشق ندا ریم ..

و شکر به جان سعادت مطلب ارسالی خود را در صفحه برگزیده ها
بخوانند - خدا مددگار تان .

دوست عزیز عبدالرحمن فروتن

با سلام دوباره ، نامه یی دیگر تانرا دریافتیم . تقاضا میسر و د
که شعر بسیا ر بخوانید و بسیار هم شعر بگو یید . عجا لتا این دو
پارچه ، یکی از شما و دیگری از آقای قلندر نا شادا قبل نشر
نیافت که در آینده جبران آنرا با همکاریهای متمر خویش تکافو خواهد
کرد . موفق باشید .

دوست عزیز عبدالقاسم سمنهضت فرا هی

با سلام دوباره ، نامه یی دیگر شما را سر گشو دیم و
اینک چند بیتتی از اشعار ارسالی تان :

اینبار پیمانها هم با من سرد عوا دارد

او ز ظلم های من بخودش سخن ها دارد

رو بسوی تو گر نیارم دانسی پیمانها

زندگی و جوانی ام رو بر فنا دارد

ذکر حالم کردم بتو چو نکه دانم دوستی

دوست بهر دوست کی رنج و غم روا دارد

رها نکتی پیمانها را نه نهضت فرا هی

دوای هجران رادر خود پیمانها دارد

و دعای میکنیم که از رفاقت و دوستی با پیمانها بر کنار شوید و دوست و رفیق
زمانه و مبارزه گرانید

دوست عزیز ولی محمد عطایی محصل صنف سوم پوهنخیز زبان

وادبیات

سلام برادر ، نامه یی تا نرسید و طرح جدول متقا طع را
به متصدی صفحه مسابقات و سر گر میها سپردیم ، مطمئن
باشید و همکاری تانرا ادا مدهمید .

دوست عزیز عارف حکمت فاریابی

سلام دوست ارجمند : دو پارچه شعر شما را گرفتیم ، اما در
ارسال اشعار ، ملاحظات نشراتی را در نظر گیر یید
چنانکه شعر ((حب عمران)) از نظر بایسی نشراتی قابل
چاپ نیست و همینگو نه پارچه شعر ((باد سرما)) ... موفقیت
شما را میخواهیم .

والسلام

تهیه و تنظیم از: صالح محمد کپسار

سرگرمی ها و مسابقات

جدول کلمات متقاطع

افقی:

۱- ردیف هنر - درنده -
 عکس خوشی - بسیار روان - مرکز
 یکی از کشور هائی آسیایی - با ب
 میان تپی - جمع ملت - بلی در زبان
 بیگانه - ۲- اسم - ذخیره گاه آب -
 این پرنده به شو میت مشهور است
 دروازه دهن - رفیق اواز - گردن بند
 ردیف غصه - پنهانی - ۳- زهر -
 راست نیست - از خزندگان -
 نمونه و مانند - با او از یکجا
 میباشد - خبر - ۴- از ابزار دهقانی -
 در عوض آب برای وضو کردن از
 آن استفاده می کنند - از آلات
 دهقانی بزبان پشتو - از امراض
 خطر ناک - حاصل دو عنصر - آب
 جو - پیر - از ولایات کشور ما -
 ۵- قاصد زمستان - از شعرای
 مشهور زبان دری - پخته نیست -
 دوپانزده - ۶- چهره - از حیوانات
 مضره - ضد خوب - دوازده ماه -
 ترس - ۷- یکجا شدن - برای
 معشوقه آنرا میخواهند - دنیا - ۸-
 ابرنا تمام - متر کوتاه - در بین
 اورال - منار کو تاه - ۹- نصوص
 بزبان عوام - اثری از عطار - از
 حیوانات درنده - ۱۰- این کشف از
 يك المانی است - حرف سوالیه -
 سمبول باریکی - امر میکنند -
 نویسنده کتاب احیاء العلوم - ۱۱-
 یکجا شدن - از فلم هائی هندی -
 دو پنج - ۱۲- اثری از مارک کوریس -
 خالص - معشوق بایاز کند - آهنگ
 های شاعرانه اثر او است - ۱۳- گل
 دارد - کار ناتهام - دویک - ازدانه
 های شطرنج - در روی موقعیت دارد
 در بین کابل - ۱۴- تکرارش آب
 مقدس است - در تنه درختان زیاد
 است - آله گرفتاری حیوانات -

نوعی از کلچه باب - جدید - درجم
 شهرت دارد - بالا آمدن آب بحر -
 ۱۵- برهنه - عادت - رنگ نشده -
 بر نشده - نصف بلول - درد نا
 تمام - جدید است - پایش را قطع
 کنید مویش با قی میماند - ۱۶- از
 کلمه رسیدن مشتق شده - آغاز
 اعداد - مور پابریده - نصف مکتب -
 علامه جمع در زبان عربی - سرویس
 بیگانه - ۱۷- دو پنج به پشتو - گل
 میدهد - ترب سر بریده - از پرند
 گان خو شحوان - رفیق پری -
 نمیشوند - ماه کوچک - ۱۸- نا قل
 آب - رفیق سوزن - از حروف
 مکتب انتخاب نماید - آخرین حصه
 حیوان - ریک - ۱۹- بید نا رسیده
 نصف - موسم - ضد خیر - از
 حیوانات جنگی - مرض ساری -
 ۲۰- ارزو - ماده حیاتی - چوب
 نا رسیده - عمومی بی سر - ماهی
 به پشتو - جلب نشده - نصف
 بحری - ۲۱- در بین فالوده قرار
 دارد - از آنطرف کلسر است -
 خواهر به پشتو - او نعم مادی را
 تولید می نماید - ۲۲- بالای تنه -
 از آن طرف نوعی از خوردنی ها -
 دو حرف در چهار خانه - روی
 به پشتو - ۲۳- از جمله پنج بر
 اعظم - منظم آن لادا است - امیب
 سر گردان - نزدیک بزبان عوام -
 ۲۴- رطوبت - منظم آن مام است -
 یاد پریشان - نصف جهان - به نتیجه
 رسیده -

۲۵- خوراک قلم - ردیف اخلاق -
 پول رایج جاپان - آغاز وانجام
 گهواره - مکمل - بالای آن راه میروند
 ۲۶- یک حرف و دو خانه
 از آلات صیادی - یکی از حالات
 ماده - ضمیر اشاره - الم کو تاه -

شمال کشور ما - الف کو تاه - از
 فلزات - تقاطع دو خط مستقیم -
 راه به پشتو - از سبزیجات - ۲۸-
 منظم آن هادی است - سیب پشتو -
 ضمیر اشاره - منظم آن مادر است -
 ۲۹- از شعرای مشهور بلخ - پنس
 شکسته - بین شب و روز - مخترع
 آن اسکا تلندی است - ۴۰- سخن -
 سیاه به پشتو - بالای چت قرار
 دارد - در آن خشت را می بز ند -
 انفجار آن خطر دارد - ۴۱- وکیل
 بی پا - درد نا تمام - مادر عرب
 از آلات تخنیک - ۴۲- ازان طرف
 مصرف برق را نشان مید هد -
 دولا نمودن کاغذ - در موسم بهار
 پیدا میشود - ۴۳- دو حرف و سه
 خانه - مرغ به پشتو - هم خوردنی
 وهم حرف - نور پراکنده - ۴۴- نص
 شامل - هر چا ته خیل وطن .....
 دی - اموال ممنوعه - شیر بود
 سرش قطع شد - ۴۵- کار خانه
 مطلق سازی اثر اواست - از ریاضی
 دانان مشهور یونان قدیم که قضیه
 معروف هند سی را کشف نموده
 است -

عمومی:

۱- قلب عوام - پیراهن بزبان
 پشتو - یکی از قصبات مربوط کابل
 از مکتب های هنری پیکاسو - ۲-
 کسبه کار - روز نیست - چرت
 بیبایان - رام نشده - کمیاب -
 از ماه های سال به پشتو - علم بی
 آغاز - ۳- در پیاله ساقی - شب
 نیست - دو پنجاه به پشتو - با آن
 پرواز صورت می گیرد - در کوه ها
 زیاد است - مایع نیست - مارا
 بریده - دیوار - ۴- ضمیر اشاره -
 روی پشتو - عمر - عددی است -
 هستم در پشتو - شیر بیسر عربی -
 لیاقت در کار - آب جو - ۵- دست
 به پشتو - در بین بیکر قرار دارد -
 ضمیر اشاره - جلب شد اما بی
 آغاز - ردیف جذر - مادر بزبان
 هزاره گی - رام نشده - ۶- بااواز
 یکجا است - نصف کبیر - مدد
 گاری - کمک - مسترد - فرار به
 پشتو - ۷- کلمه استفهام - حیوان
 باربر - عدد بیگانه - عاشق گل
 است - شب مانده - از حیوانات
 شوخ - ضد مرد - ۸- جام آن شهرت
 دارد - نام میان تپی - کندوی آرد -
 اول سلام بعد ..... - خودما - جدید
 نیست - آهسته به پشتو - ۹- عددی
 است - دروازه به پشتو - خشک
 پشتو - از شعرای مشهور کشور ما -
 به یونان ترسیده - ضمیر اشاره -
 بقیه در صفحه ۶۳

۲۷- درنده - آدم بی سر - عکس
 مکدر اشیاء در اثر تابش نور -
 موسیقی شبان - از حشرات مضره -
 کان میان تپی - ۲۸- لباس درختان -
 از لسان های ملی ما - شاید همین
 لحظه در دست شما باشد - اولین
 فصل سال - در بین کوه ها قرار
 دارد - ۲۹- مادر عرب - از جمله
 پرازیت ها - فصل بر گریزان - از
 مناطق زیبای شهر کابل - از
 اعضای بدن - داستان - ۳۰- آخرش
 را بشکنا نید کوزه اش بجا میماند،
 ارزش - حنای نا رسیده - آرا می -
 در مقابل پول قرض گرفته میشود -
 دو پنج - قوت - گام کو تاه - ۳۱-
 منظم آن پاک است - مکتب مینا -
 توری - شمال - اثری از ماکسیم
 گور کی - غلام - ۳۲- زمین از جمله
 آن است - ضمیر اشاره - از فلم
 هائی هندی - اثری از را بیند رنات
 تاگور - مرگ کوتاه - مور چه در
 بردن آن قهرمان است - نا پیدا -
 عکس خوشی - ۳۳- نصف فطرت -
 پول رایج کیوبا - صبر ناتمام -
 در جم شهرت دارد - آنرا می گویند -
 زن نیست - از پرنده گان - حباب -
 نا مکمل - ۳۴- بلد نشده - حاصل
 نیشکر - رجه کوتاه - امروز به
 پشتو - از کشور های صنعتی
 آسیا - دو چهار ونیم - در پستان
 حیوانات است - ازان طرف رفیق
 پری - از خزنده گان - ۳۵- هستم
 به پشتو - پول رایج مکزیك - نزدیک
 نیست - از حروف الفبا - از آلات
 دهقانی - ضمیر اشاره - آخر گراج -
 نصف رباب - ۳۶- خوردنش دهان را
 بدبو می سازد - مایده های زمینی
 اثر او است - اگر آخرش تکمیل
 گردد رهبر او لین قیام بردگان در
 روم قدیم می شود - آرمگاه - ۳۷-
 اولین مربیان در خانواده - از ولایات

مسالہ پید از خود تشریحی کے بعد ای کتاب

۲۳	۲۲	۳۱	۳۰	۲۹	۲۸	۲۷	۲۶	۲۵	۲۴	۲۳	۲۲	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
																	۱															
																	۲															
																	۳															
																	۴															
																	۵															
																	۶															
																	۷															
																	۸															
																	۹															
																	۱۰															
																	۱۱															
																	۱۲															
																	۱۳															
																	۱۴															
																	۱۵															
																	۱۶															
																	۱۷															
																	۱۸															
																	۱۹															
																	۲۰															
																	۲۱															
																	۲۲															
																	۲۳															
																	۲۴															
																	۲۵															
																	۲۶															
																	۲۷															
																	۲۸															
																	۲۹															
																	۳۰															
																	۳۱															
																	۳۲															
																	۳۳															
																	۳۴															
																	۳۵															
																	۳۶															
																	۳۷															
																	۳۸															
																	۳۹															
																	۴۰															
																	۴۱															
																	۴۲															
																	۴۳															
																	۴۴															
																	۴۵															
																	۴۶															
																	۴۷															
																	۴۸															
																	۴۹															
																	۵۰															

نوروز و میله...

مراسم از آتش پریدن با جمله (زردی من از تو، سرخی تو از من) مفهوم خاصی دارد که از دوره زردشتی تاکنون پایدار است، شکستن کوزه به مفهوم ختم دوره رکود و سستی ز مستان و آغاز نشاط و کار است، میله های امام شش نور و میله های روزهای جمعه پل مالان پس از چارشنبه اول سال نمونه از نشاط پذیر می مردم هرات است بآباریدن باران پر شور بهاری، دریای آرام هر یروود به جوش و خروش میاید و تماشا می آبهای خروشان و کف آلود این دریای زندگی بخش، نویدی است برای وفور نعمت و حاصلات خوب، سیل آبهای گل آلود دل دهقانان را به امید یک سال پرثمر و استقبالی روزهای پر حاصل، به شادی و نشاط وجود و سرور به تپش می آورد.

در قندهار و پکتیا نیز روز اول سال و نوروز با مراسم پر شکوه عنعنوی استقبال میگردد، اتن ملی و بازیهای سنتی چون پهلوانی، اسب دوانی و قلبه کشی هر کدام نمایان گر تجلیل ازین روز باستانی است موسیقی نوازان بانوای دهل و نی و سر نالندی های پر شور را میسر ایندو به امید فر دای خوب و دلپذیر شوق کار و جنبش را در دلها بر می انگیزند. همه این مراسم مردم یاد میدادند که هدف از تجلیل بهار آغاز زندگی خوب و دلپذیر و پرثمر است.

نوروز فصل فرا موش کردن غم ها و نا خوشی هاست آنکه جا مه و لباس خود را بروز نوروز نو می کند باید غم های کهنه را از دل خویش نیز براند. زمزمه نخستین برگ های درختان و عطر اول شکوفه ها هر کدام نشاط انگیز است.

نوروز با همه سنت هایش، فصل یاد کردن است از رفته ها و فراموش شده ها، آنکه به نوروز به آب می نگرند، و شادی را در طبیعت زیبا می بینند دیگر نمیتواند و نباید دل را خانه کینه و دشمنی بسازد.

نوروز فرصتی است برای خلوت با درون خویشتن و اندیشیدن بدانچه در سال گذشته انجام داده ایم و آنچه در سال آینده می باید انجام دهیم اندیشیدن به نیکی ها و بدی ها،

میله تخت صفر

هر که با لاله رخا ن باده گلر نگ کشد حکم میرزا ست که در تخت صفر سنگ کشد تفسیر این بیت را به ایسن مفهوم می کنند که وقتی سلطان مذکور خواست منطقه تخت صفر را آباد کند مردم را بصورت (بیکار) برای هموار کاری و تسطیح این منطقه می بردند، بر علاوه مچر مین زندان شهر نیز هر روزه مکلف بودند در تخت صفر کار کنند. همین اکنون در بلند ترین قله این کوه تخت هموار و بزرگی وجود دارد که در اطراف آن سنگ های بزرگ و کوچک را به ترتیب چیده اند و همین تخت بنا م تخت صفر معروف است. در دامنه این کوه تا چشم کار می کند باغ و بوستان است و

از غوا نستان آن بوسعت پیش از ده کیلو متر می باشد، در روز نوروز مردم آن دو روز نزدیک به تماشا می این منطقه می آیند و تا غروب آفتاب به خوشی و مساهتیری می پردازند، اسب های دو نده بر بها، قسوج و گوسفند های خوب گاو های نسلی قلبه پی و شیر دهند را سوار کاران و دهقانان در معرض نمایش قرار می دهند. بازار هو تلی ها، طوافان، دستر و شان، نوا زندگان محلی و حرفوی و شوقی درین روز گرامتاز هر وقت دیگر است و به این ترتیب مردم هرات روز اول سال را تجلیل و این سنت باستانی را بر گزار می نمایند.

سال نو...

مریضان خوب است و آنها از مریضان و اطفال شان به مهربانی مراقبت می کنند.

قراریک گزارش دیگر از طرف ریاست ملالی زیزنتون دو سیست مکمل لباس و یک قطی شیر کلیم کلان طور تحفه به طفل سال داده شد و همچنان از درکفیس اتاقی که در طی دوشب مبلغ ششصد افغانی میشود به طفل و مادرش مساعدت شده است.

میدهم و از مادر طفل می پرسیم - کریمه جان! آیا از طرز برخورد و رفتار نرسها و دکتوران موظف راضی هستی؟ کدام شکایت نداری؟

نه شکایت ندارم: بر خورد موظفین ملالی زیزنتون با همه

وزنان و مردان دوش بدوش یکدیگر در راه خدمت به وطن و مردم شان سبب می گیرند.

نظر خوبی دارید: می توانید بگوئید تا صنف چند تحصیل نموده اید؟

من تا صنف هفتم مکتب گوهری درس خوانده ام و لی بعد از آن یک سلسله مشکلات مانع ادامه تحصیل شد و به تعقیب آن از دواج نمودم.

باز می پرسیم: چند سال دارید آیا از ازدواج تان راضی هستید؟

از دواجم گرچه به مشوره فامیل صورت گرفت اما از وضع فامیل و بر خورد شوهرم راضی و خوش هستم. خودم فعلا ۱۸ سال دارم.

درین هنگام طفل سال را دونفر نرسها آوردند و به آغوش مادرش قرار دادند که بگریه آغاز نمود و عکاس ما مشغول عکس برداری از آنها شد.

باز هم سوالات خود را ادامه

نوزاد سال برای اولین بار دست های نواز شکر مادر را لمس میکند.

جدول کلمات

۱۰- گندم به پشتو - از ولایات کشور ما - نصف ماده - ادب کوتاه - بدی ناتمام - بودم به پشتو - نویسنده بی بی پیک - وصل نشده - دو یدن به پشتو - از جراید کشورها - ۱۱- آنرا به عنوان پا داش و افتخار بدست می آورند - نصف وصال - از خوردنی باب - از جمله سبزیجات - محبت - از مراکز ارو پایی - به مریض داده میشود - از ولایات کوهستانی - ۱۲- عکس شب - عضو بدن به پشتو - بیست و پنج رو بل اثر او است - خنده پراکنده - منظم آن زرین است - یک حرف و سه خانه - ۱۳- سیب میان تهی - حیوانات وحشی را چنین سازند - کلمه استفهام - پرند سیاه - عددی - عضو گیرنده انسان - ۱۴- روز عربی - سمبول بی عقلی - امر به رفتن - دو حرف و چهار خانه - از اصطلاحات داستان نویسی - صدم حصه یک افغانی - دو حرف دوخانه - ۱۵- مادر عربی - بین - از فرش های وطنی - پری سربریده - از پوست حیوانات ساخته می شود - ۱۶- از حشرات مضره زراعتی - جست ریخته شده - سرش را تبدیل کنید تا دندان فیل شود - ردیف غله - نصف گیرا - ۱۷- منڈت را دو تا سازید - منظم ترس است - سر و آخر رسم - از فلم های هندی چله بی نگین - اختراع ادیسن - ۱۸- حرف ربط - ادا شد - نور ناتمام - از اصطلاحات شطرنج - در ردیف چهاردهم عمودی - ماهر بود اما نصف شد - در بیند انا - ۱۹- از حروف الفبا - لوای نا منظم - با دوا می کنند - سمبول باریکی - شکسته به پشتو - ۲۰- اسپ به پشتو - نوعی از داستان - عقب بزبان عوام - ضمیر اشاره - زندانی - این به پشتو - ۲۱- جای باغبان -

تصحیح فروری

باپوزش خواهی از خواننده محترم یادآوری میگردد که در شماره (۵۰-۵۲) صفحه (۷) ستون سوم سطر زیر کلمه «مہتاب نماینده ولایت ننگرهار» به «محرّمه نفیسه عاشوری نماینده ولایت بلخ» و همچنان در صفحه (۵۲) همین شماره ستون دوم سطر زیر کلمه «محرّمه نفیسه عاشوری نماینده ولایت بلخ» به «مہتاب نماینده ولایت ننگرهار» تصحیح و خوانده شود.

هر گل ندارد - از خواننده گان رادیو تلویزیون - در ردیف دهم عمودی - دست کوتاه - بوسیله عوام - ۲۲- از خود ملازم انتخاب کنید - عضو مهم پرندگان - یک خانه و دو حرف - همیشه - بال ماهی بزبان عوام - از پوشیدنیها لام کوتاه - ۲۳- ناقل برق - ضد صلح - از علمای اقتصاد انگلیسی ضد صحت - سازنا تمام - از حیوانات - ۲۴- او لین فصل سال - اسم سابق هندوستان - پاک کننده - مرکز تجارتی - خنده نا تمام - سرش را ببرید رام میشود - نابینا - ۲۵- از پرندگان شکاری - شبکه بزرگ جاسوسی امریکا - دایره - ولد کوتاه - صاف نیست - ضمیمه پشتو - اثری از البر کاهو - از درخت کوچک تر است - رفیق سوزن - نوعی از خورا که باب - ۲۶- اسم سابق یکی از ولایات کشور ما - قدرت به خرج دادن در کار - نصف پارچه ملل - نمایش بیگانه - عکس ناقص - رفیق - وظیفه کارگر - سرش را ببرید شیر عربی است - یکی از جلسات ملل متحد - ۲۷- از فلزات - پر به پشتو - مرغ بی پا - از میوه های مناطق حاره - آنرا نگهدارید - لیکن نا تمام ماند - ۲۸- نرم نشده - از اسباب خانه - منسوب به کور است - و وظیفه کارگر - عددی بین صد و هشتاد - بخت نا رسیده - سرنول قطع شده - ۲۹- محبت - از میوه جات - ضمیر اشاره جزیره اریست در بحیره مدیترانه - نوعی از موسیقی - حرف ربط - ۳۰- شکسته عوام - در بین چهار راهی قمبر است - رفیق بولت - خود دج - بعد از نهم - از پرندگان خانگی - عکس مرد - مرغ پا بریده - ۳۱- پیک بی محتوا - از غله جات - زیاد نیست - جوك میان تهی - ستاره صحرا - از حیوانات گوشت خوار - نوعی از موسیقی - ۳۲- ردیف چوکسی - اهلی شدن - خشکه - پیش از کلام - تار - پشیمان - ما شین آنرا کونبرگ اختراع کرد - ۳۳- سرش را ببرید رای میشود - مریض دارد - از فلزات - رفته نمیتوانند - از دانه های شطرنج - عمر سر چپه - راه کوتاه - نصف حمام - پری سر بریده - ۳۴- از اسمای دخترانه - مور پا بریده - خودم - نل خون - از ابزار عصری قلبه - در زمستان زیاد پیدا میشود - ۳۵- اثری از ویکتور هوگو - پول رایج لبنان - نویسنده کتاب سپید دندان - اثری از داستا یوسکی ...

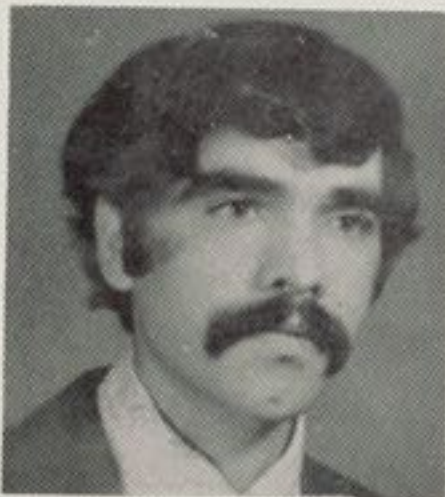
کارگران شعبه حروفچینی و دیگر شعبات مطابع دولتی که در اثر کار خستگی ناپذیر و همت بازوی خود مجله ژوندون را آماده چاپ می سازند.

میراجهد «امیری» معاون سر مرتب

فیض الدین سر مرتب

محمد بشیر مدیر طبع حروفی

غزیزاحمد «ولی زاده»

نصرالله (خیسوری)

پیرمحمد آمر صفحه بست

بقیه صفحه ۵۳

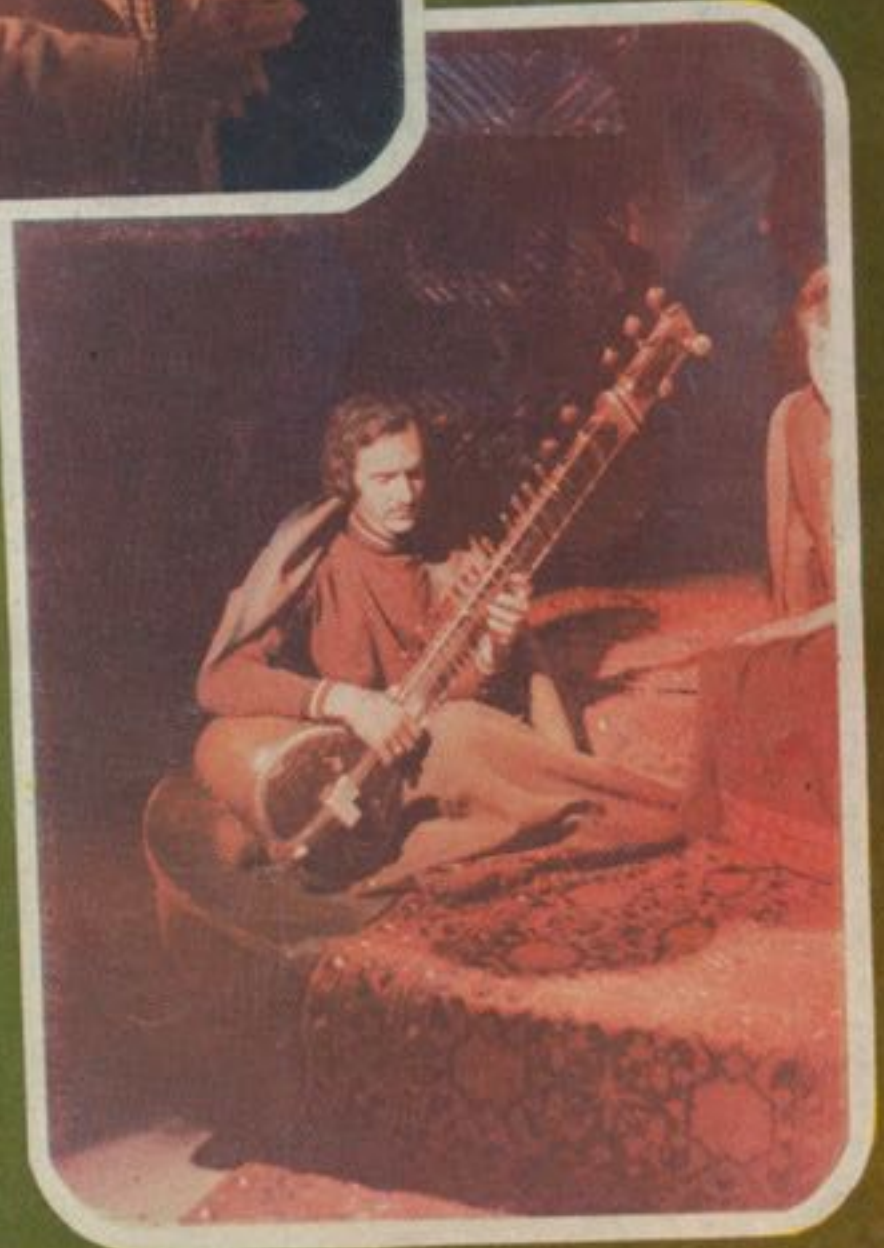
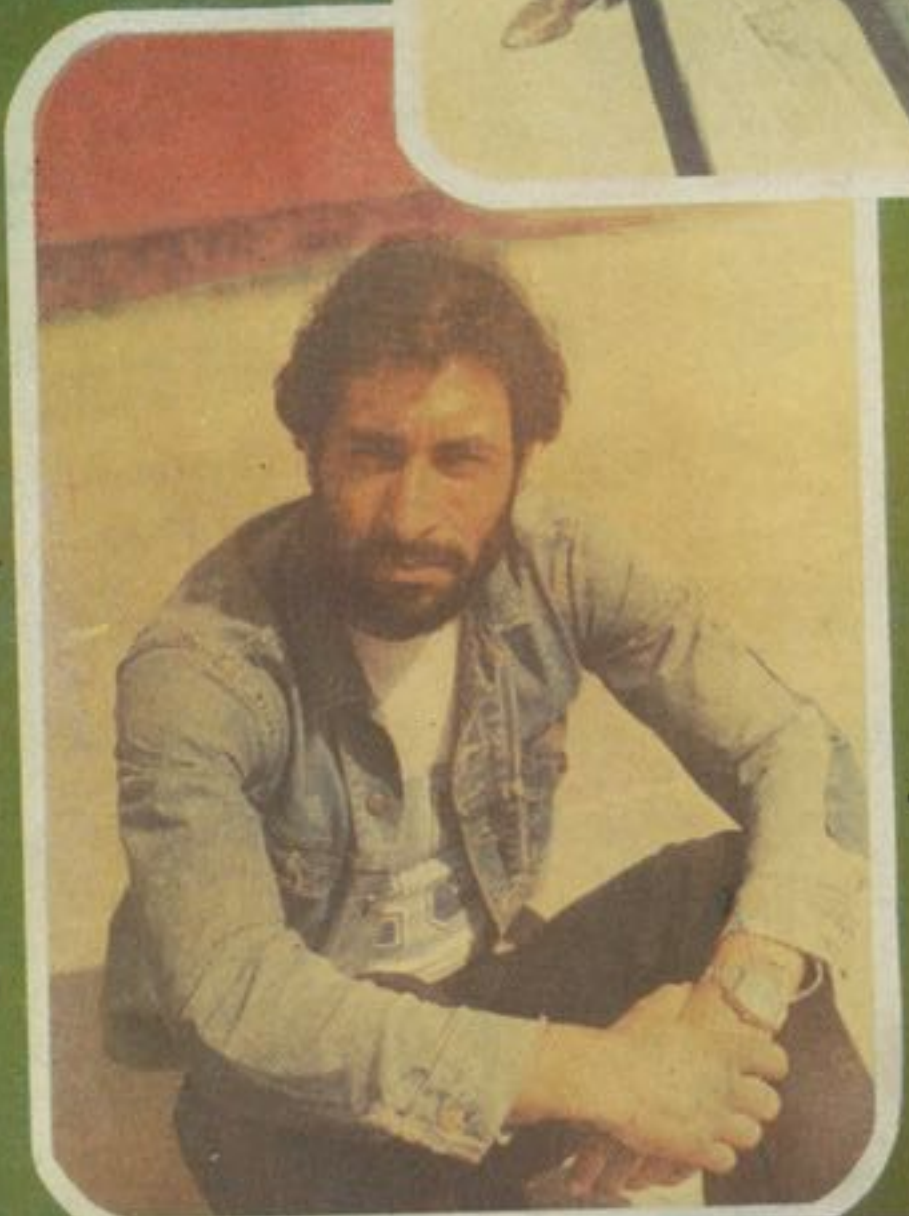
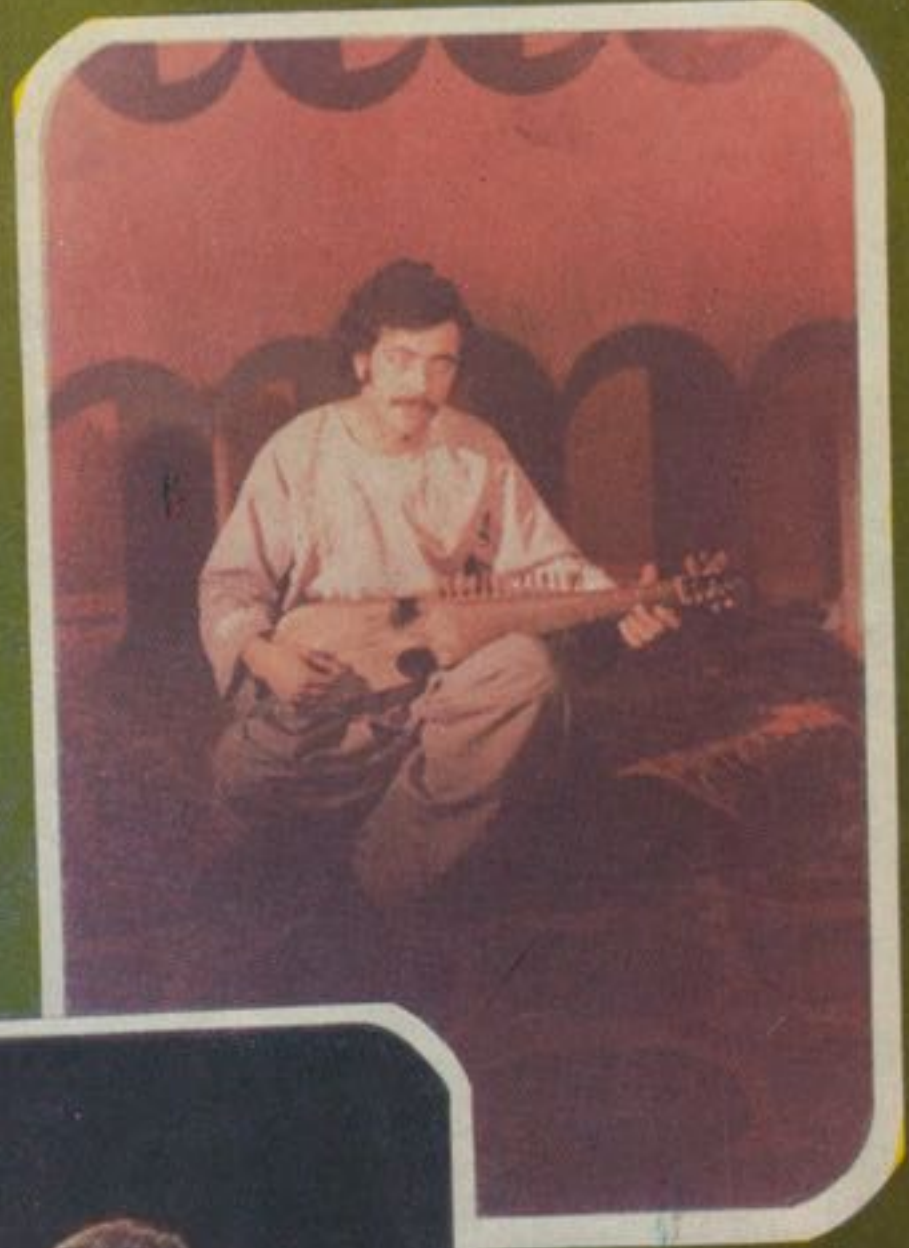
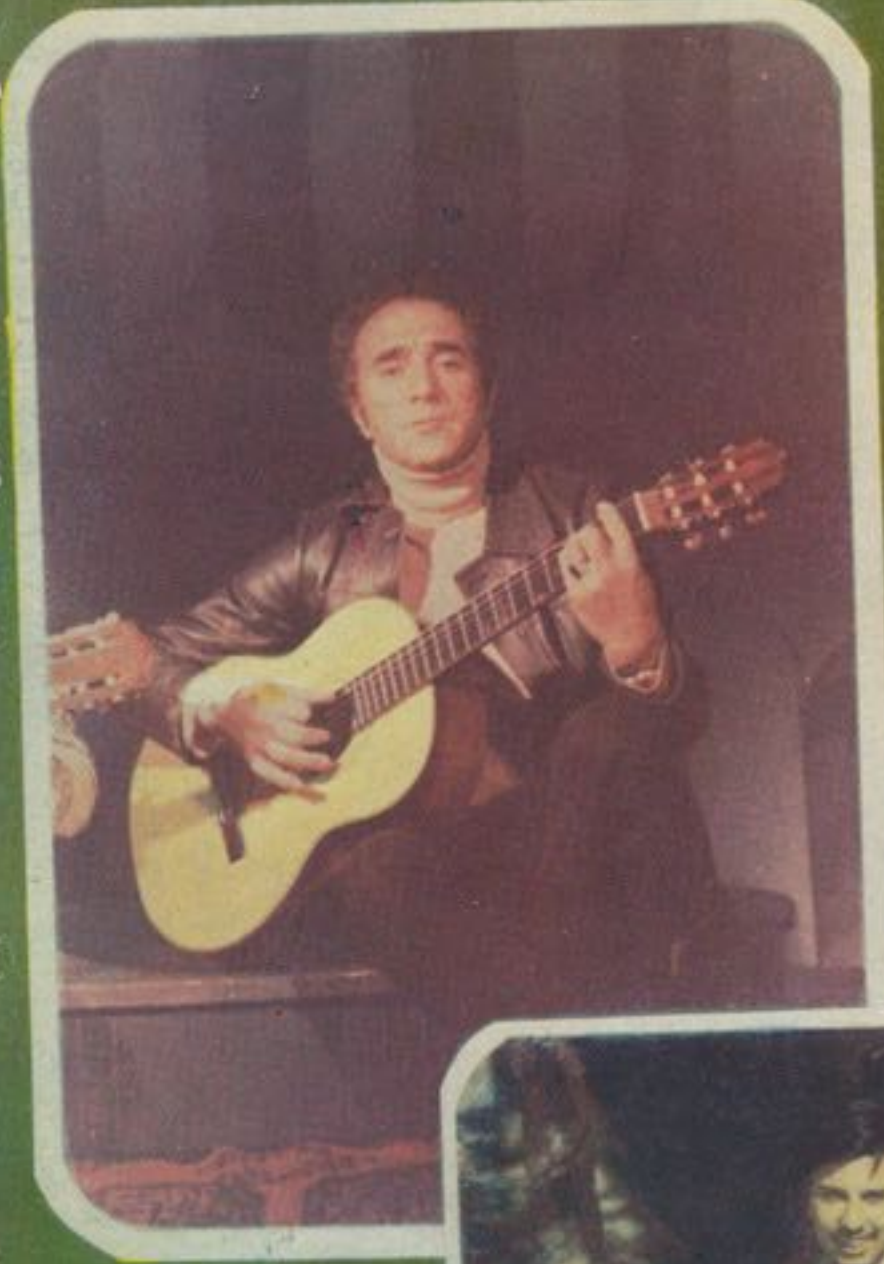
مبارزه بخاطر

فعالیتها و کمپاین های متعدد را سازمان داده است . هشتمین کنگره فد راسیون و کنگرس جهانی زن در ماه اکتوبر ۱۹۸۱ در پراگ مرکز چکوسلواکیا برگزار خواهد شد . موضع گیری فعال و اصولی فد راسیون در قبال مسایل و پرابلم های دستور روز زنان و خلقهای جهان پرستیز و تو ریته ایمن سازمان را استحکام بخشیده است و توده های هر چه وسیعتر زنان در چهره سازمان های ملی شان به صفوف فد راسیون پیوسته را می را که بنیان گذاران فد راسیون

آغاز کرده اند با افتخار و شایستگی پیموده و افتتاحات پیکار مقدس آنان را از یک نسل دیگر انتقال می دهند .

مدیر مسوول : راحله راسخ خرمی
معاون : محمد زمان نیکرایی
آمر چاپ : علی محمد عثمان زاده
آدرس : انصاری واپ - جوار ریاست مطابع دولتی - کابل
تلفون مدیر مسوول : ۳۶۸۴۹
سوجبور : ۵۵ - ۳۶۸۵۱
تلفون ارتباطی دفتر : ۲۱
تلفون توزیع و شکایات : ۳۶۸۵۹

دولتی مطبعه

شنبه ۸ حمل ۱۳۶۰
۲۸ مارچ ۱۹۸۱
شماره اول
سال ۳۳
قیمتیک شماره (۱۳) افغانی

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**